

КАДРОВСКА РАЗМЕШТАЊА
КОД МЕДИЦИНАРА

Чановић декан,
Арсенијевић
директор КЦ

страница 8.

ВЛАСНИШТВО НАД
СПОМЕНИЦИМА КУЛТУРЕ

Зашто опет све остаје
државно

страница 10.

НА ПРАГУ ГРЕЈНЕ СЕЗОНЕ

Обећани топли и
скупи радијатори

страница 14.

НЕСТАШИЦЕ НАМИРНИЦА И ТАЛАС НОВИХ ЦЕНА

Све подсећа на деведесете

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

МАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTECENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

Refilm

Karadorjeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

WH
WOBY HAUS

Dobrodošli majstori!

Корпаонићка 1, Крагујевац
034/356-722

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Сви, сви, сви!

Пише Драган Рајичић

Хлеба и игара! Било некад. Сад, тј. јуче и ономад под онима који брину о нама 'леба нема. Нема за нас, дабоме, али за њих има са све тешким мрсом. Многи од њих су већ отромболили стомачиће као да су прогутали 1000 афера, а не само оних 950 колико смо до сада избројали.

Игара нам, дакле, не мањка, поготову у овим постизборним трговинама, али од неког употребљивог хранива за наше прозукле абдомене ни трага ни гласа. Нова влада са све старим нам зналицима (Динкић је дошао на генијалну идеју да сад ради све супротно од онога што је радио до јуче) већ се, попут својих славних предходница, оклизала на зејтину и саплела о шећер. А ако сад почне да се због насталог хаоса са овим артиклима посипа пепелом, тј. брашном, можемо да се поздравимо и са палачинкама, за које нам, узгред, мањка и пекмез.

Зато би бољи слоган од наведеног за ову владу могао да гласи: - Апсе и игара! Игара имамо довољно за цело светско тржиште (нисмо ми криви што то тамо нико нормалан неће да конзумира), а право питање је - ко у апсу! Па, будући да су нас својим игаријама оставили без леба одавно, много пре ове кризе, онда би можда најбоље било да неку бајбокату сви омасте. „Сви, сви, сви!”, што би рекао напад славни Вук. Мислим на оне који су нас у протекле две и по деценије довели доведе. Ономадашњи приговор знаменитог Мркоњића да хапшења неће напунити наше стомаке, одбија се као неоснован. Јесте да би нам стомаци и даље били празни ако сви заврше у апсу, али би нам зато душа била сита и онда бисмо са том резервом без 'леба могли да терамо три копча изнад Гинисовог рекорда. Такав епилог отвара рам за нову српску бајку: Они у апсу, а ми гладни и срећни као никад у својој историји!

Није то немогућа мисија, поготову ако на премијерском месту имамо таквог моралног колоса каквог имамо. Е, та громада, само ако се размахне на прави начин, може стварно чудо да направи ако крене редом. Од оних дана и оних гадова који су нас ојадиле под Милошевићем. Њих одлично познаје јер нам је тада управо са њима продавао патриотизам, величао Великог Вођу, организовао контрамитинге након изборних крађа...

Кад то по'апси, на ред долазе они после Слобе зато што су муљали са приватизацијама и слично, а потом и лажни легалисти зато што су лажирали легализам и наставили са истим муљањима. Онда да у ћузу гурне и оне који су њега поново узели у власт уместо да га лустрирају по закону о лустрацији који га је качио. Ко је њега опрао, разуме се да није чист!

Са његовим актуелним коалиционим партнерима још би имао и најлакши посао. Оно што су они рекли једни о другима довољно је за поменути срећан епилог јер ко да не верује онима који се међусобно најбоље познају.

Е, кад све то обави, пред нашом моралном громадом остаје још само један корак до пуне правде за којом већ деценијама вапимо. Ево и те хипотетичке слике: - Полази са мном! - каже громада себи, стављајући лисице на руке. - Треба да објасниш истражним органима и народу оно коферче и још милион других ствари из оног времена када си злоупотребавао моје данашње часно име.

И одведе се и он на већ описано место, уз опште овације народа које се сливају у само једну мисао: - Бољег министра полиције никад нисмо имали!

Наравно да је све ово само шала и да је у нашој суровој реалности пут до правде одавно непроходан. Али, опет, онај ко наше побројане „спаситеље” не може ни да замисли како у некој бајбокани заједно љуште кромпир, тај на свом душевном плану трпи ненадокнадиви губитак!

АНКЕТА ШТА ВИ МИСЛИТЕ, ДА ЛИ ЈЕ СРБИЈА БЛИЖА БАНКРОТСТВУ ИЛИ КОНСОЛИДАЦИЈИ ЈАВНИХ ПРИХОДА?

М. Игњашовић

Светлана Милосављевић, статистичар:
- Неће банкротирати са овом влашћу ни случајно.

Данко Михаиловић, поштар:
- Ми смо небески народ, Бог нас чува.

Ратко Томашевић, пензионер:
- Не би требало ако неколико година поштено и стручно радимо на својим финансијама.

Зоран Кошанић, економиста:
- Не, неће, Србија је вођка чудновата!

Власта Радовановић, машински техничар:
- Сами смо бирали своју судбину.

Бранко Петрашиновић, синдикалиста:
- Верујем у започете домаћинске промене јавних прихода.

Миломир Марковић, бравар:
- Ми смо већ банкротирали, жалим за Титовим социјализмом.

Сузана Борђевић, апсолвент машинства:
- Не знам ко ће пре да банкротира, Република или град.

Звонко Николић, пензионер:
- Сиротињи неће да сване док не види леђа белосветском сиротизму и домаћем неолибералном капитализму.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

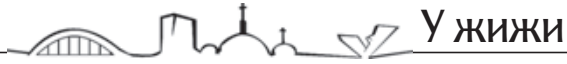
Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom i prezimenom

SUNCE

Da li ćete i ove zime grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ПРЕДУЗЕТНИЦИ О УКИДАЊУ ПАРАФИСКАЛНИХ НАМЕТА

Мало је, ал' је вајдица

ДРУГИ ТРОШКОВИ СУ МНОГО ВЕЋИ: САЈЦИЈА ЉУБИША ОБРАДОВИЋ

СВАКИ ДИНАР МИ ЗНАЧИ: ОБУЋАР ЗОРАН ЋИРИЋ

Пише Милутин Ђевић

О бећање министра финансија и привреде Млађана Динкића да ће држава укинути велики број такси које оптерећују пословање, пре свега предузетника и малих предузећа, није остало само лудом радовање. На сајту Министарства финансија и привреде објављен је недавно списак чак 75 такси које су укинуте изменама и допунама Закона о финансирању локалне самоуправе, Закона о републичким административним таксама и Закона о дувану.

Предузетници и мала предузећа неће више морати да плаћају фирмарину, односно комуналну таксу за истицање фирме на пословном простору, комуналну таксу за коришћење рекламних паноа, таксу за коришћење витрина ради излагања робе ван пословне просторије, а кафеције су ослобођене музичког динара. Укинуте су и таксе за обавештење о разврставању правних лица по делатностима и одређивању матичног броја фирме, таксе за обавештење о промени делатности правних лица, као и посебне накнаде за такзовани дувански динар.

Фирмарине ће плаћати средња и велика предузећа, односно правна лица, али ће и оне бити ограничене. Тако ће средња предузећа локалној самоуправи плаћати фирмарину од највише две просечне годишње зараде на територији те општине, а велика од највише три просечне зараде.

Далеко веће фирмарине плаћаће мале, средње и велике фирме које се баве банкарством, осигурањем имовине и лица, трговином нафте и дериватима нафте, трговином на велико дуванским производима, поштанских, мобилних и телефонских услуга. У исту равну сврстани су и казина, коцкарнице, кладионице, бинго сале, ноћни барови и дискотеке. Они ће плаћати фирмарину највише до десет просечних зарада на територији општине у којој раде.

Иако се новац од највећег броја укинутих такси сливао у градске и општинске касе, којег ће после измене поменутих закона локални буџети бити ускраћени, у Министарству финансија тврде да општине и градови то неће много осетити, јер су укинуте комуналне таксе у буџетима локалних управа учествовале само са 4,26 одсто.

Алармантно стање

Према подацима Привредне коморе Србије, у последњих годину и по дана одјављено је 4.000 предузетничких радњи, што је веома забрињавајући податак. Председни-

ДРЖАВА НАС „ЗАВЛАЧИ“: ФОТОГРАФ МИРОСЛАВ РИСТИЋ

ка скупштине Заједнице предузетника у Комори Мирослава Миладиновића каже да је међу 58.786 предузећа која су у предстечајном поступку 17.000 предузетничких радњи. Он каже да у Србији сада има 220.000 предузетничких радњи.

Потребно је радити на Закону о предузетништву у складу са законима Европске уније, који препознају микропредузећа која запошљавају до десет радника, а у појединачним економијама су заступљена са 92 одсто, наглашава Миладиновић.

Са друге стране, у Министарству финансија и привреде тврде да већ од 1. октобра 300.000 предузетника и власника малих предузећа више неће морати да плаћа фирмарине и таксе за истицање рекламе, што ће им у условима кризе донети уштеду и до две стотине хиљада динара годишње.

Крагујевачки предузетници, посебно занатлије, поздрављају одлуку о укидању фирмарина и рекламних такси. Кажу да иако уштеде неће бити велике, биће неке вајдице. Њих, наиме, тиште много већи проблеми него што је износ за истицање фирме.

Муче их веће бриге

Фотограф Мирослав Ристић, који се овим послом бави већ четири деценије, каже да он за истицање фирме плаћа 10.000 динара годишње и да за њега то уопште нису мале паре.

— Те паре смо давали без икакве потребе, јер се ради о класичном оп-

штинском намету. Уредбом Владе фотографи неће више морати да имају ни фискалне касе. Нама је наметнуто да месечно за везу плаћамо некакав телефон 400 динара. Сматрам да је добро што су за нас касе укинуте, јер наше цене се знају, истакнуте су, а свако ко хоће може да добије оверену признаницу, односно рачун. Ми фотографи имамо други, много већи проблем о коме се мало зна. Држава нас „завлачи“. На сајту МУП-а пише шта је све потребно за издавање биометријске личне карте. И то смо добили пре пет година. Купили смо сву потребну опрему да фотографишемо грађане за личне карте, о-нако како полиција тражи. Када смо потрошили паре, сада нам кажу да им наше слике не требају. На Западу људи носе своје фотографије за личне карте, а нама не дају да сликамо. Сада је законом промењен, па каже да грађанин може да донесе своју фотографију. Може, а не мора. Пази мајку му, објашњава Ристић.

Обућар Зоран Ћирић фирмарину је плаћао 1.466 динара, а фискалну касу није морао да има, јер је ова делатност окарактерисана као стари занат.

Поздрављајући укидање такси за истицање фирме, коришћење рекламних паноа за предузетнике и мала предузећа, музичког и дуванског динара крагујевачки предузетници истичу да је то мала, али корисна уштеда, која у овим тешким временима ипак нешто значи

— То није мало. Не знам да ли ће она да буде потпуно укинута или смањена, али у сваком случају значи, јер сваки динар који морамо мање да платимо за дажбине добро дође. Тешко је сада рећи колико ће занатлијама то да донесе уштеду, али вајдица је, каже Ћирић.

Ни сајције или часовничари, што је модернији назив за ово старо занимање, нису били обавезни да имају фискалне касе, јер су се и они исто као и обућари водили као стари занат и паушално плаћали порез.

— До сада сам фирмарину плаћао око 1.700 динара месечно, није много, али се накупи, а ако је укинута опет добро, вајдица. Други трошкови су много већи. Радња има осам квадрата, кирија је 200 евра, ђубре 600 динара, а грејање ме кошта око 7.000 динара, јер плаћамо индустријску струју, што је ван памети, ван сваке логике. Кад реално погледаш, фирмарина је мала у односу на све остале трошкове, објашњава часовничар Љубиша Обрадовић.

Власник радње „Микрон“ Миодраг Милошевић, познатији као Миле Микрон, не зна колико је до сада плаћао за истицање фирме, јер то ради агенција за вођење књига, коју је ангажовао. Каже да је сваки динар који не мора да се плати добар за радњу, јер више остаје фирми.

УКИНУТЕ ФИСКАЛНЕ КАСЕ ЗА ЗАНАТЛИЈЕ

Одагнат страх

Влада Србије усвојила је уредбу којом се 35 делатности ослобађају обавезе поседовања фискалних каса

У саопштењу Владе наводи се да фискалне касе неће морати да имају фризери, козметичари, фотографске радње, таксисти, аутомеханичари, радње за хемијско чишћење и погрешне услуге. Обавезе евидентирања промета преко ових каса ослобођене су и радње за поправке електронских и електричних апарата, апарата за домаћинство и намештаја, такси службе, као и за занатлије које се баве грађевинском делатношћу и одржавањем објеката и околине.

Према речима министра финансија и привреде Млађана Динкића, ако ту обавезу немају адвокати, нема основа да је имају и занатлије. Он је нагласио да то не значи да неће бити финансијске дисциплине.

Иначе, у Привредној комори Србије сматрају да ће укидање фискалних каса за занатлије

У „МИКРОНУ“ КАЖУ ДА ЈЕ ВАЖНО САЧУВАТИ МУШТЕРИЈЕ

допринети новом запошљавању и смањењу рада на црно или пословања у сивој зони. То поткрепљују чињеницом да ће контролу нерегистрованих предузећа од тржиште инспекције преузети пореска управа и намером Владе да се онима који имају нерегистровану радњу, да одређени период прилагођавања, како би ушли у легални систем пословања.

Миодраг Милошевић, власник „Микрона“, каже да ће се укидањем фискалних каса смањи-

ти администрирање и непотребну папирологију, али да је психолошки моменат битнији.

— Одагнаће се страх да муштерија не узме фискални рачун, а да дође контрола и да нас казни. Са фискалном касом смо и ја и моји радници стално били у грчу. И без тога може нормално, не сметано да се ради. Мени је важно да сачувам муштерије, а то ћу успети само ако су оне задовољне. Ако се било где у том ланцу саплетеш, а фискална каса је једна од карика, ето проблема, каже Миле Микрон.

НЕСТАШИЦЕ ОСНОВНИХ НАМИРНИЦА И ТАЛАС НОВИХ ЦЕНА

Све подсећа на деведесете

Скандалозно је да у време када су нам пуна уста ЕУ, у рафовима радњи немамо основну животну намирницу. Све што се дешава са несташицама и поскупљењима подсећа на деведесете године прошлог века и чини ми се да се ово намерно ради, каже Зоран Николић из Националне организације потрошача

Пише Гордана Божић

Иако званично несташице нема, а министар спољне и унутрашње трговине изјављује да има довољно и уља и шећера, празни рафови у трговинама, где би требало да се налазе ове намирнице, и написи на изложима радњи о томе чега немају, говоре да је очигледно дошло до прекида на

КИЛОГРАМ МЕСА БИЋЕ ХИЉАДУ ДИНАРА

се поред кесе шећера налазе и три кесе са по килограмом брашна. То су, додуше, залихе од неке раније акције, али је сада дошао прави тренутак да се распрода и то што је претекло, прича наша саговорница, коју осим несташице уља и шећера нарочито нервирају полупразни рафови са робом у овој самопослузи, за коју тврди и да је најскупља у крају.

Овом неформалном разговору прикључила се и Мирјанина комшиница, која каже како је чула да у драгстору у Станову уља има свакодневно по цени од 184 динара по литру.

■ Оправдан бес потрошача

Несташица уља, као и шпекулације са новим ценама, нису, међутим, једино што мучи Крагујевчане. Многе међу њима празни рафови и свакодневно дивљање цена подсећају на период из деведесетих година, а домаћице још увек у својим малим куварицама имају рецепте за кифлице без уља и јаја, или „ембарго“ кифле,

како су популарно називана пецива која су тих година спремале у недостатку основних животних намирница.

- „Рода“, „Идеа“, „Макси“, „Темпо“, све сам обишао и нигде ни капи зејтина! Какава је ово власт када стање у

продавницама почиње да личи на оно из деведесетих, што се основних животних намирница тиче?! Добра је трговачка рачуница, оно што су купили по старој цени повуку, па поново врате на рафове онда када цена буде далеко већа. Има овде посла за инспекторе преко главе, а лично се надам и да ће пасти велике казне! Молим новинаре да испрате ово дешавање и да притискају надлежне да што ажурније и савесније обављају оно за шта их плаћамо. Стварно ово личи на оне црвено-црне године, мисли господин средњих година који није жело да му се име помиње у новинама.

Незадовољство мањком робе, а још више ценама, изразио је и Петар Миладиновић, који похађа докторске студије у Берлину, али је тренутно овде на годишњем одмору.

Каже да се страшно изнервирао чињеницом да је храна у Србији три пута скупља него у Немачкој, а ако се узме у обзир и квалитет, тај однос је још драстичнији.

- Трговачке компаније ЛИДЛ, АЛДИ, ЕДЕКА свакодневно се утркују која ће понудити купцима јефтиније производе, али код нас у Србији то не постоји. Ето, на пример, сестри и девојци сам донео на поклон козметику у вредности од 40 евра, а упоређујући је са ценама овде, установили смо да вреди 70 евра, каже Миладиновић и додаје да са немачком платом, која је у просеку 2.000 евра, може да се прехране четворочлана породица без проблема и ту је крај сваке дискусије.

Наш саговорник каже су и његови пријатељи у Швајцарској изненађени оволиком скупоћом основних животних намирница код нас. У тој земљи која слови за јед-

НАШАО ФЛАШУ ЗЕЈТИНА, КАО ДА ЈЕ ДОБИО НА ЛУТРИЈИ

ну од најбогатијих у Европи, килограм јунетине, рецимо, кошта око 900, а свињетина је 750 динара. Најскупља чоколада од 400 грама је 350 динара, а литар уља од 95 до 270 динара. Све то у земљи, где су плате у просеку од 3.500 до 4.000 франака.

■ Уља и шећера има довољно?

Да би колико толико умирили незадовољство грађана, из Владе поручују да ће интервенисати уљем и шећером из робних резерви. Шећера и уља за потребе Србије ће, обећавају, бити довољно, али ће њихова цена ипак бити коригована, вероватно када се заврши откуп сировина. Произвођачи шећера такође кажу да ове намирнице има довољно захваљујући томе што је Влада Србије донела уредбу којом је ограничила извоз шећерне репе. Корекција цене шећера може се очекивати, пошто је повећана откупна цена шећерне репе.

Исти је случај и са уљем. Биће га довољно да подмири потребе грађана, али већ сада се у трговинама продаје по цени од 160 до 185 динара по литру.

Произвођачи уља кажу да се килограм сунцокрета плаћа 52 уместо прошлогодишњих 35 динара, не рачунајући трошкове транспорта, складиштења и конт-

роле квалитета, па ће самим тим и цена уља бити већа. До краја ове недеље, Влада ће, по свој прилици, интервенисати уљем и шећером из робних резерви, а цене ће бити старе – 95 динара за килограм шећера и 142 за уље. Након откупа сировина, уследиће нове цене, а са њима и редовније снабдевање, кажу обећања са званичних места.

Нажалост, ово нису једина поскупљења која овог и наредног месеца очекују грађане. Већ су суочени и са значајним поскупљењем меса и месних прерађевина. Килограм пилетине достигао је цену од 350 динара, пилеће бело је премашило 520, батаци су 465. Јунећи бут кошта и до 800, а свињски 650 динара по килограму. И месне прерађевине су драстично поскупеле. У некада најјефтинијим месарама, где је килограм пилеће саламе коштао 250 динара, сада је 400, док за печеницу треба издвојити преко хиљаду динара.

Власник месаре „Будућност“ Славољуб Саша Стевановић каже да се цене меса мењају сваког понедељка и да тренутно имамо најскупље месо у региону.

- Прогнозе су да ће цена свежег меса достићи хиљаду динара по килограму,

уколико држава нешто хитно не учини. Сточна храна је скупља од пшенице, а свиње су достигле цену од 250 динара по килограму. Што је најгоре, код нас у Шумадији их нема, него смо принуђени да у набавку идемо у Мачву, објашњава Стевановић и додаје да се њихово удружење већ припрема на разговор са министром, како би указали на проблеме са којима се суочавају. Једино решење било би да се одобри увоз меса и ослободи га царина.

Оно што забрињава је и чињеница да су пазари исти, као и пре поскупљења, каже Стевановић, што говори да грађани купују месо „на кашичицу“. Приметна је и несташица

свињске масти, а нова цена ове намирнице је 270 динара по килограму.

■ Шта „храни“ цене хране

Тиме се, међутим, низ нових цена не прекида. Млеко, јогурт, павлака скоро свих домаћих произвођача („Имлека“, „Меглеа“, „Сомболеда“) поскупело је два до пет одсто, односно од динар до четири по паковању. За по девет одсто поскупело је брашно из „Фиделинке“ и кафе, затим прерађено воће и поврће у просеку 10 одсто, а производи из „Агрожива“ за 15 процената.

И мада је пијаца у ово доба године спашавала кућне буџете, сезонско поврће попут парадајза и даље се „држи“ од 50 до 70 динара, паприке најчешће коштају од 40 до 50, док за килограм тиквица потрошачи издвајају од 30 до 40, динара, колико најчешће коштају црни лук и кромпир.

Најновија поскупљења хране једним делом имају реално утемељење (суша и курс евра), али на њих осим оправданих тржишних кретања утичу шпекулације и недовољна конкуренција у Србији, оцењују поједини економисти.

Трговци и произвођачи већ више од годину дана причају да се налазе у маказима између пада промета,

РЕТКО МЕСТО ГДЕ ИМА УЉА И ШЕЋЕРА

везама. Или министар не иде у продавницу, или није обавештен, или свега тога заједно има, али су нове цене заправо прави разлог што ових артикала, надамо се само тренутно, нема у трговинама.

Влада је већ најавила да ће интервенисати залихама из робних резерви, како би умањила несташицу, али и умирила грађане који свакодневно обилазе радње у потрази за овим намирницама.

Мирјана Радловић (62) је пензионерка и живи у Ердоглији. Свакодневно обилази три највећа маркета у овом насељу не би ли се снабдела уљем и завршила спремање зимнице.

- У „Нашој радњи“ кажу да не знају када ће добити уље. Имају само маслиново, за које треба платити најмање 600 динара по литру. А да бисте купили килограм шећера, морате да купите пакет у коме

Зоран Николић, Организација потрошача: Већим количинама производа по повољнијим ценама из робних резерви осујетили би се они који подижу цене без тржишног оправдања, али такав концепт не функционише, што произвођачи и трговци и те како користе

НЕПОДНОШЉИВО СТАЊЕ У ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

Директори милионери, губитке покривају привреда и грађани

„ Саша Стевановић, власник месаре „Будућност”: Цене меса мењају се сваког понедељка и сада имамо најскупље месо у региону. Једино решење је да држава одобри увоз меса без царина

односно слабе куповне моћи потрошача, са једне стране, и неопходности да се због поскупљења сировина цене подигну. Тврде да због лошег стандарда простора за поскупљења готово да нема, али упркос томе поскупљења су протеклих недеља постала свакодневна. Поставља се стога питање - шта „храни” цене хране у Србији?

Економисти кажу да за тако нешто има више разлога, али да је суша узела данак и код нас и у свету. Поскупљења сировина увек гурају ценовнике навише, али на тржишту вазда постоје „сналажљиви људи, који користе ситуацију” и којима поскупљење сировина добро дође као оправдање за подизање малопродајних цена.

У националној организацији потрошача оцењују да ово што се дешава са ценовницима прехранбених производа није ништа ново. Сумњају да је реч о уходаној причи картелизованог тржишта - са новим количинама стижу нам и више цене.

- У појединим радњама тренутно нема уља. То смо виђали и раније пред поскупљења. Чим стигну нове, више цене, зејтин ће поново бити на полицама. То нам говори да осим реалних кретања на поскупљења утиче наше картелизовано тржиште, односно недостатак конкуренције. Зашто ни после толико година код нас није дошао ни један од водећих трговинских ланаца попут ЛИДЛ-а, Коре, Текса, пита Зоран Николић из Националне организације потрошача.

Он наглашава да је скандалозно да у време када су нам пуна уста ЕУ, у рафовима радњи немамо основну животну намирницу. „Све ово подсећа на деведесете и чини ми се да неко ово намерно ради”, закључује Николић.

Поставља се питање - има ли решења?

Треба знати да држава не може да забрани поскупљења и ограничи цене, јер би тиме утицала на слободно тржиште, али мора да постоји механизам којим би држава могла да заштити стандард потрошача и спречи спекулације на тржишту. Потребно је, тврди наш саговорник Зоран Николић, да се направи анализа онога шта је неопходно за прехранбену сигурност наше земље, па да се у складу са тим јачају робне резерве, односно да се тако спрече драстична поскупљења. Тиме би се у исто време већим количинама производа по повољнијим ценама осујетили они који подижу цене без тржишног оправдања. Очигледно је да садашњи концепт функционисања робних резерви није довољно добар, а произвођачи и трговци то знају и те како користе.

Једно од најчешћих обећања у протеклој предизборној кампањи било је департизација и увођење професионалног управљања у републичка и локална јавна предузећа. Без ових промена у руковођењу јавним предузећима и даље ће њихови губитци бити покривани из буџета Републике Србије, од пореских и других прихода убраних из приватног сектора. Тако ће се наставити вишедесетнији парадокс да они који здраво привређују финансирају рад губитака.

Нестручно вођење јавних предузећа и нагомилана губитака, упркос монопољима које имају, довело је до тога да је 45 посто њихове тржишне вредности поједено током протеклих десет година. Корупција у процесу јавних набавки, опрема, алати, технологије и новчана средства која непрестано „цуре” обележја су пословања ових предузећа, сем ретких изузетака.

До сада су ова и друга државна предузећа првенствено служила за ухлебљавање партијских кадрова и непотизам. Једно истраживање показало је да у 570 локалних и републичких јавних предузећа постоји укупно 8.242 директора, помоћника, заменика и саветника директора и других руководилаца. Њихове просечне плате су преко 70.000 динара, а на највишим функцијама више и од 120, 150 и 200 хиљада динара. Само бруто зараде ових намештеника износе приближно једанаест и по милијарди динара или преко 97 милиона евра годишње (без амортизације службених аутомобила, горива, топлих оброка, регреса, бонуса, трошкова репрезентације, додатних бенефиција, итд.).

Једно истраживање показало је да у 570 републичких и локалних јавних предузећа има 8.242 директора и других руководилаца чије годишње плате износе преко 97 милиона евра

Рачуница показује да би за Србију (државни буџет) било исплативије да за исти новац ангажује 570 врхунских менаџера из иностранства са месе-чним нето платама од 10.000 евра, под условом да

Унија послодаваца Србије упозорава да приватни сектор више не може да покрива нагомилане губитке јавних предузећа и да је поред донешења новог Закона о јавним набавкама хитно потребно увести професионализацију у управљање јавним предузећима

се ефикасним управљањем ова предузећа изведу из губитака. На тај начин би се уштедео и значајан део новца који се годишње истопи на корупцији у јавним набавкама (просечно 900 милиона евра годишње), пошто овај вид корупције и „уграђивања” полази од врха руководства у јавним предузећима.

Корупција и могућност манипулација кроз систем јавних набавки учинили су бројне директоре и водеће људе републичких и локалних јавних предузећа, али и неких предузећа у већинском државном власништву, милионерима. Док неки од њих купују и граде виле вредне 300, 400, па чак

буџет намирује огромна дуговања ових предузећа.

Због појаве да су многи директори и други руководиоци државних предузећа у протеклих десет година постали милионери и стекли значајан број некретнина и другу вредну имовину, Унија послодаваца Србије тражи преиспитивање порекла имовине бивших и садашњих директора јавних предузећа и детаљно истраживање сваког појединачног случаја богаћења ових људи.

Идеја да се директори јавних предузећа и други руководиоци бирају на јавним конкурсима наишла је на широко

Илустрација Горан МИЛЕНКОВИЋ

и преко 500 хиљада евра, износе новац из земље на разне тајне рачуне у иностранству и купују некретности на рачун својих чланова породице и блиских пријатеља, просечни становници Србије имају, из месеца у месец, све мање новца да купе најосновније животне намирнице, а привреда која пуни

одобравање у привреди, јер су квалитетни појединци на управљачким местима једина гаранција да ће пословање ових предузећа бити, ако не у плусу, а оно бар на „књиговодственој нули”. Само од новца уштеђеног на јавним набавкама може се формирати Развојна банка Србије и та преко

потребна средства уложити у развој перспективних привредних грана.

Док суша у Србији, у недостатку добро одржаваних система за наводњавање, десеткује приносе на ораницама, док домаћи произвођачи немају средстава да финансирају улаз својих производа у велике светске трговинске ланце, док недостаје новца за улагање у инфраструктуру и оживљавање бањског и здравственог туризма, стотине милиона евра годишње одлази у неповрат за санирање губитака јавних предузећа и предузећа у већинском државном власништву.

Привреда поздравља доношење новог Закона о јавним набавкама који треба да смањи обим и учесталост злоупотреба, али без бирања стручних и искусних појединаца за менаџере републичких и локалних јавних предузећа, наставиће се са праксом лошег вођења ових фирми и доношењем штете буџету Републике Србије.

Због тога привредници апелују на владајуће структуре да изврше обећану департизацију и деполизацију јавних предузећа и кроз нови Закон о јавним предузећима уведу прекршајне и казнене мере за све оне који буду злоупотребљавали руководеће функције у

У Аустрији, Немачкој, Белгији, Данској и другим земљама за руководиоце који злоупотребљавају своје функције у јавним набавкама уведене су високе затворске казне, одузимање имовине и забрана обављања јавног посла најмање десет година

овим предузећима. У Аустрији, Немачкој, Белгији, Данској и другим земљама корупција у јавним набавкама готово да је искорењена још седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, када су за све руководиоце који злоупотребљавају своје функције уведене високе затворске казне, одузимање имовине и забрана обављања јавног или директорског посла минимум десет година.

Драгољуб Рајић
(Унија послодаваца Србије)

Директори не хају за расуло

Ми, радници ЕД „Електрошумадија” Крагујевац принуђени смо да се огласимо путем медија и ово је апел и молба свима који одлучују у држави да учине нешто за спас нашег предузећа. Већина радника у „Електрошумадији” ради прко 30 година, али овакво стање никада није било, све захваљујући небризи, неодговорности и недомаћинском односу директора П.Д. „Центар” Гвоздена Илића и директора ЕД „Електрошумадија” Ивана Радовића.

Предузеће нам је месецима у блокади, магацини су нам празни, возила у квару јер нема новца за поправку, па чак и специјална возила са платформама, без којих не можемо да радимо. На десетине високонапонских каблова су у квару јер немамо кабловских спонзора, трафостанице раде само на једном каблу, чиме је угрожено снабдевање струјом на хиљаде потрошача. Велики број грађана уплатио је прикључке за струју, али ми немамо разводне ормаре са бројилом да им испоручимо, нема бетонских стубова, па чак су нам стопирали и испоруку бетона због неплаћања.

Још већи проблем је наплата електричне енергије. До сада смо адвокати и суду исплатили више од два милиона евра на име тужби од стране потрошача због застарелости дуга. Само једном адвокату смо до јуна исплатили више од 10,5 милиона динара, а онда је директор Центра ангажовао тог истог адвоката да ради у „Електрошумадији”, а да при том нико не зна ни под којим условима, нити

за какву надокнаду. У време када у Крагујевцу многи дугују огромне суме новца за електричну енергију, директори другима отписују дугове. Прошле године су Демократској странци отписали 583.501 динар на име дуга и 129.672 динара на име камате. Директор Гвозден Илић је у правну службу довео ћерку свог пријатеља из Петровца на Млави, да би касније и он тужбом отписао свој дуг за струју, иако то није могао у свом месту.

Све ово ни мало не брине наше директоре, већ они јуре моћнике и странке да би остали у фотељама, где су иначе одлично плаћени. Нас политика не интересује, немамо ништа ни против политичких странака, ни против поменутих Демократске странке, чији су чланови наши директори, Гвозден Илић је чак био и кандидат те странке за председника општине Кучево, где на нашу жалост није прошао. Вероватно му је плата од 250.000 динара мала у П.Д. „Центар”. Желимо да радимо, да стварамо, да сачувамо наше предузеће, али са овим руководством то не можемо. Функционисање фирме је угрожено, а тиме и наша egzистенција. Пошто они немају морала да сами оду, овим путем молимо све оне који могу да нам помогну да им „помогнемо” да оду и доведу људе вредне и искусне и покушају да спасу „Електрошумадију”, ако већ није касно. Надамо се да ће овакав начин нашег изјашњавања бити довољан и да за други начин неће бити потребе, јер у оваквом тешком времену никоме то није у интересу.

Забринути радници
ЕД „Електрошумадија” Крагујевац

У СУСРЕТ НОВЕМБАРСКИМ ИЗБОРИМА У ДЕМОКРАТСКОЈ СТРАНЦИ

Техноменаџери су чврсторукаши

Демократе су ближе подели него консолидацији, и ако победи овај који каже „јао си га вама ако победим” и ако тријумфује онај ко Београд води као предузеће и себе види као директора престолице и можда Србије у будућности, тврди Чедомир Антић

Пише Слободан Цупарић

Почела је предизборна кампања, а политички аналитичари процењују да ће надметање за лидерску позицију у Демократској странци бити прљавије чак и од мајске изборне трке. Тешко је у овом тренутку предвидети да ли ће „плаво-жути” новембарске изборе дочекати у дубоким унутарстраначким расколима на групе и фракције, пошто је већ јасна подела на „Тадићеве” и „Ћиласове”. Актуелни председник је сам признао да нема времена за чекање и да је већ кренуо у изборну утакмицу – и то оштро. Одмах је оптужио Ћиласа и Пајтића да нису способни да воде ДС и испалио низ отровних стрелица на рачун најближих сарадника.

Треба ли од овог потенцијалног „губитника” очекивати да ће се у борби са, чини се, већ фаворизованим Драганом Ћиласом придржавати фер-плеја?

– Све је могуће у политици јер она је вешти-

на у којој нема унапред добијених и изгубљених битака, а што се тиче самог фер-плеја мислим да то зависи од тога колико ће се усталисати страсти које веома често делују у политици и које нису добре, каже за „Крагујевачке” др Невен Цветићанин из београдског Института друштвених наука. – Дефинитивно, Србији као држави потребно је да има једну јаку и конструктивну опозициону странку, па без обзира на сва догађања, не би био добар сценарио да странка која већ има одређену традицију, потпуно оде у аут. На страну што је вукла неке дискутабилне потезе док је била на власти.

Потпредседник СПО-а Мирко Чикирић каже ако се износе чињенице које могу да имају оправдање у реалности, онда то не треба називати прљавом кампањом. Рецимо, ако се указује на опасност да Демократска странка уђе у канце тајкуна.

– Судар Тадића, с једне, и Ћиласа и Пајтића, с друге стране, не видим као начелан сукоб, већ сматрам да је то борба око власти, оцењује историчар Чедомир Антић, председник Напредног клуба. – Сада је на једној страни председник странке, који је изгубио изборе и нема више где да се склони, осим да поново покуша да заузме чело странке, док на другој имамо двојицу људи који су све што су по-

ТЕЖЕЋИ ПРОМЕНАМА У СТРАНЦИ, ТАДИЋ ЈЕ ОТВОРИО ВРАТА ТЕХНОМЕНАџЕРИМА

стигли остварили захваљујући срећној политичкој звезди Бориса Тадића, а сада процењују да ће странка пропадати у наредном периоду с њим, да ће стагнирати и да ће онда њихове амбиције, које су велике, бити осујећене.

Стручњаци су склонили мишљењу да ће Тадићу бити теже јер ће морати да убеди делегате изборне скупштине да странка треба да се мења – али под његовим вођством. Да ли лидер демократа може да претпостави колико је у грађанству дошло до презасићености његовом политиком?

– Тешко је спекулисати о мишљењу грађанства, пошто о томе треба да сведоче конкретне анкете, каже Невен Цветићанин. – Иначе, што се тиче тежине задатка да Тадић обнови свој мандат у ДС, то ће свакако зависити од онога што ће понудити делегатима и у програмском и у неком другом активистичком, па можда чак и у материјалном смислу – као и од тога шта ће понудити Драган Ћилас, који је на изборима у Београду потврдио свој легитимитет.

■ Интерес олигархије

Цветићанин даље апострофира да је сада нашој политици потребно више окупљања способних људи него неких дисолуција и цепања, пошто је кадровска ситуација у Србији таква да и кад би све странке дале своје најбоље стручњаке, ми не бисмо имали довољно ваљаних људи да попуњимо сва места у Влади, по министарствима, у скупштини, јавним предузећима...

– Кључни проблем је питање интереса олигархије која је на власти у странци, тврди Чедомир Антић. – А тај интерес је, наравно, да политички преживе и да поврате ону власт који су раније имали, што са Тадићем, процењују, није могуће. Ако се, пак, говори о позицији Драгана Ћиласа – ни она баш није идеална. Без обзира на велики успех који је постигао, не

само захваљујући свом раду, већ у право и позицији коју је имала ДС под Борисом Тадићем, Ћилас нема 51 посто одборника у градској Скупштини Београда, већ зависи од Социјалистичке партије, исте оне која је ДС осудила на пропаст – пошто је један корак ДС ка пропасти био неуспех Тадића да добије нови мандат, а други је била одлука социјалиста да иду у коалицију са напредњацима.

Мирко Чикирић подсећа да за стање у редовима демократа није одговоран само Борис Тадић, иако све отровне стрелице иду ка њему. У сваком случају његова одговорност је највећа, а то му знатно отежава стартну позицију у председничкој унутарстраначкој кампањи.

■ „Судар” јаких личности

Тадићев проблем је и у томе што је у јавности створена слика да је у протеклом мандату имао амбиције да буде све – и председник, и премијер, и министар полиције, и ко зна шта све још. С друге стране, и његов директни такмац за позицију „број један” у ДС Драган Ћилас такође није гадљив на власт. Био је министар, градоначелник, заменик председника странке, а била је чак и опција да буде кандидат за председника Владе. Није ли овде реч о двојици политичара осетљивих на критику, „пелцованих” такозваним кремљским синдромом – односно окружених полтронама и људима који их тапшу по раменима и хвале и кад не треба?

– Несумњиво да ДС нема велике демократске капацитете, што је трагично с обзиром на чињеницу да се ипак зове „демократска”,

НИЈЕ САМО ТАДИЋ ОДГОВОРАН: МИРКО ЧИКИРИЋ

каже Чедомир Антић. – Не видим Драгана Ћиласа као напредак у односу на Тадића кад је реч о демократизацији – и то није добро. Верујем да сукоб у ДС није по линији тога ко је чврста рука, ко је либералнији, обојица су чврсторукаши и управо се може рећи да је техноменаџерска екипа, коју на неки начин симболизује Ћилас, и дошла на власт у странци зато што је Тадић сматрао да нешто треба променити, да странка не треба да буде каква је пре била.

По речима Мирка Чикирића, генерално се може потврдити за српску политичку сцену да су односи у странкама засновани на веома сличним принципима.

– Могу то да објашњавам само тиме да смо друштво с младом демократијом, да странке још увек унутар себе нису успоставиле јасне и прецизне односе, да све почивају углавном на лидерству... Значи, ако су странке лидерске, онда је и логично да

око „првог човека” буду окупљени људи који желе да се додворе његовој вољи.

Невен Цветићанин се не би, како рече, упуштао у то да суди о личностима двојице претендената на водећу позицију у ДС, већ само може да примети да су и један и други присутни у јавном животу низ година, да је свако у њему имао добре трагове, као и оне који су били нешто бљеђи.

– Политика је делатност у коју улазе амбициозни људи и сама чињеница да желите да се кандидујете за нешто, негде и пред неким говори о томе да напосто имате, како би се рекло, карактер који жели да његове идеје буду праћене. То је нужан услов политике и чини се да Борис Тадић и Драган Ћилас нису у томе било какви изузеци на нашој политичкој сцени. Конкретније, неко ко претендује да буде лидер партије мора да има јаку личност, сматра Невен Цветићанин.

Градоначелник Београда ће у наредна два месеца морати да убеди страначке колеге да ће партију водити одговорно и чврсто, без попуштања демагогији и популистичким потезима, док је лидер ДС већ поручио да ће исправити своје грешке из прошлости – мењати људе када треба, мање слепо веровати најближим сарадницима, поштрити дисциплину... Прецизније, шта доноси победа Тадића, а шта Ћиласа?

■ (Не)пожељан компромис

– Све ће зависити од политике коју буде водио један или други председник, апострофира Мирко Чикирић. – Оно што мислим да би за српску политичку сцену било добро јесте да се ДС не подели и да из својих негативних искустава и зађе јача, јер је као стабилна и европска странка потребна Србији.

Невен Цветићанин каже да је реч о искусним политичарима. Ни Тадић, ни Ћилас нису у политици од јуче, познају механизме функционисања партије, државе, града, јер су били на тим позицијама. Будући њихов пут ће зависити од низа догађаја у држави, пошто у политици немате само један фактор који делује.

– Често се дешава да најспособнији политичари, напосто, промашују, а да се, с друге стране, пуклом срећом некоме отворе карте. Не бих потцењивао моменат среће у политици и то да се некоме отворе карте – јер од тога ће зависити и позиција тренутне власти и позиција опозиције, па чак и читаве државе.

Чедомир Антић не верује да ће Тадић победити, сматра да би то било неочекивано и мисли да би имало теже последице него да победи Ћилас – с обзиром на чињеницу да би он онда морао да испуни то што је обећао, а то значи да се

политички обрачуна с људима који сада имају реалну власт у држави и од којих зависи ДС. Иначе, за демократе би у принципу, оцењује Антић, било боље када би ДС могла да преживи овај сукоб с неким компромисом међу људима – и са дубоким демократизацијом странке.

– Ако остане овај делегатски систем и ова-

КЛАСИЧНА БОРБА ЗА ВЛАСТ: ЧЕДОМИР АНТИЋ

кав распоред снага, Тадић објективно нема много шанси. У оба случаја мислим да је странка од консолидације ближа подели, и ако победи овај који каже „јао си га вама ако победим” и ако тријумфује онај ко Београд води као предузеће и ко себе види као директора Београда и можда Србије у будућности.

Трезвенији аналитичари и борци за истинску демократију не без разлога упозоравају да унутарстраначка кампања „жутих” прети да се претвори у најпрљавији рат, у борбу са пуно ниских удараца и зато предлажу да се превентивно оформи некакав одбор најугледнијих присталица ове странке који би обојицу кандидата опомињао у колико пређу границу пристojности. Ниједна партија, подсећају, нема довољно кадрова да људе који су гласали за супротни страначки табор гледа као политичке непријатеље, јер је то наслеђе комунизма, а не демократске процедуре.

НОВИ ПРОТЕСТИ БИВШИХ РАДНИКА ФАБРИКЕ АУТОМОБИЛА

Једино извесна – неизвесност

После два окупљања, једног испред канцеларија „Заставе а.д.“, а потом и зграде Скупштине града, бивши радници Фабрике аутомобила успели да договоре састанак са представницима Министарства финансија, тек толико да им се не угаси и последња нада

ТРАЖЕ, ЧЕКАЈУ И НАДАЈУ СЕ: ПРОТЕСТ ПРЕД ГРАДСКОМ СКУПШТИНОМ

Да ли ће статус око 900 радника Фабрике аутомобила, који су почетком прошле године проглашени технолошким вишком, бити решен можда ће бити јасније почетком октобра када треба да се организује састанак у Министарству финансија и привреде. До сусрета са људима из Динкићевог кабинета, а можда и са самим министром, доћи ће захваљујући посредовању градоначелника Верољуба Стевановића.

Подсетимо, бившим радницима „Застава аутомобила“ који су уз отпремнине од 300 евра по години радног стажа добили радне књижице и прешли на евиденцију Националне службе за запошљавање новчана надокнада од 19.000 динара ће по истеку две године од преласка на биро бити укинута. За то време они су

обавезни да похађају обуку и да се преквалификују.

Први захтев радника је да, како им је обећано пре две године, добију посао, али како скоро сви имају око 50 година, то је „немогућа мисија“. Ако од новог запошљавања не буде ништа, траже да им се садашњи статус продужи и да док не испуне услов за пензију на бироу примају одређену надокнаду. Од 902 радника, колико је у јануару 2011 проглашено технолошким вишком, њих 860 прихватило је социјални програм Владе Србије, да се доквалификују или преквалификује. Тада им је речено да ће после преквалификације имати приоритет у запошљавању у компанији „Фијат аутомобила Србија“ или код „Фијатових“ коопераната.

Иначе, пре окупљања у понедељак бивши запослени у „Застави“ су и у петак разговарали са градоначелником Стевановићем, који није могао да им обећа да ће добити нови посао, као и да ће на евиденцији НСЗ уз новчану надокнаду дочекати одлазак у пензију. Стевановић је телефоном контактирао државног секретара у Министарству финансија и привреде Александра Љубића. Потом је једна од представница радника Бранка Килибарда обавестила окупљене раднике да је Љубић дедицирано рекао да су бивши радници Фабрике аутомобила социјално збринути и да Влада нема никакву обавезу према њима.

Он је још рекао да смо добили отпремнине од 300 евра по години стажа и две године на евиденцији НСЗ уз надокнаду. То значи да се државни

секретар апсолутно ограђује од нас. Иако је Љубић тако рекао, градоначелник ће покушати да издејствује продужење нашег статуса на бироу макар за неко време, док не прође ова криза, рекла је Килибарда.

Интересантно је и да је Љубић у време када су у јануару 2011. године 900 људи проглашено технолошким вишком био саветник министра економије и председник Управног одбора Групе „Застава возила“. Он је у Министарству економије био задужен за реструктурирање и приватизацију „Заставиних“ предузећа која још нису приватизована, као и за тадашњу Фабрику аутомобила. Зато Љубић слови као један од бољих познавалаца бивше Фабрике аутомобила.

Дејан Милић каже да им је незванично речено да мора да се сачека

НЕКА ШТЕДЕ ОНИ СА ПЕТ ХИЉАДА ЕВРА: ДЕЈАН МИЛИЋ

ребаланс буџета и да ће тек када он прође у Народној скупштини неке ствари бити јасније.

Сви говоре да мора да се штеди, са тим се и ја слажем. Али, у Београду, у врху власти, има најмање 5.000 људи који примају плату која је већа од 5.000 евра. Гувернерка Народне банке прима 600.000 динара месечно. Хајде да штедимо на томе. Нека и они живе са 30.000 динара, а ми би са тим примањима били више него задовољни. Они на кућне љубимце троше много више. Ако неки државни чиновници примају енормно велике плате да би овој земљи и народу било боље, онда нека оправдају те плате. И у томе је суштина, тврди Дејан Милић.

Људи из Фабрике аутомобила су огорчени и осећају се превареним. Сви, почев од људи из бившег Министарства економије, а сада привреде, крагујевачких локалних власти, до челника „Заставе“ обећавали су им да ће и пре истека две године на бироу добити посао. Од тога, међутим, није било ништа. Од око 900 људи тек двадесетак ради на привременим и повереним пословима.

Једино шта се сада може урадити је да се њихов статус продужи за још неко време, али да ли ће тако и бити крајње је неизвесно. Од састанка у Министарству финансија не треба очекивати чуда, али ни да се ништа неће решити.

М. ЂЕВИЋ

**УДРУЖЕЊЕ
КРАГУЈЕВЧАНА И
ПРИЈАТЕЉА КРАГУЈЕВЦА**

**У ЖЕЉИ ДА СВОЈИМ МЛАДИМ СУГРАЂАНИМА
ОЛАКШАМО НАВИКАВАЊЕ НА ПРОМЕНУ БОРАВКА
И СНАЛАЖЕЊЕ У НОВОЈ СРЕДИНИ,
УЗ ПОДРШКУ
ГРАДОНАЧЕЛНИКА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА,
И ОВОГА ПУТА ОБЕЛЕЖАВАМО
1. ОКТОБАР
ПОЧЕТАК АКАДЕМСКОГ ЖИВОТА БРУЦОША ИЗ
КРАГУЈЕВЦА,
МАНИФЕСТАЦИЈОМ ПОД НАЗИВОМ:**

ДА ТЕ ДОЧЕКА НЕКО СВОЈ

**ПРИЈЕМ ЋЕ БИТИ ОДРЖАН 01.10
У ПРОСТОРИЈАМА УДРУЖЕЊА КРАГУЈЕВЧАНА
(БУЛЕВАР ДЕСПОТА СТЕФАНА БР.12/8)
СА ПОЧЕТКОМ У 19 ЧАСОВА**

**ПОЗИВАМО СВЕ БРУЦОШЕ ДА НАМ СЕ
ПРИДРУЖЕ!**

УДРУЖЕЊЕ КРАГУЈЕВЧАНА У БЕОГРАДУ
Бул. Деспота Стефана бр. 12, 11000 Београд;
тел: 3346-003; 066/142-422;
udruzenjekugbg@gmail.com;

КАДРОВСКА РАЗМЕШТАЊА КОД МЕДИЦИНАРА

Чановић декан, Арсенијевић директор КЦ

Избор новог декана Медицинског факултета свакако је „припрема терена“ за директорску смену на челу Клиничког центра, а најозбиљнији кандидат за то место Небојша Арсенијевић, који је руковођење факултетом „препустио“ Предрагу Чановићу, на питање „Крагујевачких“ да ли прихвата функцију првог човека КЦ каже: „Слободно можете да напишете - невољно, али ћу прихватити“

Нови декан Медицинског факултета у Крагујевцу др Предраг Чановић, редовни професор за ужу научну област инфективне болести, преузео је прошлог понедељка дужност од Небојше Арсенијевића, који је ову функцију обављао од 2005. године, у два мандата.

У редовној процедури избора декана, која је покренута два месеца пре званичног истека Арсенијевићевог мандата, једини предложени кандидат био је Предраг Чановић. Његову кандидатуру предложио је сам Арсенијевић, а једногласно су је подржали Наставно-научно веће и Савет факултета.

Иначе, у претходном периоду Чановић је обављао функцију продекана за наставу и то на интегрисаним студијама медицине, а претходних осам година био је најближи сарадник Небојше Арсенијевића. По његовом мишљењу, вишегодишњи рад на Факултету препоручио га је за ову функцију и допринео да Арсенијевић стекне високо мишљење и предложи га за свог наследника.

Једногласна подршка колега

Неоспорно је да је Медицински факултет, одавно Факултет медицинских наука, у Крагујевцу откако је Арсенијевић преузео руковођење постао једна од најугледнијих високообразованих установа у Србији, због чега Чановић мисли да је ову функцију преузео, можда, у незгодно време.

Свако ко прихвати такву одговорност требало би да побољша или поправи наслеђено стање. Ја ћу се трудити да још нешто дорадим, али веома је тешко обављати овај посао на начин како је то рађено до сада. Мој велики успех биће уколико одржим правац који смо зацртали и не дозволити да се систем који смо мукотрпно градили не уруши, него да омогућим да и даље функционише, каже Чановић.

Приоритетан задатак биће да очува процес наставе, који је последњих година, фигуративно речено, „утегнут“, као и да се настави образовна и научноистраживачка делатност. Поређења ради, Чановић напомиње да је 2005. године Медицински факултет имао само седам радова публикованих у познатим међународним часописима, а сада са поносом истиче да их има преко 200 на годишњем нивоу. Обећава да ће настојати да број тих радова буде још ве-

ћи и да се настава, ако је то могуће, још више осавремени. У томе ће, на да се, имати свесрдну помоћ колега продекана и, наравно, професора Арсенијевића, који је отпочетка на Факултету и нема намеру да иде док га, како у шали каже, не истерају.

За новог декана Арсенијевић има само речи хвале, што, мора се признати, није уобичајено у овој профе-

ДОСАДАШЊИ ДЕКАН НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ И НОВИ ПРЕДРАГ ЧАНОВИЋ

сији за коју кажу да многим „хра-ни“ сујету.

Професор Чановић је веома скроман човек, јер сам сигуран да ће он овај посао радити перфектно, шта више, боље него што је до сада рађен. Има велики капитал, а то је неподељена подршка Већа, што се ретко бележи. И то не било какво Већа, него најквалитетнијих лекара и истраживача којима овај факултет располаже, од којих би сваки могао да буде декан. А када вас такви људи подрже једногласно, онда то значи да имају стопроцентно поверење, каже Арсенијевић.

У прилог овом мишљењу иде и чињеница да је организација наставе свих ових година текла без икаквих проблема и из године у годину константно је унапређивана. Медицински факултет у Крагујевцу једини је у земљи који има развијен „туторски“ систем, где на првој години професор преузима шесторо студената и прати их и решава све њихове проблеме до завршетка студија. У потпуности је заживео и систем недељног оцењивања, што подразумева гвоздену организацију у раду. Осим тога, установа је финансијски стабилна, шта више добротстојећа, о чему сведочи и чињеница да је завршен простор од 500 квадрата за по-

ЈЕДИНО ЈЕ НЕИЗВЕСНО КАДА ЋЕ БИТИ ПРОМЕНА НА ЧЕЛУ КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА

Иако је постојала могућност да кроз промену имена или статуса установе и трећи пут буде реизабран, Арсенијевић то није желео да искористи. Сматра да је „било доста“ и да се људи уморе од једног човека, а и он се умори од њих. Оптерете вас неким односима, просто набаци на вас неку паучину од које не можете да се спасете. Није без разлога законом ограничаван реизбор декана на два мандата, мисли Арсенијевић.

Функција нуђена пре две године

По свему судећи, промена на челу ове установе само је увод у промене које ускоро треба очекивати у крагујевачком Клиничком центру, на чијем челу је већ две и по године др Слободан Обрадовић. Иако званично одлука још увек нема, више је него извесно да је досадашњи декан Медицинског факултета најозбиљнији кандидат за новог директора те установе.

На питање да ли ће прихватити функцију директора Клиничког цен-

тра Арсенијевић одговара: „Слободно можете да напишете - невољно, али ћу да прихватим“.

И претходни министар здравља Зоран Станковић понудио му је место директора КЦ, још пре две године, али је тада одбио понуду. Ни тада, као ни сада, није био сасвим сигуран да се неке ствари могу изменити без системских промена. Сматра да не треба ни много критиковати, ако се узме у обзир да последњих десет година, осим пар изузетака, није примљен ниједан млад човек у КЦ. Исто тако, лекарима се не одобравају специјализације, па је просечна старост специјалиста у Србији скоро 60 година.

Уколико се хитно не реагује болнице ће остати без специјалиста.

Мада не може да одговори на питање када ће преузети нову функцију, јер то зависи од одлуке Владе, Арсенијевић обећава да ће ако до тога дође морати да се ради по друга-

чим правилима него сада. Није ми уопште јасно како неко може да оде кући, а да га пацијенти чекају, на Факултету смо знали да радимо и до два-три сата после поноћи - док не завршимо посао

ч и ј и м
п р а в и
л и м а
н е г о д о
с а д а .
- М и
с м о н а
Ф а к у л
т е т у
з н а л и
д а р а д и
м о и д о
д в а , т р и

Небојша Арсенијевић: Ако будем директор Клиничког центра, радиће се по другачијим правилима него сада. Није ми уопште јасно како неко може да оде кући, а да га пацијенти чекају, на Факултету смо знали да радимо и до два-три сата после поноћи - док не завршимо посао

тра Арсенијевић одговара: „Слободно можете да напишете - невољно, али ћу да прихватим“.

Из КЦ је отишао 1996. године, када је постављен за директора Института за јавно здравље и није очекивао да ће се поново вратити. Тврди да нити се нудио, нити је имао такве амбиције.

Прво морам да видим шта се тамо дешава и како ради та машина. Не знам какво је стање у КЦ, али не бих рекао да је хаотично, како неки мисле. Ја ћу свакако дати све од себе. Сваки посао у животу трудио сам се да урадим најбоље што сам могао, до последњег атома снаге. Уколико то може да помогне да се разгрне апатија у тој установи, да се промени

тра Арсенијевић одговара: „Слободно можете да напишете - невољно, али ћу да прихватим“.

Из КЦ је отишао 1996. године, када је постављен за директора Института за јавно здравље и није очекивао да ће се поново вратити. Тврди да нити се нудио, нити је имао такве амбиције.

Прво морам да видим шта се тамо дешава и како ради та машина. Не знам какво је стање у КЦ, али не бих рекао да је хаотично, како неки мисле. Ја ћу свакако дати све од себе. Сваки посао у животу трудио сам се да урадим најбоље што сам могао, до последњег атома снаге. Уколико то може да помогне да се разгрне апатија у тој установи, да се промени

с а т а п о с л е п о н о ћ и и д о к н е з а в р ш и м о п о с а о н и с м о н и п о м и ш љ а л и д а и д е м о к у ћ и . Н и ј е м и у о п ш т е ј а с н о к а к о н е к о м о ж е д а о д е к у ћ и , а д а г а п а ц и ј е н т и ч е к а ј у . Ј а с а м и з л е к а р с к е п о р о д и ц е и д о б р о с е с е ђ а м д а ј е м о ј о т а ц д о л а з и о к у ћ и к а д а п р и м и и п о с л е д њ е г п а ц и ј е н т а , к а ж е А р с е н и ј е в и ћ .

Судећи по резултатима који су и те како били видљиви за време његовог директоровања у Институту за јавно здравље, као и на Медицинском факултету, не треба сумњати да би и Клинички центар под његовим руководством у догледно време могао да постане веома респектабилна здравствена установа у Србији.

Гордана БОЖИЋ

БИОГРАФИЈА НОВОГ ДЕКАНА

Стручњак за инфективне болести

Проф. др Предраг Чановић рођен је 1959. године у Приштини у породици просветних радника. Дипломирао је 1986. године на Медицинском факултету у Београду, а докторирао 1998. у Крагујевцу у области инфективних болести. Спада у ред познатих српских инфектолога. Учествовао је у изради неколико десетина научно-стручних радова из више области инфектологије, који су публиковани у часописима међународног и националног значаја, као и зборницима радова са различитих научно-стручних скупова. У својој дугогодишњој лекарској пракси увео је низ нових дијагностичких метода на Инфективној клиници у Крагујевцу, а учествовао је и у извођењу слепих аспирационих биопсија јетре. Такође је као новину на Инфективној клиници увео локалну анестезију при извођењу лумбалне пункције и тиме значајно побољшао примену ове дијагностичке методе.

ИСТРАЖИВАЊЕ О ЗДРАВЉУ КРАГУЈЕВАЧКИХ СТУДЕНАТА

Румени, али под великим ризиком

Већина академица једе кад стигне, бирајући при том махом брзу храну и слаткише, не баве се физичком активношћу, при том су изложени континуираном стресу, показало је истраживање др Бисеније Радивојевић, начелнице Службе за здравствену заштиту студената, а такво понашање чини их „сигурним кандидатима“ за различите хроничне болести

Пише Марија Обреновић

Чекаоница у Служби за здравствену заштиту студената, за разлику од оних пред ординацијама осталих лекара, готово увек је празна. Крагујевачки студенти најчешће код доктора иду због прехлада или стомачних вируса, док од хроничних болести пати тек један до два процената. Међутим, и потпуно здраве младе људе нездраве навике врло брзо могу да доведу до проблема као што су повишен шећер, чир на желуцу, болести крвних судова, висок притисак или холестерол.

На жалост, већина студената, живи управо тако – нередовно се и и нездраву храни, не баве се физичком активношћу, при том су изложени континуираном стресу. Такво понашање чини их „сигурним кандидатима“ за различите хроничне болести.

Већина ових младих људи мало о томе размишља. Доручак најчешће прескачу, ни ужина им није на крај памети, а редовно за сто седеју једино у време ручка. Полови-

систематски преглед, а намера истраживача била је да стекне увид у начин живота и однос младих према сопственом здрављу. На жалост, истраживање је показало да је здравље младима готово последња брига.

Стара пословица каже да здравље на уста улази, међутим овдашњи академци ову изреку као да су заборавили. Лекарску препоруку о обавезна три obroka и две ужине поштује тек неколицина. Доручак, по многим најважнији оброк у току дана, прескаче чак трећина.

Редовно доручкује 64, 5 одсто анкетираних, више од четвртине (28,7 одсто) то чини понекад, док је 6,8 одсто одговорило да увек прескаче први јутарњи оброк. Већина, изгледа, први пут „прегрисе“ нешто тек када се врате са предавања, пошто је 45 одсто испитаника одговорило да током преподнева ужина тек понекад, а исто толико рекло је да то не чини никада. Нешто чешће се за мали оброк одлучују поподне. Током последње редовно ужина трећина студената, а половина то чини понекад.

ЛОША ИСХРАНА И СЛАБА ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ – УЗ ЧЕСТЕ СТРЕСОВЕ

чи да се млади људи знатно нездравље хране него осатак популације, каже др Бисенија Радивојевић.

Студенти крагујевачког Универзитета не поштују ни препоруке лекара о физичкој активности. Готово половина не само што сатима седи на предавањима, већ у истом положају проводи и слободно време. Тек 15 одсто учесника анкете изјаснило се да редовно тренира неки спорт три пута недељно.

Зато се већина када дође код лекара жали на главобоље, несанице, болове у врату и зглобовима, што је, по речима др Радивојевић, последица физичке неактивности, са једне, и изложености стресу, с друге стране.

Чак 77 одсто студената сматра да је изложено стресу. Сваки десети чак каже да је знатно чешће и дуже под стресом од других, а три одсто вапи да им је живот због тога неподношљив.

■ Пију знатно чешће

Једини напредак у односу на раније генерације је, по речима др Бисеније Радивојевић, то што се студенти сада знатно ређе лађају цигарета. Некада је дувански дим свакодневни био ужитак 33, 5 одсто студената, док је сада тај проценат пао за читавих 11 одсто.

Али и даље је велики проценат оних који су свакодневно угрођени пушачима. Нешто више од 58 процената рекло је да је у кући свакога дана изложено дуванском диму, а више од половине у континуитету од пет сати дневно, каже др Радивојевић.

Када је о конзумирању алкохола реч, академци „шију“ национални просек за читавих седам одсто. Чак 62 одсто студената изјаснило се да конзумира алкохол. Од овог броја 61 проценат каже да то чини два пута недељно, а 28,9 један до два пута месечно. Да попије више од три до четири пића склоно је 70 одсто анкетираних. Младићима је најмилије пиво, док се девојке

најчешће опредељују за коктеле. Свакога дана алкохол конзумира један проценат анкетираних.

Страно им није ни експериментисање са дрогама, али у знатно мањем проценту. Да је пробало марихуану каже 7,4 одсто испитаника, а 2,4 изјаснило се да је повремено користи. Таблете је користило 8,2 процената анкетираних.

Оно што забрињава је проценат младих који о дрогама зна врло мало. Половина сматра да је дрога штетна, а чак четвртина каже да је чула за различите врсте дрога, али да о њима ништа не зна. Невероватно је и то што 1,5 одсто мисли да је екстази безопасан уколико се правилно користи. То само говори да иако се о штетности дрога доста говори то још увек није довољно, каже наша саговорница.

И о репродуктивном здрављу студенти не знају пуно и склони су да се упуштају у ризичне сексуалне односе. Иако је 77 одсто ступило у сексуалне односе, петина каже да никада не користи кондом. Од нежељене трудноће свака десета студенткиња штити се бројећи плодне и неплодне дане, 14,5 одсто

прекида однос, а тек седам процената узима контрацептивне пилуле. Секс са особом коју не познаје имало је 16 одсто испитаника, а 2,1 је експериментисало са истим полом.

Део анкете било је и питање на који начин се информисају и од кога добијају савете о здрављу. Иако 80 одсто има изабраног лекара, када се суочи са здравственим проблемом тек 65 одсто куца на врата ординације. Остали радије решење траже од родитеља, рођака и пријатеља. Када су у питању савети везани за факторе ризика проценат обраћања лекарима је знатно мањи. Наиме, тек 40 одсто одговорило је да је о факторима ризика добило савет од лекара. То говори и томе да за унапређење рада здравствених служби има много простора, каже др Радивојевић.

Студенти су, по речима наше саговорнице, и поред свих мањкавости, још увек најздравији део популације. Међутим, на здравственим службама, али и школама и породици је да се позабаве превенцијом, упућивањем у здраве стилове живота и навике које ће им помоћи да здравље сачувају.

СТУДЕНТИ СЕ НЕЗДРАВИЈЕ ХРАНЕ ОД ОСТАЛЕ ПОПУЛАЦИЈЕ: ДР БИСЕНИЈА РАДИВОЈЕВИЋ

на читав дан проводи седећи, а 62 одсто радо попије пиво или неки коктел, показало је истраживање које је спровела др Бисенија Радивојевић, начелница Службе за здравствену заштиту студената.

■ Хране се нередовно и нездраву

Истраживање које је спроведено 2010. године, а финализовано лани, обухватило је 500 студената Универзитета у Крагујевцу. Др Бисенија Радивојевић користила је податке из здравствених картона Службе за здравствену заштиту студената како би добила опште податке о здравственом стању, али и анонимну анкету. У анкетирању су учествовали студенти прве и треће године приликом доласка на

Ручак је за већину главни оброк. На питање да ли редовно руча, 92 одсто анкетираних одговорило је да то чини свакога дана, а 7,2 се определило за опцију „понекад“. Пред спавање обавезно једе 64,5 одсто, док трећина то чини понекад, а 5,4 одсто никада.

Проблем није, међутим, само то што су им оброци нередовни, већ и што нису здрави. Свеже воће свакодневно узима само петина анкетираних, а исти број редовно конзумира и свеже поврће. Али зато четвртина анкетираних свакога дана једе слаткише, још толико конзумира колаче и кексе, притом 25 одсто каже да три пута недељно једе брзу храну, што је двоструко чешће у односу на податке за општу популацију. То заправо зна-

ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕГЛЕДИ

Код лекара само кад мука натера

На крагујевачким факултетима студира око 14.500 девојака и младића. Већина њих код лекара одлази једино када им нешто „зафали“, док се промилима мери број оних који у ординацију дођу по лекарски савет или на превентивну контролу. Не одазивају се више ни на систематске прегледе који су обавезни у првој и трећој години студија.

Они јесу, генерално гледано, здрава популација, али на систематским прегледима учили смо да последњих година знатно чешће имају проблема са кичмом, стопалима, гојазношћу и повишеним масноћама у крви него што је то био случај раније. На жалост, ни на систематске прегледе не долазе масовно као некада. Факултети су, наиме, укинули правило да онај ко не добије печат лекара да је био на систематском прегледу не може да овери семестар, што је до пре неколико година била пракса, тако да више не постоји механизам који ће их натерати да дођу на обавезне превентивне прегледе током студирања, каже др Бисенија Радивојевић.

Од 22.000 прегледа колико се годишње обави у Служби за здравствену заштиту студената, мање од 10 одсто је превентивних, што је велики проблем, јер се здравље најбоље чува док га има.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radio vreme od 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v P/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

КУЋУ ПРОТЕ БАРЈАКТАРЕВИЋА И КНЕЖЕВ АРСЕНАЛ ОТКУПИО ГРАД, А ВЛАСНИШТВО СУ ДРЖАВЕ

АМИЦИН КОНАК, ЈЕДАН ОД ОБЈЕКТА У КОМПЛЕКСУ МИЛОШЕВ ВЕНАЦ

Пише Милош Пантић

ВЛАСНИШТВО НАД СПОМЕНИЦИМА КУЛТУРЕ

Зашто опет све остаје државно

Кућа проте Барјактаревића у Крагујевцу, у којој је годинама био Музеј Светозара Марковића, пример је недовољно разјашњених односа између државе и локалних управа када је у питању власништво над споменицима културе. Кућу је од приватних власника, наследника проте, откупио град и дао је на коришћење овдашњем Народном музеју. Али, она је као културно добро од изузетног значаја власништво државе Србије и тако ће остати и убудуће.

Наиме, и по новом Закону о јавној својини, који је предвидео враћање имовине локалним самоуправама, културна добра у јавној својини, дакле, сва изузев оних која имају приватне власнике, остаће државно власништво и неће се враћати општинама и градовима. Да град улаже средства у историјски вредне објекте који постају државни имамо и новији пример, а то су зграде такозваног Кнежевог арсенала. Град Крагујевац је пре извесног времена од Фабрике камиона откупио за око два милиона евра објекте некадашњег Војнотехничког завода, ковачницу и радионицу око старог димњака, али су ти објекти као заштићено културно добро такође постали власништво државе.

У градској Управи за имовину тек треба да растумаче да ли одредба да културна добра у јавној својини остају државно власништво важи за све споменике културе у Крагујевцу, па и саме музејске зграде којима управља градски Народни музеј, или има основа да се за неке од њих тражи враћање локалној управи.

■ Нивои заштите

Славица Ђорђевић, помоћница градоначелника за заштиту културне баштине и уређење града, каже да је питање власништва у надлежности градске Управе за имовину, док је за њен ресор битна примена Закона о култури и закона о заштити културних добара. Гледно из угла заштите споменика културе, није пресудно да ли ће сви ови објекти остати у власништву државе, или се вратити граду. Сви ови објекти остаће и даље под заштитом, само је за неке од њих надлежан Републички завод за заштиту споменика, а за неке крагујевачки Завод, каже наша саговорница.

Тако је Републички завод надлежан

Културна добра у јавној својини остаће у власништву државе и неће се враћати општинама и градовима ни по новом закону. Када се ради о њиховој заштити ово није толико пресудно, али гледано из угла употребе и коришћења објеката било би добро да припадају граду, каже помоћница градоначелника Славица Ђорђевић

за заштиту четири културна добра у Крагујевцу која су проглашена споменицима културе од изузетног значаја за државу. То су зграда Окружног суда, кућа Светозара Марковића (проте Барјактаревића), собранице у порти цркве у Лужницама и Споменик парк „Крагујевачки октобар“ у Шумарицама, као просторна целина.

Имовински гледано, овде је спорна само Протина кућа, коју је град ку-

је споменике културе од велике важности у Крагујевцу проглашене су зграде Старе цркве, старе Скупштине, Гимназије, као и Амицин конак, Конак кнеза Михаила, куће у Улици Светозара Марковића на бројевима 5, 23 и 19, и зграде Музеја стара ливница, ковачнице и радионице са димњаком (Кнежев арсенал) и старо градско језгро Крагујевца као просторна целина.

За заштиту ових објеката задужен је крагујевачки Завод за заштиту споменика и из тог угла ништа није спорно. То значи да за сваку промену на овим објектима, било да се ради о адаптацији, обнови или доградњи мора да се добије сагласност поменутог Завода.

■ Важан начин коришћења

Пракса је показала да највише проблема има са објектима који су у приватном власништву. На пример, приватни власници старих заштићених кућа у Улици Светозара Марковића тврде да немају новца да их одржавају, а заправо је могуће да неким од њих и одговара да се куће уруше и пропадне, како би евентуално могли да унове и плацеви. Или, на пример, власници зграда у старом градском језгру, које су важне за архитектуру града, морају сами да издвајају средства за обнову фасада, а они то не раде јер не могу да сакупе средства, каже Славица Ђорђевић.

Но, када је у питању историјски највредније наслеђе Крагујевца,

АМИЦИН КОНАК, ЈЕДАН ОД ОБЈЕКТА У КОМПЛЕКСУ МИЛОШЕВ ВЕНАЦ

а то су зграде у склопу такозваног Милошевог венца, у овом тренутку ради се на томе да се степен њихове заштите повећа, односно да се пребаце у надлежност Републичког завода за заштиту. Државним оганима поднета су два захтева. Први је да се објекти Старе цркве, Старе скупштине, Гимназије, Амициног конака и Кнез Михаиловог конака прогласе Просторном културно историјском целином од изузетног значаја за државу, а други је да исти статус добију и објекти старог Војнотехничког завода, познатијег као Кнежев арсенал.

Како објашњава Славица Ђорђевић, разлог није у томе што крагујевачки Завод није у стању да се стара о њиховој заштити, већ што је подизање нивоа значаја и добијање статуса „изузетног“ услов да се код европских фондова конкурише за средства која би се употребиле за скупе пројекте обнове ових целина.

Многи објекти требало би да се врате граду, па и културна добра. Из

угла заштите гледано, то није пресудно, али јесте због начина и употребе и коришћења тих зграда. Најбољи пример је Музеј старе тополивнице, који је сада у власништву Војне фабрике и његов начин рада, радно време и организација, је примерена раду саме фабрике. Да би овај вредни објекат могао да се прилагоди савременим захтевима музеологије, он би морао да се врати граду, па би се и радно време прилагодило томе да буде на располагању посетиоцима, каже Славица Ђорђевић.

Сличан је пример и са две старе зграде у кругу Касарне „Радомир Путник“, коју град годинама покушава да откупи од војске. Ове зграде имају и историјску вредност, јер су то прве модерне касарне у Србији изграђене пред крај 19. века, за време краља Милана Обреновића, градски Завод је ставио у режим претходне заштите, док се детљаније не проуче и не види који степен заштите им треба дати.

Став градске управе је да објекте који су делом урушени у НАТО бомбардовању треба обновити и употребити их за рад установа културе. Али, док град коначно не успе да откупи касарну од војске, представници града и градског Завода за заштиту споменика још не могу да уђу, сниме зграде и виде у каквом су стању, како би се о њиховој будућој намени донела коначна одлука. Тако би опет могло да се деси да вредне историјске објекте град откупи својим средствима, а да они као културна добра остану власништво државе.

ПОМОЋНИЦА ГРАДОНАЧЕЛНИКА СЛАВИЦА ЂОРЂЕВИЋ

пио, док је зграда суда у надлежности Министарства правосуђа и обавља државну функцију, а собранице су у власништву цркве. Велики значај Шумарица за државу је неспоран, иако град и овде улаже у инфраструктуру, изградњом улица, на пример. Али, код заштите овог историјског комплекса надлежан је Републички завод за заштиту споменика, па је он и дао сагласност да власник Хотела „Шумарице“ Миленко Марјановић изгради нови спортски објекат због којег је посечен велики број стабала, о чему се још воде полемике у јавности.

ДОГРАДЊУ ХОТЕЛА „ШУМАРИЦЕ“ ОДОБРИО РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД

OVLAŠĆENE AGENCIJE ZA NEKRETNINE ZA PRODAJU STANOVA U SMALLVILLU:

• SMALLVILLE •
Kragujevac
Vaša nova adresa

SAMO
999 €/m²
SA PDV-OM
I GARAZNIM
MESTOM

PRODAJA I INFORMACIJE:
BULEVAR KRALJICE MARIJE 54
Kragujevac
TEL: +381 346352-641
E MAIL: INFO@SMALLVILLE.RS
WEB: WWW.SMALLVILLE.RS

МАСОВНЕ КРАЂЕ У РЕСНИЧКОМ ВИКЕНД НАСЕЉУ

Спавају са секирчетом под јастуком

Од новембра прошле године обијено 35 викендица, неке и по више пута, крадено све што се могло изнети из кућа. Људи трпе штете, али и стрепе за своју безбедност, јер у викенд насељу у Реснику, стално или повремено, бораве махом старије особе

Пише Елизабета Јовановић

Новинарска екипа граби пут Ресника тагом вапаја тамошњих мештана да су крађе попримиле епидемијске размере у том крају. Питамо уз пут староседеоце да ли су и они били на мети крадљиваца који већ годину и по дана харају овим просторима. Кажу, хвала Богу, такви их нису посећивали. Ваљда су се усредсредили само на викендашко насеље. Оно је раштркано по засецима, испресецано шумама и њивама, путевима и путељцима, једном речју права су мека за лоповлук.

Стигли смо у један такав део села, тик до шуме. Још с капије нашег домаћина Гвоздена Мирића креће разговор.

- Четири пута су пајсером обили моју кућу, каже он и руком показује на више пута разваљивана врата своје викендице.

- И у моју су исто толико пута провалили, додаје пензионер Драгиша Марковић и почиње да се заплакује.

Не плаче он, каже, зато што не може да одбрани личну имовину и што је у томе немоћан, него зато што није више сигуран да њега и његову супругу нека битанга неће премлатити или, не дај боже убити ноћу на кућном прагу. Није лако живети са секирчетом испред узглавља, а не смети га потегнути на лопова.

- А лопов сме и да удари, и да полони, и да повреди, и да то не буде ничија брига, јада се Марковић.

Жали човек за старим добрим временима, када се кућа могла и откључана оставити, а да ти ништа не зафали. Почели су мештани и једни друге да сумњиче, објашњава он. Одкуд би лопови знали кад је ко отпутовао за Крагујевац. Кад су главни кривци ван домаћаја, ни такве приче нису реткост.

Додуше, јавно никог не прозивају наши саговорници, али Гвозден Мирић мисли да полиција зна ко су они, а никако да их ухвати, јер лопови не живе на адресама.

Па, зар село мора да организује сеске страже не би ли сачувало свој мир и имовину од бандита, пита се он.

■ Узимају шта стигну

- Разумем, притисла је велика немаштина, али и жена и ја, иако имамо скоро по осамдесет година, радимо на пољопривреди да помогнемо деци. Зашто они не би радили, него им је лакше да украду туђе. За четрдесет година брака ни жена ни ја

никада нисмо отишли ни у бању ни на море, није се могло, прича Драган Марковић, бивши „Заставин радник“, али му никада није пало на памет да нешто туђе присвоји.

Он објашњава да је кћерки оставио стан у Крагујевцу, а са женом је у викендици преко целе године, изузев три месеца зими, када се повуку у град. Јада се да није лако живети у сталном страху, а лопови направе увек већу или мању штету коју сносиш сам.

- Једне године хтели смо да осигурамо имовину, али осигуравајуће друштво поставило је услов – наше стално присуство у викендицима, што није увек изводљиво. На крају, нису прихватили да нас осигурају.

- У свему сам учествовао. У изградњи пута кроз село, аутобуских станица, давао помоћ цркви, превео сам земљиште са пољопривредног у грађевинско да сутра ћерка нема проблема. Зато плаћам и већи порез. Не жалим, али хоћу мирно да спавам. Раније није било проблема ове врсте, а сада под старе дане стрепим за личну безбедност и увече нигде не излазим из куће, јер се не зна на кога ћу да набасам, прича Драгиша Марковић.

Овај емотиван старац објашњава да се комшије међусобно обавештавају и пазе колико могу комшијске куће када нису ту. Солидарни су, али и упркос томе дешавају се сталне крађе. У полицији их не обавештавају о њиховим пријавама, шта је урађено, што наводи на сумњу да су незаинтересовани да им помогну.

ДРАГИША МАРКОВИЋ КРОЗ ПЛАЧ ПРИЧА О СТРАХУ ОД ЛОПОВА

Додуше, Марковић има утисак да су се после одржаног састанка пре двадесетак дана мало више активирали и појачали полицијске патроле.

Његов први комшија, нешто млађи и виталнији, Гвозден Мирић каже

ГВОЗДЕН МИРИЋ НА ВРАТИМА КОЈА СУ ОБИЈАЛИ ЛОПОВИ

МИРИЋЕВА КУЋА БИЛА ЈЕ ЧЕТИРИ ПУТА НА МЕТИ КРАДЉИВАЦА

да су прве крађе почеле око 20. новембра прошле године, када су лопови у једном цугу обили осам викендица. Износили су из њих каблове, виноградске бакарне пумпе, грађевинска колица, ситне апарате, грејаче од бојлера... Њему су обили викендицу и за Светог Николу, затим после Божића, па пред осми март. Драгиша Марковићу су украли грађевинска колица, пумпу за прскање воћа, продужне каблове за шишање траве... Однете на дрва. То се десило и Мирићу, али је у међувремену нашао делове и довео га у функцију.

Писали и Ивици Дачићу

По Мирићевој евиденцији, обијено је 35 викендица, неке и по више пута, као у случају Мирослава Марковића, коме су лопови долазили четири пута. Углавном од поно-

ћи до пет сати изјутра харају селом. Последња крађа је била 17. августа, када је покрадена осамдесетпетогодишња старица Олга Филиповић. Њој је лопов уперео рефлектор у лице када је чула лупњава да не би могла доцније да га препозна. Однели су јој кабал и нешто алата.

- Код Лековића су однели фотељу, грађевинска колица, мотор од веш машине, кабал и акумулатор, ћебе за француски лежај, телевизор, електрокаблове. Косту Костића су ојадрили. Ко зна шта су му све однели у последњој тури. Код Драгана Зечевића покрали су нови грађевински материјал, нове радијаторе које је планирао да постави, па чак и један постављен су скинули. Другима су однети апарати за варење, бруснице, бушилице, казан за печење ракције, набраја Мирић.

Поводом ових немилых догађаја

викендаши су организовали састанак коме су присуствовали представници полиције, Александар Тодоровић, начелник униформисане полиције и командир Горан Радојевић и полицајац Рилак који је задужен за њихов реон.

- Ми смо инсистирали на том састанку, који смо одржали у кући једног комшије, да се пронађу лопови. Тражили смо да нам обезбеде лично спокојство и да нам заштите имовину од крадљиваца. Том приликом нам је речено да полиција има потешкоћа да ухвати лопова. Кажу да знају ко је, али и да не могу да га се дочепају. Он је наводно из Крчмара, али мења положаје. Препознао га је један од комшија када су показали његову слику, прича Гвозден Мирић.

По њему, никакав договор нису постигли са полицијом, јер се састанак свео на разговор са грађанима о овој проблематици. Нешто је после тога појачаније присуство полиције, пошто су упутили писмо и Ивици Дачићу, што ипак нешто значи за власнике 150 викендица, рачунајући оне уз рачански пут и ресничко викенд насеље.

И поред чешћег патролирања полиције, људи су и даље уплашени. Они који имају право да носе оружје држе га испод јастука, а други су унели виле и секире у спаваће собе. Сви подједнако страхују, и они који нису имали посла са крадљивцима, и они који им до сада нису били на мети, јер никад се не зна на кога ће

С МУКОМ ПРАВЉЕНУ КУЋУ МАРКОВИЋИ САДА НЕ МОГУ ДА ОДБРАНЕ

ПОЛИЦИЈА

Напад на полицајце

Милош В. (53) из Крагујевца спроведен је истражном судији Основног суда због сумње да је напао службено лице на дужности.

Пре напада на полицијске службенике, у улици Октобарских жртава дошло је до нарушавања јавног реда и мира, у коме је учествовао Владимир В., син Милоша В. Док су припадници интервентне патроле Полицијске испоставе за дежурство и интервенције на лицу места обављали разговор, Владимир В. је затражио да пође у просторије полицијске испоставе ради давања изјаве, што му је и омогућено.

Након уласка у специјално возило (марицу) Милош В. је, у видно алкохолисаном стању, псовао и претио полицијским службеницима. Када су му они наредили да престане са таквим понашањем, насрнуо је на њих, па су, да би га савладали, употребили средства принуде.

У Клиничком центру у Крагујевцу утврђено је да је један припадник интервентне јединице полиције

задобио лаке телесне повреде, док се о тежини повреда другог полицијског службеника, коме је повређена шака, лекари још нису изјаснили.

Погинула старица

У саобраћајној несрећи која се догодила 12. септембра око 12,20 сати у месту Жабаре код Тополе погинула је Бранислава С. (78) из оближњег села Горович.

Путничко ауто „волксваген поло“, којим је Слободан Р. (60) из места Клока код Тополе управљао смером од Тополе према Рачи, ударио је у колобран, слетео у канал поред пута и преврнуо се на кров. Слободан Р. је возилом управљао у алкохолисаном стању и кретао се неприлагођеном брзином, наводи се у полицијском саопштењу.

Путник у његовом возилу Бранислава С. подлегла је повредама у Дому здравља „Свети Ђорђе“ у Тополи, док је Марко Р. (18) задобио лаке телесне повреде.

Увиђај је обавио истражни судија Основног суда у Крагујевцу, у присуству заменика Основног јавног тужиоца и припадника саобраћајне полиције.

Слободан Р. је 13 септембра приведен истражном судији Основног суда због постојања основа сумње да је починио тешко кривично дело против безбедности јавног саобраћаја.

ПОЛИЦИЈА ЈОШ НИЈЕ НА ТРАГУ ЛОПОВИМА

Разуђеност викендица главни проблем

Александар Тодоровић, начелник Одељења полиције, коме смо доставили више питања везаних за случај ресничких викендаша, потврдио је да је са мештанима одржан састанак и да су већ предузете неке мере, али не и које. Образложио је да то није за јавност јер би реметило њихов оперативни рад на терену. По њему, дигнута је мало већа тензија, иако реално, како каже, постоји проблем са учесталим крађама.

- Главни проблем је велика разуђеност викенд насеља, па га је тешко контролисати. Викендице се налазе у изолованим засецима. Није ушорено место и врло је лако доћи до кућа, а да нико не примети. Велики број кућа нема тренутно становника. Највећи број њих с времена на време долази у Ресник из Крагујевца. Има много локалних путева који су „увезани“ Десимировац – Церовац – Ресник, доста путева је испреплетено. Једним путем крадљивци дођу, другим одлазе, да их не примете, каже Тодоровић, додајући да су од грађана тражили да их редовно обавештавају уколико примете нешто сумњиво, а остало је део њиховог посла.

Тодоровић негира тврдње викендаша да полиција зна ко од крадљиваца „ординира“ по Реснику, нити да су на састанку рекли ко је у питању. Сумња се на нека лица, али сумње се морају и поткрепити.

ОПЉАЧКАНА ПАЦИЈЕНТКИЊА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА

Крађа накита пре операције

Против медицинске сестре Маријане Р. (32) полиција је поднела кривичну пријаву због сумње да је од пацијенткиње током припреме за операцију украла златан накит. Она је крађу признала, али накит није пронађен, саопштено је из полиције

Када је седамдесетосмогодишња аустријска пензионерка Бранка Стојадиновић из Дулена колима Хитне помоћи полазила у крагујевачки Клинички центар због прелома кука имала је само једну бригу, да хируршки захват прође што боље. После, када је 27. августа изашла из операционе сале и пробудила се из анестезије дочекао ју је други, крајње неочекивани проблем, како да поврати златни породични накит који је у међувремену „добрио ноге“. Испоставило се да су златне минђуше и прстен, за које је везују драге успомене, нетрагом нестали, али не и зубна протеза, коју је такође морала да скине пре оперативног захвата, у сладу са болничким пропозицијама.

Протезу је једино затекла на својој касети поред кревета када су је вратили у собу, али не и накит. Старица се пожалила сину Зорану Стојадиновићу, који је после десетодневног распитивања код особља болнице где се деде злато одлучио да случај најпре пријави медијима, па полицији. Али, то није помогло да се накит, вредан око 17.000 динара, врати власници, јер је, по свему судећи, у међувремену претопљен.

■ Како се дошло до сумњиве сестре?

Пре операције скидају се предмети због оперативног про-

грама и после операције враћају пацијенту. Тако је било и у овом случају, када је медицинском особље скинуло накит жени због операције кука. Након завршене операције враћена јој је само вештачка вилица, каже помоћник командира у Полицијској управи Крагујевац Оливер Никић.

По његовој причи, син пацијенткиње је дошао да пријави полицији да се десила крађа минђуша и прстена његовој мајци за време боравка у Клиничком центру. Одмах су изашли на лице места и обавили разговор с пацијенткињом и са особљем КЦ-а. Дошли су до сазнања ко је тог дана био задужен за њу и ко јој је пре операције скинуо златни

то у присуству свог адвоката, каже Никић.

Медицинска сестра је навела да се огрешила о закон због тешке материјалне ситуације. Признала је да је продала накит, односно однела га у залагаоницу и узела новац, али упркос том признању накит није пронађен. Њен задатак на послу био је да у неком ормарићу привремено чува предмете пацијената који су на оперативном програму. Очигледно је да је ту лоша контрола, констатује наш саговорник Оливер Никић, успут подсјећајући да је и раније било пријава пацијената да су им нестали сатови и накит, али се најчешће дешавало да се после пронађу ти предмети и врате власницима, под изговором да су се затурили негде на пријемном одељењу КЦ. То су обично сами пацијенти и особље решавали, без вођења било каквих поступака.

Није било много таквих случајева, ово је први од почетка године за који се зна, каже Никић.

■ Дисциплински поступак

Пошто је полиција привела медицинску сестру Маријану Р. на информативи

накит и оставио на чување. Након тога полицијски службеници обавили су разговор са медицинском сестром Маријаном Р. (32) која је у старту негирала такве оптужбе. Они су јој понудили полиграфско испитивање, на шта је, наводно, добровољно пристала.

Приликом полиграфског испитивања одреаговала је на кључа питања, што је нама била индиција да је баш она извршила кривично дело које је пријављено. Након тога доведена је у просторије полиције, где је признала крађу у потпуности, и

разговор, Клиничким центром је прошла наредба како убудуће да се чувају и враћају вредни предмети пацијената. То нам је

потврдила и потпаролка КЦ Вања Ђорђевић, с тим што она објашњава да то није ништа ново, већ службени допис, више подсетник запосленима на статут КЦ, са чијим појединостама су упознати још приликом запошљавања у овој установи, баш да се овакве ствари не би дешавале.

Запослени у КЦ-у су у обавези да пацијенте приликом хоспитализације опомену да све вредне ствари (новац, накит и слично) предају родбини или их оставе на чување у каси КЦ Крагујевац. Уколико пацијент поступи супротно наведеној наредби и вредне ствари понесе на одељење, Клинички центар не сноси никакву одговорност за њихов евентуални нестанак, каже Вања Ђорђевић.

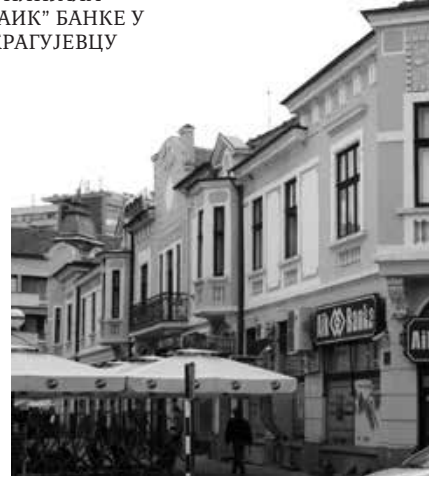
Њој су објаснили у правној служби да КЦ не одговара за те ствари, а ако се крађа деси одговорни су искључиво окривљени појединац и пацијент који није одложио вредне ствари. Досадашња пракса је била да су се вредне ствари одлагале у апотеци. Ђорђевићка није много коментарисала конкретни случај. За њих је то све још непознаница, јер од МУП-а још ништа званично нису добили и чекају извештај.

Али, независно од тога КЦ је по службеној процедури послао медицинској сестри Маријани Р. допис на кућну адресу, али и на радно место, да су против ње покренули интерни дисциплински поступак ради утврђивања повреде радне дисциплине, те да у писаној форми треба да се изјасни, како би се предузели одређени кораци. Она је тренутно на боловању.

Дисциплински поступак су, иначе, покренули на основу новинског чланка из „Блица“. Он чак подражава и удаљење са посла. Пацијенткиња Бранка Стојадиновић је већ отпуштена из болнице. Она се опоравља код сина Зорана који је и покренуо читаву ову причу. Још је остало да преболи понижење које јој је причињено приликом лечења у Клиничком центру.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ФИЛИЈАЛА
„АИК“ БАНКЕ У
КРАГУЈЕВЦУ

ПРИТВОРЕН СЛУЖБЕНИК Скидао новац штедње

Како је могуће да службеник извуче из банке суму од 200.000 евра, а да то месецима нико не примети? Скидање новца са рачуна штедиша, који о томе нису имали појма, десило се у крагујевачкој „АИК“ банци. Због тога је притворен стручни сарадник крагујевачке филијале Иван М. (32). Он се сумњичи за злоупотребу службеног положаја и фалсификовање службене исправе, као и за нанету штету банци од преко 200.000 евра.

Све указује да је поменути банкарски чиновник у периоду од 2009. године до момента хапшења разним финансијским малверзацијама присвојио око 200.000 евра туђих пара, које ће на крају његова банка морати да надомести својој клијентели. Међутим, питање је да ли је то и коначна цифра, јер постоје индиције да је у питању већи износ од приказаног до сада. Због тога инспектори за сузбијање привредног криминала настављају своје активности и провере како би се ушло у траг свим његовим малверзацијама.

Иван М. је ухапшен 13. септембра. Утврђено је да је на више начина омогућавао себи корист и угоднији живот на рачун више клијената банке у којој је запослен, јер су му као службенику банке била доступна сва средства и терминали. Фокусирао се на веће штедише који су имали на рачунима стотинак и више хиљада евра.

Иван М. је без знања власника рачунавао њихову шедњу непосредно по улагању пара, фалсификујући њихове потписе, а потом би тај исти новац пребацивао на њихове рачуне

НЕСРЕЋА МИЛАНА БАТИНИЋА УСРЕД ГРАДА

Пас му одгризао прст на руци

МИЛОШ БАТИНИЋ
ИНВАЛИД ЗБОГ КУЧЕТА

но ако „футер“ од струга закачи рукав. Оде ти рука очас посла, јада се Милан. После рада сам код куће радио столарију. Чак сам и абрихтер купио, који је осакатио многе столаре. То ми је онда био

хоби, а када сам 2001. године проглашен за технолошки вишак, постао је основни извор прихода, прича осакатени Милан.

Прошлог уторка Батинић је пошао из Старе колоније, где живи од '66. године, у цркву у Станову. Код „Плазе“ је прешао улицу и кренуо ка старој „Звезди“, не слутећи да може да му се деси нешто непријатно, а камоли да остане без једног дела тела.

Док сам ишао тротоаром, нешто ме је закачило по ноzi. Трзнем се, кад видим велико црно куче протрча поред мене. Одмакло је мало, па се опет врати ка мени. Изгледало је као да се игра. Опет је прошло поред мене и очешало ме. Близу Лицике ми је већ досадило и када је поново хтело да ме

очеше, махнуо сам руком на њега да га отерам. Одједном ме је ујело за шаку, а ја сам махијално повукао руку. Оно је тргнуло и ја сам видео да држи у устима мој

прст, из кога је штрчало нешто као сајла. Погледао сам у шаку, а на њој нема малића. У првом тренутку није било крви, а када сам шаку стегао, почела је да шикља крв. Стегао сам и место где ми је био мали прст да зауставим крварење, прича Милан и показује завијену шаку, док лежи у болници.

Видео је да је пас после неколико корака испљунуо његов малић и отишао низ улицу. Осакатени Милан је толико био присебан да је узео прст са асфалта и првим аутом који је стао одвезао се до болнице, али прсту није било спаса.

Ја дуго година свирам гусле и срећом што ми куче није осакатило леву руку која је битнија за овај инструмент, шали се Милан, иако је тек изашао из болнице. Преко нашег листа апелује на надлежне да хитно нешто предузму по питању паса луталица и несавесних власника паса који свакодневно шетају улицама са опасним животињама.

М. ЈЕВТОВИЋ

Пешачећи од Старе колоније према цркви у Станову, човека је напао велики црни пас луталица и одгризао му цео мали прст на десној руци. Хируршки прст није могао да се врати јер су „почупане“ и тетиве

На путу од куће до цркве шездесетдвогодишњем Милану Батинићу пас луталица је одгризао мали прст десне шаке. Иако је задобио тешку повреду, несрећни Милан је био толико присебан да је малић „покупио“ са асфалта, кога је пас избацио из уста и отишао у Клинички центар. Лекар му је рекао да не може да га пришије јер је са прстом ишчупана и тетива.

Оно што Милану није наудио 32 године струг у „Застави“ и 40 година абрихтер, учинио је пас луталица за пар секунди.

Ја сам радио у „Заставиној“ Механичкој обради толике године и никада се нисам повредио, а на таквом радном месту су честе повреде радника. Посебно је опас-

Таксисту „Пинк“ таксија Зорана Белогрића двојица силеција тукла су због укљученог таксиметра и позивања помоћи, а додатни бесискаљен је и по аутомобилима ове таксикуће, али од стране других још увек непознатих лица

Владимир Неборишевић (31) и Милош Тимотијевић (20), који слове за „жесточе момке“ из насеља Аеродром, приведени су истражном судији 14. септембра због насилничког понашања, јер су, како се основано сумња, 12. септембра двадесетак минута по ноћи малтретирани и тукли Зоран Белогрића, таксисту удружења „Пинк таксија“, који је о томе обавестио своје колеге. Њих двојица били су у друштву са једним пријатељем и захтевали су да их одвезе од Балканске улице до кафана „Мали Панта“ - неких 800 метара даље.

Били су незадовољни што је

„АИК” БАНКЕ од орочене

Иван М., стручни сарадник „АИК” банке у Крагујевцу, осумњичен је за проневеру од 200.000 евра, скинутих са рачуна девизних штедиша банке у којој је био стално запослен

по виђењу, које је самоиницијативно отварао. Онда је са тих рачуна новац трансферисао на друга физичка лица, израдивши им картице без њиховог знања и подизао с тим картицама на банкоматима новац за себе.

Радио је у сам, без контакта са колегама или благајником, пошто је имао приступ свему, будући да је био референт за послове са становништвом. Скоро сваког дана је подизао мање динарске износе које је стављао у свој џеп, све док није исцрпео све паре са рачуна тих оштећених појединаца, који нису ни слутили да су им орочени девизни рачуни испражњени.

Шта је после радио са тим парама и на шта их је утрошио још увек се поуздано не зна, јер се у преткривичном поступку бранио ћутањем. Остао је при ставу да је у овој фази поступка боље ћутати, иако је имао свог изабраног адвоката, а не одређеног по службеној дужности. Али, како незванично сазнајемо, новац који је испумпавао са туђих рачуна зајмио је другим лицима уз камату. Од тих пара ништа није пронађено приликом претреса његовог стана. Након салушања пред истражним судијом донето је решење о његовом притвору до 30 дана.

Е. ЛОВАНОВИЋ

ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УТАКМИЦЕ СА „ЗВЕЗДОМ”

Ангажовање полиције - два милиона

Биланс туча навијача крагујевачког „Радничког” и „Црвене звезде” у недељу у Крагујевцу су двојица повређених, један навијач и један полицајац. Навијач је задобио расекотину на глави, а полицајац јак ударац у врат. Државу Србију оваква туча, са релативно малим бројем повређених, кошта око два милиона динара, без трошкова горива за возила које је полиција користила, наводи начелник Полицијске управе у Крагујевцу Иван Ђоровић.

- Када нема улагања у превентиву, онда и најмања туча грађана Србије кошта оволико. У обезбеђењу утакмице у Крагујевцу, на улицама и на стадиону, ангажовано је 750 полицајаца. Они имају 6.000 радних сати. То ангажовање кошта државу, све нас, око два милиона динара, не рачунајући бензин за возила. Дан након утакмице ми причамо о тучама, а о фудбалу тек успут, што је можда логично јер на стадиону фудбала није ни било, каже Ђоровић, иначе страсни љубитељ фудбала и навијач.

Он каже да надлежни најзад морају схватити да је пред њима дилема – или улагање у превентиву, или сваки пут по најмање два милиона динара.

- Није фудбал једина ствар у држави у коју треба улагати толико новца, а свакако нам у овом моменту није најважнија. Ако је у једној држави полиција основни елемент једног

спортског скупа, онда ту спорта нема, закључује Ђоровић.

Нико од вођа крагујевачких навијача није

био расположен за разговор на тему туча, чак ни за коментар о повређенима.

М. ЈЕВТОВИЋ

ВИСОКА ЦЕНА
БЕЗБЕДНОСТИ:
ИВАН ЂОРОВИЋ

У Улици Ибарских рудара број 7, у насељу Шест топола, избио је пожар 16. септембра око 13 сати у стану број 39, који се налази на последњем - шестом спрату стамбеног објекта, али на срећу жртва и повређених није било. Причињена је само поприлична

ПОЖАР У НАСЕЉУ ШЕСТ ТОПОЛА

Буктало у по бела дана

Највероватније је квар на инсталацијама проузроковао пожар у стану Слободана Ђорђевића, у коме у моменту избијања ватре није било никога

материјална штета. Власник стана од 58 квадрата Србољуб Ђорђевић и чланови његове породице у то време нису били код куће, али су се „створили” када је екипа од 13 ватрогасаца и пет возила већ била при крају посла.

Према речима Бојана Томића, начелника Одељења за ванредне ситуације, пожар је дојављен када је већ био у поодмаклој, разбукталој фази, јер су га комшије касно приметиле. Сматра се да је пожар избио неких пола сата раније. Тек пошто су од високе температуре попуцала стакла на прозорима и улазним вратима и дим

куљнуо напоље и у ходник зграде, комшилик је одреаговао и позвао ватрогасце. Они су за 15 минута локализовали пожар, а у наредних сат времена био је потпуно угашен. Пожар је захватио део дневног боравка и кухиње. Претпоставља се да је узрочник квар на електро инсталацијама, али тај податак треба узети с резервом, пошто истрага није завршена.

Начелник Томић објашњава да је права срећа што је пожар избио на последњем спрату, односно у поткровљу, што је објекат бетонски и што се није проширио на станове испод. Изгорела је ком-

плетна столарија и зидови, као и добар део покућства. Оно што није нагорело пливало је у води од гашења пожара или је неупотребљиво због дима. Вода је продрла и у суседне станове, али то је ништа наспрам оног што се могло десити.

Е. Ј.

НОВИ НАПАД НА ТАКСИСТЕ

Тучен због укљученог таксиметара

ВОЗИЛА „ПИНКА” НАШЛА СЕ НА УДАРУ СИЛЕЦИЈА

укључио таксиметар, па су у знак протеста ударили по уређају. На тако релативно кратком путу демонстрирали су моћ и на крају нису ни хтели да плате вођу, иако их је таксиста довезао до кра-

штво код кога су осигурани „Пинкови” аутомобили, због надокнаде штете.

Власници „Пинка”, иако смо тражили разговор на ову тему, нису нам изашли у сусрет да било шта

прокоментаришу напад на свог радника, нити за атак на њихову имовину, што је уследило непосредно после инцидента. На тај начин ускраћени смо и за информацију колику су штету претрпели.

Према речима Александра Тодоровића, начелника Одељења полиције, претпоставља се да се каменовање такси возила доводи у везу са претходним нападом на такситу. Иначе, пред адвокатом Неборишевић и Тимотијевић су признали дело које им се ставља на терет. Међутим, изјавили су да није тачно да су таксисту ударили песницама и да га је један од њих шутнуо у кук за време вођења, како тврди возач, него су му лупили само ћушке зато што је тражио помоћ. У лекарском уверењу службе Хитне помоћи, издатом још исте ноћи таксиста Зорану Белогрићу, стоји да су код њега констатоване лаке телесне повреде.

Е. Ј.

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:

Кнић 510 – 197

Рача 751 – 262

Баточина 842 – 311

Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200

Дежурна служба 335 – 195

Прикључци 307 – 368

Пријава стања и рекламације

307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

НА ПРАГУ ГРЕЈНЕ СЕЗОНЕ

Обећани топли и скупи радијатори

„Енергетика” тренутно располаже са 1.400 тона мазута и до сада набављених 65.000 тона угља од потребних стотину хиљада тона, што је поуздан знак да ће наступајућа грејна сезона протећи без проблема, али и са извесном скупљом ценом која још није утврђена

Не ове грејне сезоне Крагујевац ће бити, тврде надежни, а тако каже и рекламни слоган „Енергетика”, град у коме нема зиме. Да ли је, упркос томе, грађанима већ „ледено” око срца, знајући да је ово предузеће од Градског већа, а потом и лично од градоначелика, затражило повећање цене градског грејања за 44 одсто, сазнаћемо ускоро, али очекивања су да ће одобрени проценат свакако бити нижи.

Жељену цену у „Енергетици” образлажу скоком улазних тошкова и девизног курса, па се намеће питање хоће ли без поскупљења, нарочито због не баш малих дуговања грађана и привреде, бити спремни да самостално обезбеде неопходне енергенте, угаљ, гас и мазут.

Град се већ уплео у овај проблем протекле грејне сезоне. На име дугова за грејање буџетских корисника, саме градске управе, институција и школа, средином новембра преузето је 3.829 тона мазута, којим су се Градске робне резерве задужиле код републичких резерви, и тиме је плаћен дуг градској топлани.

Рекло би се да је тог тренутка проблем решен, јер град више не дугује за грејање, а „Енергетика” је добила мазут. Цена тог „добитка” је да је на прагу нове грејне сезоне рачун Градских робних резерви у блокади која траје од 28. јуна ове године, због неплаћања трансита за позајмљени мазут од државе, па ће „Енергетика” ове јесени и зиме морати да се бори сама, уколико ускоро град

не одблокира рачун.

Без обзира на претпоставке и приче које колају градом из сезоне у сезону, између осталог и да „Енергетика” не може самостално да функционише, стање на прагу овог октобра није алармантно.

■ Рачун готово одблокиран

Члан Градског већа задужен за привреду и приватно предузетништво Далибор Лекић уверен је да ће до краја месеца бити одблокиран рачун Градских робних резерви, а осим тога додаје да „Енергетика” тренутно располаже са 1.400 тона мазута, што је 60 одсто расположивих капацитета за складиштење, као и да је до сада набављено и 65.000 тона угља, од потребних стотину хиљада тона. То је, поредећи са прошлим септембром када су „на старту” имали 42.000 тона угља, поуздан знак да ће наступајућа грејна сезона протећи без проблема.

Крагујевац није изузетак, проблем са мазутом имају све топлане у Србији, тако да је решавање заосталог дуга према Републичким робним резервама иницирало Удружење топлана Србије. Према информацијама са којима тренутно располажемо,

највероватније ће дуговање бити репрограмирани. До Нове године тећи ће „грејс” период, а потом и репрограмирани рок за намирење дуга до наредне грејне сезоне, објашњава Лекић.

Иначе, град Крагујевац и „Енергетика” су, за разлику од других топлана, били у специфичној ситуацији.

МАЗУТ И УГАЉСУ ЗНАТНО ПОСКУПЕЛИ:
НИКОЛА ПЕТРОВИЋ

„ЕНЕРГЕТИКА” ВЕЋ НАБАВИЛА 65.000 ТОНА УГЉА

Како ово предузеће није градско, односно јавно-комунално као у другим градовима Србије, град Крагујевац се задужио за мазут код Републичких робних резерви, а не само предузеће. И поред сумњичавог тумачења овог потеза, чак и од стране градских одборника претходног сазива, пре свега опозиционих странака када је одлука донета, све је потпуно транспарентно. Град има дуг према „Енергетици” за грејање директних и индиректних корисника буџета, тако да су за сезону 2011. – 2012. кроз мазут намирени рачуни за грејање.

■ „Енергетика” је спремна

Јесте да се све ово може гледати из различитих углова, али изгледа да је „мазутна криза” добро дошла „Енергетици”. Свеједно, добили новац или неопходни енергент, анулирали су део потраживања, а директор овог предузећа Никола Петровић наглашава да није никаква тајна да град треба да пребације новац основним и средњим школама за грејање. Највећи део поменутог прошлогодишњег дуга „повукле” су управе школе.

Са друге стране, према Петровићевим речима, познато је да је производњу мазута преузела Нафтна индустрија Србије, а ову компанију Руси. Тада су на тржишту настали нови услови.

Руси су за испоруку мазута захтевали гаранције банке или плаћање унапред. Заправо, ово ће бити трећа сезона како се преко Републичких робних резерви под нешто другачијим условима набавља мазут, Влада је нашла решење. Тачније, модус је инициран преко Удружења топлана Србије, у чијем сам Управном одбору. Пошто нисмо јавно-комунално предузеће логично је било да се мазутом задужи град, али то никако не значи да „Енергетика” нема новца. Преко лета смо уложили 120 милиона динара у ремонт, набавили 65.000 тона угља, а планирано је још 5.000 тона до 15. октобра, што је, слободно могу да кажем, рекорд свих досадашњих сезона, уз набавку и 1.400 тона мазута. Иначе, према проценама за грејну сезону потребно је до 5.000 тона мазута, а сопственим средствима ћемо доћи до још 3.000 тона. Опет захваљујући Удружењу топлана преко Акционарског друштва „Нафта” мазут купујемо са одложеним плаћањем на 30 дана, а до преосталих 2.000 тона доћи ћемо поново преко Градских робних резерви. Неће бити проблема ни са набавком гаса, тврди Петровић.

Према његовим речима, како је члан Управног одбору Удружења топлана, упознат је са чињеницом да је поменути репрограм дуга за прошлогодишњи мазут готова ствар, те

ће и рачун Градских робних резерви, како су устврдили у градској управи, до краја септембра бити одблокиран.

То је разлог више што директор Петровић наглашава да ће потпуно бити спремни за наступајућу зиму, али и одговара на питање хоће ли, пак, бити проблема уколико Градско веће ускоро не одговори на захтев за повећање цене грејања од 44 одсто.

Неспорно је да неће одобрити тражени проценат, али очекујемо да што пре одговоре колико је то. Разумем да грађани немају новца, међутим, мазут је поскупео за невероватних 78 одсто, угаљ за 41 одсто, гас за 36 одсто. Кредитно се задужујемо, а онда иду камате, док са друге стране дуг грађана износи 600 милиона динара. Док смо самостално наплаћивали рачуне проценат наплате је био преко 90 одсто, али већ девет година рачуни иду преко Стамбеног предузећа где се проценат наплате креће до максимално 70 одсто. Привреда дугује преко 3,5 милијарде динара, а само дуг Фабрике аутомобила, која више не постоји, износи две милијарде динара и преузела га је држава. Требало би то да реши. Лако је рећи „Енергетика” дугује. Само нека пребаци тај новац и одмах ћемо платити гас, електричну енергију..., закључује Петровић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

Програм развоја Крагујевца у области комуналне инфраструктуре успешно се реализује, што потврђује стање на терену. На уличним градилиштима и поред тешке економске ситуације радови и те како како одмичу

Грађевинска сезона је у пуном јеку и повољни временски услови омогућавају да се започети послови заврше, наглашава Зоран Јовановић, члан Градског већа за комуналну делатност и истовремено члан Савета за локалну самоуправу при Градском одбору „Заједно за Шумадију”.

И поред тешке економске ситуације у држави локална самоуправа успева да спроводи своје програме, што се, нажалост, најчешће не дешава у осталим општинама и градовима у Србији. Централни посао је завршетак прве фазе улице Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића, што је заједничка инвестиција града Крагујевца и Јавног предузећа „Путеви Србије”, вредна преко 700 милиона динара, по принципу 50 према 50 одсто учешћа обе стране у укупном

КОМУНАЛНИ РАДОВИ У ГРАДУ

Сезона у пуном јеку

ЗАПОЧЕТИ РАДОВИ У УЛИЦИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ БРИГАДА

износу. Иначе, завршено је више од две трећине Улице Душана Ђорђевића и почела је изградња Улице Интернационалних бригада. Уговором је обухваћена и изградња

кружног тока у Петровцу, али и кружни токови у Корићанима. Изградња у Улици Миљивоја Банковића - Сићка се приводи крају и остао је део улице докле су обављени ра-

дови на фекалној канализацији. У Виноградима су завршени припремни радови у Улици Николе Вујачића, урађена је кишна канализација и радови ће бити оконча-

ни за отприлике недељу дана. Завршена је Улица Томе Вучића која води према фабрици „Фијат аутомобили Србија”. Асфалтирана је једна трећина Улице Лазара Пантелића, а после превеза фекалне канализације очекује нас наставак изградње у Улици Радована Мићовића у Станову, наводи Јовановић.

Један од најзахтевнијих праваца, Улица Ивана Гошњака у Корићанима, припремљена је за извођење радова који ће почети за десетак дана, после завршетка Улице Партизанских курира у Ердечу, где су у првој фази обављени радови на комплетној инфраструктури и тротоарима, а у току је њено асфалтирање. Јовановић најављује даље уређење Десанкиног венца у Спомен парку „Шумарице”. У овој фази то су радови у вредности од 56 милиона динара, од споменика Нади Наумовић до окретнице код Словачког гробља. Иначе, у току је и израда пројекта за проширење Улице Раје Вуксановића у радној зони „Грошница”, која је значајна јер спаја „ФАС” и кооперанте „Фијата” у Грошници, а Јовановић додаје да ће бити урађен и део сервисне саобраћајнице у Корићанима за потребе градског превоза. Истовремено, настављају се радови у Улици 9. маја у Белошевцу и у Улици Саве Ковачевића од депоније до скретања за Бозман.

А. Ј.

УДРУЖЕЊЕ „ЛАСТАВИЦА“ ПОДРШКА САМОХРАНИМ РОДИТЕЉИМА

Невидљиви за државу

Удружење „Ластавица Крагујевац“ је невладино и непрофитно, а ради у области социјалних питања, здравствене заштите, екологије, културе и образовања. Циљ је, како каже потпредседница Светлана Ранковић, помоћ породицама са једним родитељем

Иако је крагујевачко удружење „Ластавица“ основано још октобра прошле године, тек пред саму годишњицу креће крупним корацима. Циљ је, како објашњава

потпредседница Светлана Ранковић, помоћ породицама са једним родитељем. Зар није било једноставније рећи - самохраним родитељима? Сазнајемо, међутим, да разлике и те како има, јер држава у оквиру својих законских решења

као самохране родитеље „види“ удовце и удовице, а то право признаје у још једном случају, када је родитељ - отац, непознат.

Разведени супружници, иако зависно од сопственог економског статуса могу имати сијасет проблема како би деци пружили све што је потребно у осетљивом периоду одрастања, за државу нису сами. Ту је поменуто удружење и пронашло простор за деловање, па се и наглашава да жели да пружа помоћ породицама са једним родитељем.

Удружење „Ластавица Крагујевац“ је невладино, непрофитно удружење које ради на остваривању циљева у области социјалних питања, здравствене заштите, екологије, културе и образовања.

Пошто је наше удружење новоосновано, нисмо још имали прилике да реализујемо пројекте, али смо ипак имали неке активности које су забележене у нашој архиви. Деца чланови удружења су организовано ишла на бесплатну децу представу „Чаробне игралије“. Пред Ускрс, на Велики петак смо организовали радионицу „Ускршња радост“, па су деца заједнички фарбала јаја и учествовала на дан Ускрса на изложби у Еко парку, док смо 22. априла организовали радионицу „Улепшајмо насеље цвећем“, када смо заједно са децом садили цвеће испред једне зграде у насељу Аеродром. Такође, деца и родитељи су учествовали у Бурђевданском маскенбалу и освојили прву награду за породичну маску „Бурђевдан у Крагујевцу“.

Тренутно удружење реализује два пројекта паралелно. Први је „Ластавица око планете“ чији је генерални покровитељ град, а други је „Јачи смо када се познајемо“ чији је покровитељ Шведска влада, а подршка Удружење „Јелек“ из Београда, открива Светлана Ранковић.

Први пројекат је замишљен тако да се, пре свега деца, на интересантан начин информисају о неопходности очувања и одржања животне средине и да се кроз овај пројекат обуче да та своја знања деле са суграђанима. Пројекат ће се реализовати кроз теоријску и практичну едукацију у учионици и у природи. Са едукацијом се већ почело минуле суботе, а кроз мешовит блок предавања и излазака у природу реализоваће се укупно пет акција, распоређених у десет дана до краја новембра. Овим пројектом је предвиђено да се едукује 65 до 80 корисника.

Други пројекат који је неспорно значајан, под називом „Јачи смо када се познајемо“, замишљен је тако да се направи тим за прикупљање и обраду статистичких података о броју самохраних родитеља, њиховом социјалном, финансијском и стамбеном положају у Крагујевцу и околини и пружање адекватне помоћи таквим родитељима.

Учесници пројекта ће бити чланови удружења „Ластавица“, тако да ће овај тим помоћи да се удружење оснажи новим члановима и тачним информацијама, што ће користити у даљем раду удружења.

Циљ пројекта је едукација тима за прикупљање и обраду статистичких података о постојању самохраних родитеља, као и осталих угрожених категорија породица са једним родитељем, пружање конкретне помоћи у виду савета коме се тачно обратити за помоћ, психолошка подршка, правна подршка, сакупљање и размена књига за децу, обезбеђивање бесплатних часова за децу школског узраста, екскурзије за децу по повољнијим условима, размена одеће за децу коју су прерасла. Уз контакт са градском управом, разним институцијама и донаторима који су спремни да пруже помоћ, циљ је и обезбеђивање компјутерске опреме за потребе овог тима, као и оснаживање самохраних родитеља и самог удружења „Ластавица“. Очекујемо да ће нам нарочито овај пројекат доста значити у коначном циљу нашег удружења, а то је да се најзад постави на видно место проблем породица са једним родитељем. Јер проблем таквих породица постаје распрострањен у Крагујевцу, каже Светлана Ранковић.

Сада, када су већ закорачили у озбиљне пројекте надају се да би им град могао понудити просторије за рад. За сада је једини контакт за родитеље којима је потребна подршка њихова мејл адреса lastavica@jgmail.com, и мобилни телефони активисткиња. А. ЈОКИЋЕВИЋ

УСПЕХ КРАГУЈЕВАЧКИХ ГИМНАЗИЈАЛАЦА

Миленић на корак од научне олимпијаде

Ученику специјализованог математичког одељења Прве крагујевачке гимназије Николи Миленићу остало је да прескочи само један степен да би се нашао у екипи која ће Србију представљати на Међународној научној олимпијади за јуниоре, која се у децембру одржава у Ирану. Овај талентовани петанестогодишњак апсолутни је шампион недавно одржане Српске физичке олимпијаде. Тек три бода Николу су делила од максималних 200 поена на овом такмичењу.

На Српској физичкој олимпијади Прва крагујевачка гимназија имала је четири представника. Тим који је предводила професорка физике Катарина Ђорђевић већ након првог круга показао се знатно бољим и спремнијим чак и од екипе ученика Математичке гимназије у Београду. Наиме, за четири такмичара из Крагујевца - Николу Миленића, Николу Мандића, Данила Ђокића и Душана Новичића након прегледања тестова била су „резервисана“ прва четири места.

Такмичење се састојало од теоријског и практичног дела. Конкуренција није била ни мала ни слаба, пошто је на олимпијади учествовало 26 најбољих младих физичара из целе Србије. Бази су најпре добили три сата за решавање теста, а затим после паузе још сат да ураде експеримент. Никола Мандић освојио је на теоријском делу максималних 100 поена. Никола Миленић је имао 97, а Душан Новичић, који је након мале матуре у нашој школи постао јак београдске Математичке гимназије, имао је 92 поена.

На жалост, када је на ред дошао експеримент, Мандић, који је на теоријском делу био најбољи, имао је пех са апаратом. Због неправилних мерних инструмената експеримент није окончао успешно, иако је сам поступак реализовао

Шансе Николе Миленића, ђака Прве крагујевачке гимназије, да уђе у „олимпијски тим“ су велике, не само зато што се ради о момку који је изузетно талентован за природне науке, већ и што ће, као победник на Српској физичкој олимпијади, над конкурентима имати и неколико поена предности

НИКОЛА МИЛЕНИЋ, НИКОЛА МАНДИЋ И ДАНИЛО ЂОКИЋ СА ПРОФЕСОРКОМ КАТАРИНОМ ЂОРЂЕВИЋ

без грешке, каже менторка крагујевачке екипе Катарина Ђорђевић.

За наступ на Српској физичкој олимпијади млади Крагујевчани припремали су се током августа. Професорка Катарина Ђорђевић није била ту само да им помогне при вежбању задатака, већ им је омогућила и да се у лабораторијама на Природно математичком факултету припреме и за практични део такмичења.

Да није било проблема са апаратом нема сумње да би у најужи избор за „српску репрезентацију“ ушао још један Крагујевчанин. Овако ће на квалификациони тест почетком октобра отићи само Никола Миленић. Он је, захваљујући победи на Српској физичкој олимпијади, ушао у осморку младих природњака од којих ће шест бити изабрано да представља Србију на такмичењу у Ирану.

Миленић ће почетком октобра полагасти последњи селекциони тест на коме ће морати да покаже знање из физике, биологије и хемије. Шансе да уђе у „олимпијски тим“ су му велике, не само зато што се ради о момку који је изузетно талентован за природне науке, већ и због чињенице да ће, као победник на олимпијади из физике, у односу на своје конкуренте имати и неколико поена предности.

Ових дана Никола ће почети са припремама. Пред њим је мало времена, поготово зато што мора да прегледа и неколико поена предности. Младом Крагујевчанину, међутим, то сигурно неће тешко пасти јер је већ неколико пута до сада показао да је најбољи, и то не само физичар, већ и информатичар и математичар.

М. ОБРЕНОВИЋ

КРАГУЈЕВЧАНИ НА ДРЖАВНОМ ТАКМИЧЕЊУ У БЕОГРАДУ

Волонтери Црвеног крста освојили два пехара

- Крагујевачке екипе волонтера вредно су се припремале за ово так-

ЕКИПА ПОДМЛАТКА НА ТЕРЕНУ

Са традиционалног такмичења у пружању прве помоћи, које је прошлог викенда одржано у београдском Кошутњаку, екипе подмлатка и омладине Градске организације Црвеног крста Крагујевца вратиле су се са два освојена пехара. Међу такмичарима из целе Србије они су заузели треће место у својим категоријама, док су се „шминкери“ и „маркиранти“ на такмичењу у приказивању повреда, стања и обољења пласирали на пето место.

Крагујевачку екипу чинили су и „петлићи“, ученици четвртог разреда основних школа, који су нас-

тупили само ревијално, али су изазвали опште одушевљење присутних медија, гостију и волонтера, а посебно пажњу Владе Дивца, председника Олимпијског комитета Србије.

Тема овогодишњег државног такмичења било је пружање прве помоћи приликом спортских повреда. С обзиром да се у Србији, било професионално или рекреативно, спортом бави око пола милиона људи, жеља Црвеног крста била је да се афирмише безбедно бављење овом активношћу и укаже на значај познавања прве помоћи.

ОМЛАДИНА ОСВОЈИЛА ТРЕЋЕ МЕСТО

мичење још од маја, а у стицању знања и вештина имале су свесрдну подршку волонтера-стручњака из ове области, као и организације Црвеног крста и града Крагујевца, каже Марица Патрногић, задужена за контакте са медијима у крагујевачком Црвеном крсту.

Иначе, представници Црвеног крста Србије представили су на такмичењу и приручник за возаче о пружању прве помоћи, јер ће сви који буду желели да полажу возачку испит од 25. октобра морати да полажу и испит из прве помоћи, а овај приручник ће служити као уџбеник. Г. Б.

КАД ЈЕ САЈАМ ПОЉОПРИВРЕДЕ, МОРА БИТИ И ГУРМАНЛУКА

Ића и пића крај сајамских ко

Сем стандардних изложби, презентација и низа стручних предавања, кулинарски део сајма обележила су надметања у справљању три специјалитета, те се, како то обично у нас бива, такмичење изродило у гушање међу посетиоцима за бесплатан оброк

РЕД ЗА ГУЛАШ ИСПРЕД КАЗАНА ЛОВАЦА „ШУМАДИЈА“

Пише Никола Стефановић

Д а нема сајма у Крагујевцу без трактора и оваца показало се још једаред. Импазантан број излагача из целе Србије, плато испуњен до последњег центиметра и возила паркирана готово до нове раскрснице у Јовановцу сведоче томе у прилог. Уосталом, и сам градоначелник Стефановић је на званичном отварању овај догађај крстио „најбитнијом манифестацијом за Крагујевац“, а његова се не пориче.

Преко стотину излагача, сијасет пољопривредних машина, старих и нових, фијакери, шатре испуњене мукањем, блејањем и рзањем, мирис лука и зачина који мами и купце из урбаног „Делта ситија“, фрула, хармоника и колце на бини били су само део веселе атмосфере по укусу сваког Шумадинца са селом у срцу. Нешто старије генерације имале су прилику да оживе сећања на детињство у присуству давно заборављених слаткиша – луша, штапића од сусама, шарених желе бомбона, шећерне вуне, карамела. Радосно ћеретају и организоване групе основача. Уместо губљења времена у школи, добили су прилику да науче и виде нешто конкретно, ко зна, можда баш у неком од њих чучи нови „Дон Дир“. Да угођај буде потпун, чини се, фалио је само рингишпил.

Прави банаћански чобанац

Посебно место на оваквом слету заузимају такмичења у кулинарским чаролијама, а ове године било је три таква надметања. Истина, справљање „чобанца“ првог дана није имало такмичарски карактер, но тихи ривалитет увек постоји, па тако и у кувању овог Шумадијског познатог специјалитета из панонских равница. Пет екипа се окупиле, три из Меленаца, постојбине светског првенства у кувању

„чобанца“, и две из Мужља. Сви се међусобно познају, па је главни циљ њихове посете да Крагујевчанима приближе укусе из Баната.

– Нема ту много тајни, главни састојци „чобанца“ су овчије месо и лук, додају се још само зачини, како ко шта жели, а од укуса зависи и да ли ће бити залуђен или не. Оно што је најбитнија карактеристика „чобанца“ је да нема зашршке и мора да остане бео, описује рецепт Драгиша Мојсин, који се до сада окупиле титулом шампиона и вице-шампиона света. – Тако бар правимо ми из Меленаца, а ове екипе из Мужља то чине на мађарски начин – са додатком кромпира, додаје он.

Кува се три и по до четири сата, зависно од старости меса. На такмичењима се оцењују изглед и укус, али наш првак наводи да обично нијансе одлучују о победнику.

Напослетку се испоставило да је за овај сајамски „чобанац“ било потребно тек два и по сата, с обзиром да се домаћини нису „обрукали“ и зарад спремања су обезбедили младу јагњетину. За свега пола сата посетиоци су „омазали“ све котлиће, па су се Банаћанке прихватиле приправљања мекика и резанца с маком.

Ипак, главна фешта догодила се два дана касније. Ударно суботње поподне обележили су изложба паса, коња, фијакеријада и надметања у спремању рибе чорбе и гулаша.

И док се чорбом баве углавном риболовачка удружења из Крагујевца, њих осам, „гулашијада“ по именима делује занимљивије. Сем „Шумадије“, ту су и ловачка удружења из Кнића, Страгара, Краљева, Горњег Милановца и Тополе.

Чорби треба мање времена, па се жири на челу са Душаном Станојевићем већ окупља и дели папириће за оцењивање. Пет је ставки, а за разлику од „чобанца“ или гулаша, кување овог специјалитета је нешто захтевније.

– Риба чорба је нешто што се „де-

ДРАГИША МОЈСИН СЛУЖИ ШУМАДИНЦЕ ЧОБАНЦЕМ

шава“ крај воде, па се и справља од онога чега има и на лицу места. Ако говоримо о правој рибељој чорби, онда то значи, поред дунавске воде. Прави аласи уосталом и за кување користе воду из Дунава. Од поврћа иде парадајз, црни лук, шаргарепа, паприка и зачини по укусу куvara, одаје нам рибарски „свети“ рецепт Станојевић. – У њу иде више врста рибе, од оних маснијих, до моравске мрене која даје посебан шмек. Ставља се и бело вино, а понеко дода и мало коњака, што опет зависи од онога који кува.

Ево, стижу и „торбари“

Међутим, лаик би лако могао да погрешно јер, примера ради, у чорбу иде мрена, али без главе и икре, које у стомаку човека могу да направе прави цумбус. Да би чорба била спремна за дегустацију треба јој око три сата лаганог кувања, занимљиво је да се риба ставља тек у по-

следњих десетак минута, те се најбитнији део припреме тиче поврћа. Када риба исплива на површину, чорба је готова. Чорба се не меша током кувања, већ се котлић окачен о вериге врти лево-десно.

Удружење ратних и војних инвалида из Крагујевца своју чорбу справља на ватри добијеној уз помоћ плинске боце – једноставније да се одржава, но питамо се хоће ли и чорба испати како треба. Њих то као да не брине.

– Пријавили смо се тек пре пар дана, па смо на брзину скупили мало беле рибе и шарана. Желели смо и мрену, али је нисмо набили, па сад шта је ту је, слежу раменима.

Ако је веровати њиховим речима, мало су разочарани посетом и бројем такмичара, јер, како кажу, на прошлогодишњем сајму је било и више учесника и више посетилаца.

Док ћеретамо,

око котлића се врзма неколико особа са торбама. Сада их први пут примећујемо. Дошли су по тањир чорбе, иако још није спремна. На камперском сточићу нађоше се пластични тањирчићи и кашике. Старији брачни пар оденуо се специјално за сајам, као за оперу – свечани фрак и црна лептир машна под сувоњавим старчевим лицем делују потпуно нестварно на оваквој манифестацији. Из котлића чорба се пресељава у танке тањире. Врела је, па их је тешко држати, те се просипа, али се и трпи док се јагодице не навикну.

Један за жири, други за масе

– Пре се овде пекао и во, па је делено људима, сад нема тога. Шта ће, јадни – кажу наши саговорници.

Остављамо их и селимо се код жирија. Чорбе се одиста разликују по боји, густини, масноћи... Док одлучују о победнику, посвећујемо се такмичењу у кувању гулаша од дивљачи. Но, већ све постаје одвећ напорно због великог броја пристиглих гладних људи. Да ли су баш сви гладни или има и оних који су увек тамо где се нешто дели цабе, тек врзмају се и крстаре око ловаца, проверавају пластичне кутије од еурокрема, мармеладе, павлаке. Неке су допола напуњене чорбом, неке се чувају за гулаш. Рашчупани, необријани, одрпани или одевени у чудне комбинације, боси, у папучама или клопама, у паровима или сами. Чекају и вребају. Гулашари их виде, или се праве да их не виде, обећавају да ће им дати оброк кад буде готов.

ЕФЕКТИ САЈМА

Нескривено задовољство

Представници града и „Шумадија сајма“ задовољни су Деветим шумадијским сајмом пољопривреде, очекујући да ће јубиларни, десети бити још успешнији. Можда ће бити у новим халама, јер су италијански привредници из Падове заинтересовани за градњу нових капацитета

Другог радног дана ове седмице на „Шумадија сајму“ направљен је преседан, јер је заказан састанак са новинарима након окончања Деветог шумадијског сајма пољопривреде. Организатори су одлучили да се похвале, а разлога, како кажу, и те како има јер је из Крагујевца послата добра слика.

– Презадовољни смо. И овај Девети шумадијски сајам пољопривреде је показао оно што смо знали, да је ова сајамска манифестација најбоља у календару „Шумадија сајма“. На преко 10.000 квадрата изложбеног простора унутар и испред хале било је 115 излагача и имали смо преко 15.000 посетилаца, што нам дозвољава да кажемо да је овај сајам највећи после Међународног сајма пољопривреде у Новом Саду, рекао је директор „Шумадија сајма“ Ивица Самаиловић, уз опаску да су и финансијски ефекти ове пољопривредне манифестације најзначајнији за Градско сајмиште.

Помоћница градоначелника за пољопривреду др Снежана Живановић Катић, такође, не крије задовољство. Наведеном броју од 115 излагача треба придодати

ПОНОСНИ НА РЕЗУЛТАТЕ: ИВИЦА САМАИЛОВИЋ И ДР СНЕЖАНА ЖИВАНОВИЋ КАТИЋ

288 одгајивача животиња који су своја грла пријавили за надметање у традиционалним изложбама, а највећу пажњу ове године привукле су изложбе коња и крава, на којима је, према суду посетилаца, али и према оценама стручног жирија, било јако квалитетних грла. Има наде за Шумадију.

Осим тога, кроз пратећи програм – фијакеријаду, такмичење у спремању гулаша и рибељој чорбе, културно – уметничке наступе, додаје Живановић Катић, на минулом Деветом шумадијском сајму пољопривреде учествовало је још око 400 људи, што намеће обавезу да догодине јубиларни, Десети сајам буде још богатији.

Са „Шумадија сајма“ стижу и уверавања да би до следеће године учесници и посетиоци могли добити још једну сајамску халу „близнакињу“ од 2.000 квадрата, а можда и трећу од 5.000 квадрата. Интензивно се преговара са италијанским привредницима из Падове који су заинтересовани за градњу.

А. Ј.

ПОБЕДНИЦИ „ГУЛАШИЈАДЕ“ И КУВАЊА РИБЉЕ ЧОРБЕ

Глића

ЕВО, СТИЖУ ПРЕЧАНСКЕ МЕКИКЕ

ГЛЕДИЋ ЈЕ ЗАТО ШТО СЕ СА ЊЕГА „ДАЛЕКО ГЛЕДА“

ГЛЕДИЋ - СЕЛО КОЈЕ ПОЧИЊЕ ДА ЖИВИ НОВИ ЖИВОТ

Људи и путеви бришу забит

- Разлике су само у начину кувања. Прво иду лук и шаргарепа, па се додаје месо, у нашем случају то је чиста срнетина и кува се најмање четири сата на тихој ватри, не сме да ври. Мој састојак без кога не кувам гулаш је сув вргањ у праху, у кратким цртама прича Миломир Цицић, познатији међу ловцима као Циле.

Крај сваког шатора дими се и по нека решетка „окићена“ кобасицама и паприком, да се кувари „прихвате“ док не стигне гулаш. Има и оних који су сем овог „заложили“ и други котлић са пасуљем. Кажу, то је за душу. Код табора ловачког удружења „Шумадија“ пристављен је и један велики казан. Кувају два гулаша.

- Један је за жири, а други за „народне масе“. Разлика је само што је овај велики гулаш од јунетине, јер смо мислили биће доста људи, па ваља мало да свако проба и поједи нешто.

Онај такмичарски прави се од срнећег и меса дивље свиње. И они имају свој рецепт за који тврде да је савршен, тачније зачин, а који се састоји у додавању зечетине и меса фазана у последњих сат времена. Гулаш, изгледа, к'о и папир – трпи све. Има оних, причају, који у њега стављају и сенф и павлаку.

На реду је проглашење победника у кувању рибе чорбе, а овогодишњи лауреат је риболовачко удружење „Магма спорт“. Интересантно, Удружење ратних и војних инвалида заузело је другу позицију и без чувене мрене. Било је и бурних сцена, с обзиром да неки нису крили незадовољство због одлуке жирија.

На другој страни, јунећи гулаш „Шумадије“ прерастао је у прави народни казан. Настало је комешање због кога готово да је казан оборен, док кувари нису формирали организовани ред од неколико десетина људи. Поједини се у њега враћају по три пута, улазе преко реда, па има и вике и псовки.

- Е, Срби, полипсали гладни дабога, добацује један резигниран посматрач.

И учеснике из Краљева призор је натерао на размишљање да ли да се врате следеће године.

- Буквално смо загрбали са дна котлића узорак за жири, нисмо могли да се одбранимо. Чак кад смо сипали воду и вратили на ватру да бисмо га очистили. Крај котлића се створила жена са једном кутијом и тако ћутке чека и гледа у нас. Кажемо јој да је то само вода и да нема гулаша, а она и даље стоји и гледа, ваљда не верује.

Проглашен је победник у конкуренцији шест удружења – ловачко удружење „Шумадија“ из Крагујевца. Последњи, четврти дан сајма, резервисан је за изложбу крава и ситних животиња и наступе фолклорних ансамбала. Срећом или не, нема кулинарских надметања.

Судбина му је била као и многим, посебно планинским, српским селима - да постане празно и мртво. Али, када су урађени добри путеви и њима дошли људи са идејама и од акције, живот је почео да се враћа, па да у Гледић долазе и излетници и туристи

По предању Гледић је добио име јер се са њега „далеко гледа“. И, заиста, поглед пуца на све стране јер надморска висина на којој се село налази је од триста па чак до деветсто метара, што је за Шумадију „небу под облаке“.

Доскора је Гледић био одсечен и скоро пуст, али чим је добро саобраћајно повезан са градовима између којих се налази - нагло је оживео и постао привлачан и за излетнике и туристе. Сада се до села из Крагујевца стиже асфалтом преко Ацних Ливада, па се очас превали 25 километара, а асфалтни пут је и са краљевачке стране, преко Витановца, деоница је дуга шездесетак километара.

Село Гледић и цео тај крај богати су шумом, речним токовима, пашњацима, рудним благом... Природа је веома очувана, али село се „испразнило“ док је до њега водио само лош туцаник, а преко бучичке Гледићке реке није било ни моста, па је она често умела да буде тешко премостива препрека.

Мало мештана, мало и деце, па је пре неколико година затворена и школа „Олга Милутиновић“, која постоји још од 1911. године. Четворо малишана из Гледића сада иде у школу у Годачици, али неколико предшколаца дају наду да ће гледићка школа поново отворити врата ђацима.

Захваљујући преосталим мештанима, а пре свега Гледићанцима који су овде рођени, па отишли „трбухом за крухом“, село током септембра баш оживи. Почетком месеца одржава се манифестација „Гледићки сабор“, а у трећој недељи, дакле наредног викенда, одржава се позната „Ракијада“

■ Воденица и „озонска стаза“

ВОДЕНИЧКИ МЕХАНИЗАМ И ДЕО СТАРОГ НАМЕШТАЈА

Удружење грађана „Гледићка воденица“ из Краљева најзаслужније је за одржавање Сабора, који је почетком овог месеца био веома посећен. Наиме, Гледићанци који живе у граду на Ибру организовали су се и од породице Пејковић добили познату воденицу на потоку Јабланица, која се у овом крају зове Васићева воденица, јер је у њој током Другог светског рата био смештен штаб Прве жичке бригаде којом је командовао четнички капетан Милорад Миле Васић.

Удружење је обновило воденицу, вратило камен и цео воденички механизам, па она поново може да меље када има довољно воде. Уређен је и приступ и околина воденице и направљен веома привлачан природни амбијент. Истовремено је њена унутрашњост претворена у специфичан музеј. Изложени су разни стари предмети, намештај, оруђа и посуђе, али и сачувани документи о Првој жичкој бригади.

ВАСИЋЕВА ВОДЕНИЦА ОБНОВЉЕНА И САЧУВАНА ОД ПРОПАСТИ СА СПОМЕН ПЛОЧОМ ЧЕТНИЦИМА

На том месту је недавно два дана текао програм „Гледићког сабора“. Наступала су културно-уметничка друштва и групе, а посетиоцима је на располагању била и шатра са добром понудом хране и пића. У веселом расположењу заорили се и песма „Да не би проклетог Черчила, Србија би краљевина била“.

Другог дана сабора организовани су ципијада и караван под називом „Озонским стазама Гледића“. Стаза је дуга чак двадесет километара са висинском разликом од скоро 500 метара и повезује неколико висинских тачака: Шиљату стено, Маровића брдо, Колено, Стублине...

■ Где је ракија ту је и кафана

На „Озонској стази“ је и засеок специфичног назива - Ракија и поток истог имена. Ту ће се овог викенда одржати скуп „Ракија од ракије“, опет са богатим и разноврсним програмом, од справљања ловачког гулаша до печења и дегустације ракије, али није све у том знаку јер су предвиђене и друге ствари, на пример изложба дејеч стваралаштва.

Иначе, постоје два предања о томе како је засеок Ракија добио име. Једно каже да је поток који туду тече „нешто невиђено“ јер и кад падају велике кише вода у њему је бистра - као ракија. По другом предању, када се овде у 17. веку доселила породица Ђусић и одабрала имање на коме ће почети да прави кућу, приликом копања појавила се лула од камена за печење ракије, незнано колико стара.

Како се окрене, Гледић је познат по ракији, односно по шљивама, оним старим, како се каже, аутохтоним сортама. Вероватно зато је познат и по кафанама, без којих, колико се памти, никада није био.

Најстарија је кафана „Два брата“, за коју мештани тврде да непрестано ради целих 150 година. Уз кафану је била и штала у којој су гости остављали стоку. Е, баш на месту штале, потмак најстаријег гледићког кафеџије Милоје Мића Милутиновић жели да настави породичну традицију, али и да уради „нешто ново“, пре свега за развој сеоског туризма. Иначе, Мића је дипломирао економиста у пензији, највећи део радног времена провео је у Црној Гори, а сада се све више враћа својим коренима.

- Преузео сам кафану од мајке Наде, стари објекат је сачуван, а на темељима старе штале подигао сам конак, зидан од гледићког камена. Сви радови још нису готови, а осим ресторанског дела конак ће имати и двадесет комплетно опремљених апартамана за госте Гледића. Уз угођај који пружа планински амбијент, овде се служе и традиционална јела, качамак, цицвара, пасуљ и купус из земљаних посуда, печење испод сача, каже власник Милутиновић.

Прича о Гледићу данас је пример како једно забито село може да постане „близу“ људима - и онима који су из њега отишли, као и гостима који ће овде открити чари шумадијских брда.

Текст и фотографије Милош Итњановић

СТАРА НАДИНА КАФАНА „ДВА БРАТА“ И НОВИ КОНАК

МИЋА МИЛУТИНОВИЋ ПОЧИЊЕ ДА РАЗВИЈА ЕТНО ТУРИЗАМ

ЦИПИЈАДА ГЛЕДИЋКИМ СТАЗАМА

КЊИГА У ПРЕНУМЕРАЦИЈИ – „КАФАНЕ СТАРОГ КРАГУЈЕВЦА“

Пут у Европу водио је кроз кафану

Књига историчара и архивског саветника Борише Радовановића свеобухватно је дело о процесу европеизације грађанског слоја у граду на Лепеници, кроз причу о кафанама. То је време када се Крагујевац развијао и претварао од једне балканско-оријенталне варошице у модеран европски град, а баш кафане су у томе играле су важну улогу

Данас, када је пут у Европу приоритет и нема алтернативу, не можемо да се отргнемо утиску да је нашим прецима та иста рута била ако не лакша, оно барем лепша. Судећи по књизи крагујевачког историчара Борише Радовановића, која ускоро излази из штампе, некада се тај пут одвијао не преко референдума о Косову, узимањем става за и против геј параде или изгласавањем Закона о ограничавању излова фока у Северном леденом мору, него, брате, право кроз кафану.

Професор историје и архивски саветник Бориша Радовановић, запослен у крагујевачком Историјском архиву Шумадије, предани је хроничар историјских збивања нашег града. Аутор је запажених дела „Стари Крагујевац“ и „Крагујевац у Првом српском устанку“. Његова најновија књига „Кафане старог Крагујевца“ прилог је друштвеној историји града и хроника рађања грађанског друштва у нас.

■ **Прилози друштвеној историји**
- Идеју о овој књизи имао сам одавно. Још као млади историчар, осамдесетих година, сарађивао сам у рубрици културе тадашње

„Светлости“ код уредника Животе Васиљевића Циција, пишући прилоге о старом Крагујевцу. Један део тих текстова односио се и на кафане. Касније сам део те грађе употребио и у књизи „Стари Крагујевац“, али никада нисам напустио идеју да целокупно прикупљену грађу о тој тематици објавим као посебну, заокружену целину, каже Радовановић.

И заиста, „Кафане старог Крагујевца“ су свеобухватно и целовито дело о процесу европеизације грађанског слоја у граду на Лепеници, кроз причу о кафанама које су представљале, у време када се Крагујевац развијао, невидљиве споне историје. То је време када се Крагујевац од једне балканско-оријенталне варошице претварао у модеран европски град, а кафане су играле важну и понекад пресудну улогу у сазревању грађанског друштва.

РВАЧ СИНЂА, ПРЕНУМЕРАНТ, ЈЕДАН ОД РЕТКИХ ПРЕОСТАЛИХ БОЕМА

Књига је, како сам аутор каже, „омеђена“ од првих правих локала на овим просторима, турских ханова и караван сераја, па све до кафана које су постојале закључно са 1945. годином. Конципирана је у два дела. У првом је дата историја града и све области његовог друштвеног живота, а у другом је побројано и описано око 150 кафана и локала ондашњег Крагујевца.

- Поглавље о самим кафанама подељено је у три дела, по мести-

ХРОНИЧАР ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА КРАГУЈЕВЦА - БОРИША РАДОВАНОВИЋ, ИСТОРИЧАР

СА МИЦОМ, ГАЗДАРИЦОМ „БАЛКАНА“, ЈЕДНОМ ОД ПРВИХ ПРЕНУМЕРАНТИ КЊИГА

ма где су се налазиле. Сврстао сам их у кафане у чаршији, кафане у Пивари и кафане у Палилулама, објашњава аутор и додаје да је тада „кафана била све“, позорница на којој су се преламали друштвени и страначки живот, али и одвијала породична славља, кројила мода, постављали нормативи и реперти свакодневног живота.

Од извора је користио обимну архивску грађу прикупљену током деценија истраживања које је посветио овој теми, прилоге из штампе, по њему веома битне због огласа којим су се тадашње кафеције и угоститељи оглашавали у тадашњим локалним новинама, фотографије, као и сећања оних данас веома ретких сведока тог времена.

На страницама Радовановићеве књиге пред читаоцем израња читав један свет кога више нема. Поново су, макар у штампаној верзији „оживела“ тако чувена и култна места попут негдашње најпопуларније „Талпаре“, па „Тополе“, „Крита“, „Два сокола“, ердоглијског „Новог Пазара“, „Добре воде“ (чијој „наследници“ на тој локацији Ваширанци и Сушичани фамилијарно тепају „Дупе“), па „Шењанина“, „Којине кафане“, некадашње „Обренове“ а данашње „Рујне зоре“, култна „Два јелена“ у близини Ватрогасног дома...

■ **Град заказао, пренумеранти не**
Неке од њих су и данас живе, попут легендарне „Старе Србије“ или некадашњег Хотела „Гушић“,

данас „Зеленгоре“... Ту је и „Балкан“, мада се локал под овим именом налазио код Каменог моста, а на овој локацији је била кафана „Империјал“, па опет оне које су заувек нестале попут „Цариграда“ који је био тик до данашњег „Водовода“, „Шишкове кафане“ потоњег хотела „Гудурић“, „Задруге“ које је била у околини „Пионира“, једне од најпознатијих „Шумадије“ која је барем архитектонски сачувана, (данас кафе „Марабу“), а чији је власник био познати Марко Ђорђевић Маркић, отац после Другог светског рата још познатијег левичарског активисте Живе Ђорђевића...

Посебно поглавље књиге, а како би се без тога и могло када је о оваквој тематици реч, су приче из некадашњег крагујевачког кафан-

ског живота. И те занимљивости педантно је прикупио и објавио Бориша Радовановић, од англота из живота прве перјанице српске, а не само крагујевачке боемије, јединственог и непоновљивог Ђуре Јакшића, па до Глише Ђевабџије који је прави најбољи ђевап од три врсте меса и чији је рецепт и тајну справљања однео са собом у гроб.

У књизи су и такве пикантерије попут оне међуратне кафанске догледности када су Крагујевчани тражили закопао благо, а налетели на септичку јаму и још много тога духовито испричаног и забележеног. Такав је био живот – кафански.

Иначе, књига је самиздат (издање аутора), јер је на конкурс Скупштине града нису баш „препознали као неки капитални пројекат“, и стигла је већ до лектуре. Њена промоција очекује се крајем новембра. Довитљиви аутор Радовановић, онако, баш као прави историк и у духу старих, добрих грађанских времена која описује, доскочио је и овој невољи. Позвао се на код нас већ давно заборањену „пренумерацију“, по уреду на своје претходнике Захарија Орфелина и Вука Караџића. И, добро му иде, на списку пренумераната већ се „нашло“ тридесетак кафеција овдашњих, уметника, интелектуалаца, новинара... Куповином једне књиге по цени од 500 динара постаје се пренумерант, куповином више од три сребрни, а са претплатом на више од десет издања „Кафана старог Крагујевца“ богами и златни пренумерант и ваше име биће издвојено са назначеном адресом и уписано на крају књиге.

Не дангубите. Све исцрпније информације о овој незаобилазној лектури коју би свака градска (грађанска) кућа „морала да има“ можете добити на телефон: 034-314-096, или ауторов мејл који гласи бориса@гмаил.цом.

Идеално зимско штиво, како га је у шали сам аутор „крстио“, али би ми без шале додали и много више од тога, барем за град који држи до себе и свог кафанског наслеђа и баштине.

Зоран МИШИЋ

НЕСВАКИДАШЊИ СЛИКАРСКО-КАФАНСКИ ГЕСТ

Тома к’о жив, или за све оне бакшишше

Крагујевачки сликар и познати чаршијски кафанац са богатим стажом и педигреом Првослав Илић Слава овековечио је свог омиљеног конобара Томислава Лазаревића из „Старе Србије“

Сликар и боем Првослав Илић Слава није непознат широј крагујевачкој ликовноуметничкој, а богами и кафанској јавности. Заљубљеник у кичицу и чашицу Слава је један од последњих оних правих градских боема, али не само то. Он је у неку руку и хроничар боемије овдашње на издисују. Својим делима, цртежом и сликом, он покушава да од заборава отргне многа места, некада култне градске кафане, а и легендарне пивце.

Многи од њих, и локали и људи, могу се данас видети само на његовим сликама. Радио је Слава и изложбе о градским кафанама, о њиховим славним и мање познатим, али свеједно њему драгим гостима... Али, пре неки дан превазишао је самог себе.

Пред скору одлазак у пензију решио је да обрадује и овековечи свог омиљеног конобара, угоститељски синоним „Старе Србије“ – Томислава Лазаревића Тому, или Цигу, како ко од гостију више воли да му тепа док поручује туру. И одиста, није дангубио. Модел је већ био ту, а ни артиста није био од раскида. Помогла је, додуше, и фотографија нашег колеге Милоша Игњатовића. И миц по миц, потезима четкице у његовом атељеу у Карађорђевој настао је Томин портрет. Цига на слици, онако, к’о жив, са све ајнцером и

СВЕЧАНО УРУЧЕЊЕ ПОРТРЕТА, КОЈИ ЈЕ ОД ОВЕ ДВОЈИЦЕ ТОМА ПРАВИ?

стандардном поручбином – велико пиво и дупли вињак.

- Тома је стварно конобар пар екселанс. За пример. Угоститељ каквих данас више нема. Читав свој век је у кафани, свакога боговетног дана, и издржао је то јуначки. Свака му част! А, сви знамо да се у кафани окупљају разни, има и оваквих и онаквих, али за њега свако има само речи хвале. Што

би се чаршијски рекло - стварно „супер чиле“, тумачи свој гест Илић, док његови пријатељи који помно прате завршне радове на Томиним портрету у радном окружењу, мангупски додају (и добацују, баш као у кафани).

- Напиши му и повету. Ово ти је уместо свих оних бакшиша које ти нисам дао за ових 40 година, гуркају се они.
- Поштено, може, самокритичан је уметник Слава.

Слика је Томи уручена у петак, 14. септембра у поподневним часовима, баш пред крај његове смене. Све је протекло свечарски, као што доликује овом чину.
- Баш леп гест. Слава ми се заиста одужио на свој начин. Задовољан сам сликом. Баш ме је „погодило“. Види се да је портрет радио са љубављу и поштовањем, скромно и достојанствено је прокомментарисао Цига овај леп и несвакидашњи поклон.

А, шта другачије и очекивати од човека који већ деценијама поносно и достојанствено носи једно тако председничко име и надимак, непогрешиво к’о ајнцер, мада је његов портрет неупоредиво бољи од оних који „висе“ у српској Скупштини – службено.

Сви заинтересовани Томин портрет могу видети на „изложбеном зиду“ његове и Славине матичне и базичне „Старе Србије“. Живели.

З. МИШИЋ

НА СНИМАЊУ НОВЕ ТВ СЕРИЈЕ РАДОША БАЈИЋА

Равна гора у Крагујевцу

У некадашњој старој „Заставиној“ фабрици, а сада „Кнежевом арсеналу“, протекле недеље екипа ТВ серије „Равна гора“ снимала је завршне сцене на терену, а почетком ове недеље наставља са радом у студију у Београду. Сценариста и редитељ Радош Бајић направио је изузетак и дозволио новинару „Крагујевачких“ да присуствује снимању и фотографише актере.

Бодљикава жица, цакови са песком са митраљеским гнездом, нацистичке заставе, немачки војници испред старе фабрике – вратили су слику Србије из времена окупације нацистичке Немачке. У снимању је учествовало стотинак статиста из Крагујевца којима је то била прилика да се „опробају“ у филму и зараде неку пару. Новопечени „глумци“ схватили су да није исто гледати филм и бити испред камера. Велики број статиста је морао сати-

АУТОР РАДОШ БАЈИЋ СА СВОЈОМ ЕКИПОМ

Полич. У пластичним папучама и дроњавој одећи, он је и после снимљене сцене стално викао на немачком језику и изазивао смех код присутних статиста.

„Када је снимао неке сцене, које је више пута морао да понови јер нису успеле, Радко је сочно псовао и викао да га више не малтретирају јер је матор за толики напор, прича Марко, један од статиста у немачкој униформи. „Много је занимљив и смешан, али и велики професионалац. То исто могу да кажем за Радоша Бајића, који ради без престанка и питам се одакле му толика енергија у тим годинама. Нисам ни слутио да је снимао филма толико напорно“, додаје Марко, са немачким шлемом на глави.

Полич је током каријере играо у више од 150 филмова и позоришних представа, а двадесет година после распада Југославије снима први пут у српској кинематографији. У серији „Равна гора“ глуми пуковника Рудолфа Укмара.

– Радко и мој отац су још 1979. године снимали „Партизанску ескадрилу“ и од тада се нису виђали ни дружили. Радош је ишао у Љубљану само да се види са њим, па су се зато обојица радовали новој сарадњи, рекла нам је Јелена Бајић, продуценткиња серије и ћерка Радоша Бајића.

ма да буде бос јер су глумили заробљене српске сељаке. Ни они што су глумили немачке војнике нису боље прошли јер су све време имали војничке чизме на ногама по врућини.

У серији глуми и велики број глумаца крагујевачког Театра, а једну од главних улога игра познати словеначки глумац Радко

Полич је током каријере играо у више од 150 филмова и позоришних представа, а двадесет година после распада Југославије снима први пут у српској кинематографији. У серији „Равна гора“ глуми пуковника Рудолфа Укмара.

– Радко и мој отац су још 1979. године снимали „Партизанску ескадрилу“ и од тада се нису виђали ни дружили. Радош је ишао у Љубљану само да се види са њим, па су се зато обојица радовали новој сарадњи, рекла нам је Јелена Бајић, продуценткиња серије и ћерка Радоша Бајића.

„КНЕЖЕВ АРСЕНАЛ“ У НАЦИСТИЧКОМ ДЕКОРУ

РАДКО ПОЛИЧ ПОНОВО НА СРПСКОЈ СЦЕНИ

Снимање телевизијске серије „Равна гора“ почело је крајем јула на пружи Шарганска осмица, а потом по другим местима у Србији. Крајем августа сцене су снимане на Гледићким планинама, па се онда екипа „спустила“ у Крагујевац. У Шумадију ће се вратити

на пролеће следеће године, где ће снимати нове сцене из другог серијала.

Емитовање је у плану крајем 2013. на РТС. То ће бити први део драмске трилогије која обрађује најосетљивији период трагичне српске историје од 1941. до 1945. године.

– Одлучио сам да са највећим пијететом према огромним жртвама братоубилаштва, ма са које стране оне биле, испричам причу о српском народу који трпи последице трагичних историјских подела. Не желим да се опредељујемо нити пресуђујемо, испричаћемо причу у којој смо сви изгубили... Не поновимо се, рекао је Радош Бајић за „Крагујевачке“.

У серији играти више од 200 глумаца, међу који је Небојша Глоговац (Дража Михајловић), Драган Бјелогрић (Тито), Лазар Ристовски, Милорад Мандић, Мирко Бабић, Бода Нинковић, Ненад Јездидић, Ненад Окановић и други.

Текст и фотографије
Мики ЈЕВТОВИЋ

СА ГЛУМЦИМА И СТАТИСТИМА ИЗ КРАГУЈЕВЦА

Још један из плејаде старих „Вујићеваца“, легендарних крагујевачких позоришника, прикључио се прошле недеље оној коначној, „небеској подели“. Иако није био глумац и редитељ, његово име и појава изједначавани су са појмом позоришта у граду шездесетих, седамдесетих и осамдесетих година.

Некако тихо, иако је већ дуже боловао, 11. септембра преминуо је Властимир Власта Вуловић, декоратер, али не само то, већ и човек за кога је долазак у театар био наставак прекинутог школовања и лични и професионални изазов.

– У позоришту може да проведе цео век само неко ко га искрено воли, умео је са поносом да каже Власта.

А у оном некадашњем Крагујевцу, који је одавно нестао, устукнуо и уступио место неком новом и другачијем, нема ко га није познавао. Био је легенда, не само позоришна, већ – градска. Познат као „први чекић или клешта Србије“, а за пријатеље и познанике Власта Молер (због занимања), Власта Гледићанац (по пореклу) или Власта Циганин (због тамног тена), Власта Вашаранац (због насеља у коме станује) постао је још за живота једна од легенди крагујевачког позоришта. Сам себе крстио је титулом „позоришни универзалац“.

– У радном веку проведеном у Театру био сам буквално све, сем редитеља и управника, кроз шалу је умео да се присети Власта подвижничких златних дана ондашњег Театра „Јоаким Вујић“.

Како то у животу бива, у позориште је бануо сасвим случајно и у њему се задржао, без прекида, готово пола века.

Рођен је 1931. године у Гледићу. Отац Миладин и мајка Драгојла били су сиромашни сељаци, па је још од малих ногу искусио шта значи надничити код богатих

IN MEMORIAM

ВЛАСТИМИР ВЛАСТА ВУЛОВИЋ (1931 – 2012)

Збогом позоришном универзалцу

Легендарна постава „Вујићеваца“ од прошле недеље постала је „богатија“ за још једног свог старог и талног члана. На жалост, тихим одласком „легендарног ласте“ остали су заувек сиромашнији сви они који су га олели, поштовали и знали да се до свитања са њим друже

КАО ЂАКОН У „КАРАМАЗОВИМА“

газда за кору хлеба. Рат је ту беду још више погоршао. Глад, вашке, шуга... Живели су у страху од сваке војске.

Са 15 година запутио се у град у потрази за бољим животом. Завршио је грађевински занат и до одласка у војску радио у предузећу „Шумадија“.

Због „Тришћанске кризе“ у армији је остао три године, а по повратку на бироу му саопштавају да посла има само у позоришту.

– Где ћу ја тамо, па ја сам грађевинац, завалио је он, не очекујући колико ће се брзо снаћи у тој средини и завољети, како је у шали умео да каже, „културни динар“.

Ценио је свог првог управника Љубишу Ружића, али и Перу Говедаровића, са којим је „деценијама сарађивао са узајамним поштовањем и без иједног повишеног тона и спорне ситуације“. Заволео је позоришни живот пун анегдота, у којима је и он у многим имао „главну улогу“.

Још на пробном раду на пред-

стави „Доброг војника Швјека“ пропао је кроз ферзенк (рупа на сцени) и замало није скршио врат, а на „Хасанагиници“ је поломио декор. Није га то поколебало, само је још више заволео театар.

У театру Власта затиче сјајан глумачки ансамбл, са брачним паром Стојадиновић (Милом и Рајком) на челу, Радославом Ђашом Павловићем, Милком Радошевић, Бранком Црномарковић, Жиком Павловићем, Пером Ненковићем, Светом Васиљевићем, Марком Ољачом...

– Била су то сасвим другачија времена. Радило се много више и напорније, али, бар

СА НЕРАЗДВОЈНИМ ПОЗОРИШНИМ И КАФАНСКИМ КАРДАШИМА МИЛЕВОМ ЖИКИЋ И БРАТИСЛАВОМ СЛАВКОВИЋЕМ КЕШОМ

ВЛАСТИМИР ВЛАСТА ВУЛОВИЋ ИЗ СТАРИЈИХ ДАНА

се мени чини, да је радост стварања била већа. Освајивали смо на цугу, радило се понекад партизански, у немогућим условима, али нам ништа није сметало. То је зато што смо сви волели позориште, истицао је Власта.

За њега је позориште било идеална прилика да настави започето школовање. По природи авантуриста, волео је да путује, па је посао у позоришту за њега био идеално јер је крагујевачки театар у то време непрестано био по турнејама широм старе Југославије.

Играо је и статирао у многим представама.

Са супругом Надеждом (украо је са забаве у Аденим Ливадама, јер је њени родитељи, пошто је био сиротиња, нису дали за њега) изродио је три сина, Радмила, Горана и Зорана. Под старе дане највећа радост био му је унук Василије.

– Одувек сам био привржен породици, за коју је морало све да има. Зато се нисам стидео да у току одмора одем на скелу, хонорарно зидам, крчим или лепим рекламе за културна збивања.

Друговао је са колегама Ацом Павловићем и Ацом Чаушевићем, Вељом Младићевићем и Ацом Павловићем млађим, али и глумцима Бобом Динићем, Милетом Марићем, Мирком Бабићем, посебно био поносан на пријатељство са људском и глумачком величином Љубом Ковачевићем и њему најдражом великом лафицом на сцени, али и ван ње, Милевом Жикићем.

Сахрањен је 13. септембра на Палилуском гробљу, испраћен на „последњу турнеју“ од чланова породице и бројних пријатеља који су га искрено волели и поштовали.

УКРАТКО

КГ урбан фест

У Крагујевцу ће од 21. до 23. септембра бити одржан први „КГ урбан фест“. Реч је о манифестацији коју организује Удружење младих менаџера Крагујевца, а циљ је да се млади Крагујевчани одвоје од рачунара, те да се подстакне њихова креативност.

Првог дана фестивала овдашњи цртачи графита осликаће зид у дворишту Основне школе „Светозар Марковић“, док је други дан резервисан за модерна плес. Такмичење у брејк денсу биће одржано на кошаркашком терену у Великом парку, а најављено је учешће младих из неколико европских земаља.

Последњег дана фестивала одржаће се ролеријада. У оквиру ролеријаде се организује трка на 100 метара, љубавна трка и трка задовољства, а заинтересовани се могу пријавити за учествовање на неком од штандова који ће бити постављени у граду.

Деретин конкурс

На седмом „Деретин“ конкурс за необјављени роман за награду „Мирослав Дерета“, у периоду од 1. марта до 1. јула 2012. године, стигло је чак 120 рукописа. Жири који је вишемесечно радио у саставу Зоран Богнар (председник), Милица Лилић и Радивој Шајтинац, одредио је ужи избор од 10 рукописа у који су ушли романи „Продавачица љубави“ Светлане Живановић, „Ваздушни људи“ Соње Атанасијевић, „Ја бирам смех“ Александра Новаковића, „Боја старог злата“ Чедомира Љубичића, „Испљувци сећања“ Роберта Тилија, „Понајмос“ Душана Савића, „Река за један дан“ Давида Кеџмана Даке, „Роман о хуманости и љубави“ Драга Бањеглава, „Умирање панка“ Бориса Лазича и „Они који једу сирово месо“ Љиљане Малетин.

Награђени рукопис ће изаћи из штампе у току овогодишњег београдског Сајма књига, а састоји се од повеље и новчаног износа који ће бити додељени у децембру.

Промоција и предавање

У оквиру пројекта „Месец женског активизма и уметности“, који се организује у овдашњем СКЦ-у, ове недеље представљена је књига Адријане Захаријевић „Постајање женом“. Након промоције уследило је и предавање о уметницама и списатељицама, али и о томе какав је њихов стваралачки пут данас.

Главни циљ овог пројекта је да оснажи Крагујевчанке и подстакне их да се информшу и представе свој рад у јавној сфери. Такође и да пружи информације о проблему насиља, било да се ради о физичком, психичком или вербално-менталном злостављању, и да пренесе поруку кроз филмске пројекције, дискусије и предавања.

Комад „До голе коже“ на сцену Књажевско-српског театра адаптирао је и режирао немачки редитељ Пјер Валтер Полиц. То ће бити његова четврта режија у Крагујевцу и каже да се већ осећа Крагујевчанином

Прва премијера ове сезоне у Књажевско-српском театру биће изведена у петак, 21. септембра, на Великој сцени „Јоаким Вујић“. Реч је о комаду „До голе коже“ (рађеном по истоименом филмском хиту и оригиналној причи ауторског тандема Стивена Синклера и Ентонија Мекартена) коју је за сцену Књажевско-српског театра адаптирао и режирао немачки редитељ Пјер Валтер Полиц.

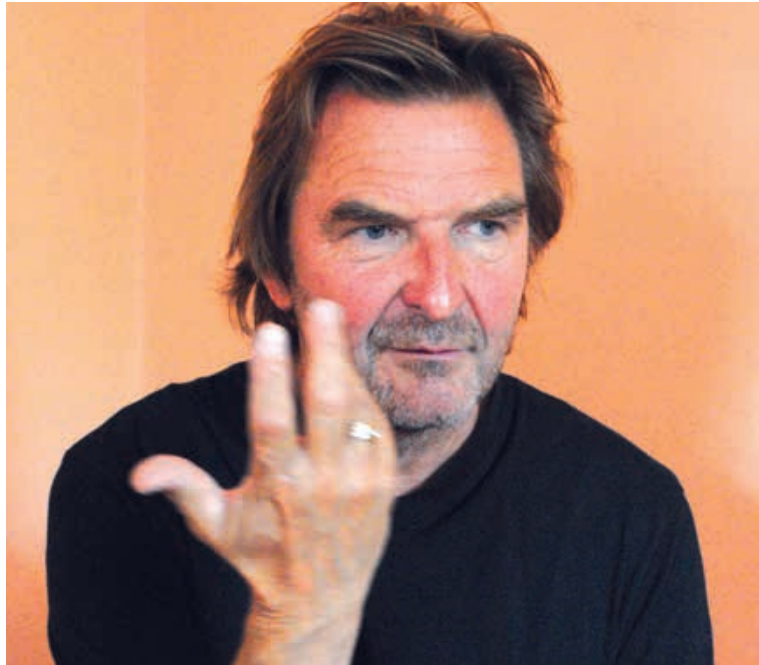
Крагујевачки театар већ је сарађивао са Полицем (награђиване и играле представе „Ромео и Јулија“, „Сеобе“), а остварио је и сарадњу са крагујевачким Позориштем за децу, у којем је режирао представу „Шехерезада“. Полиц је аутор и сценографије за ову урнебесну комедију.

Радници пропале српске фабрике, пошто су остали без посла, своју тугу утапају у пиву и бесциљном тумарању по забитима предграђа. Али, светлост се указује када један од њих дође на идеју да решења за своје финансијске, породичне и љубавне проблеме пронађу у извођењу мушког стриптиза. И, заиста, ангажовани од стране једног ноћног бара они то доследно и изведу - постају људи који су повратили своје доскора безнадежно изгубљено достојанство.

То је прича о „кризи мушкараца“. Претпостављамо да је већина

ПРЕМИЈЕРА У ТЕАТРУ

Мушки стриптиз

свесна политичке, економске, па и друштвене кризе. Мушкарци јесу на власти, али жене добијају све више простора, а то утиче на психу данашњег мушкарца. Још један проблем су и медији који приказују искривљену стварност. У медијима су сви лепо, успешни, добри љубавници и са тиме се ваља борити, објашњава идеју представе Пјер Валтер Полиц.

Према његовим речима, од јутра до мрака медији нам приказују нешто са чиме се не можемо такмичити. Ово је прича, уратко, о одузимању мушкости. То што група мушкараца одлучује да се бави стриптизом говори и о једној врсти ослобађања од страха. Самим тим што се оголе потребно је пуно храбрости.

Полиц истиче да је веома задовољан урађеним послом, но да ништа

друго и није очекивао у овдашњем театру.

Наравно, сваки рад на представи доведе до неког проблема, не би ваљало да је другачије, а решавање проблема тражи креативност, што је увек добро за представу, каже Полиц и додаје да је у Крагујевцу међу пријатељима, што је главни разлог зашто се по четврти пут враћа у овај град.

Ја сам Крагујевчанин, каже Полиц на солидном српском. Језик разумем, али је проблем ако неко говори брзо. Често у разговору убацује и „добро, добро, супер, може“. Ипак, каже да је незадовољан својим говором.

Сматрам да нисам довољно научно, иако му се баш свиђа ваш језик. Морам да признам, иако није лепо, волим да пушем на српском. Мислим да није вулгарно,

УСКОРО У БИОСКОПУ

Опера из Мета, балет из Бољшоја

У биоскопима „Синелекс“ почетком октобра почиње сезона директних преноса опера из Метрополитена и балета из Бољшоја. Посебно снимани за биоскопска платна у високој резолуцији са више камера, уз висок квалитет звука, ови преноси пружају публици јединствену прилику да доживе непосредну блискост са извођачима и уживају у јединственом погледу на сцене најеминентнијих позоришних кућа на свету.

АНА НЕТРЕБКО У ОПЕРИ „ЉУБАВНИ НАПИТАК“

Сезону преношења ових нефилмских садржаја у крагујевачком биоскопу „Синелекс“ отвориће 13. октобра опера „Љубавни напатак“ са једним од најтраженијих сопрана данашњице Аном Нетребком. Ову чувену оперску певачицу посетиоци биоскопа у тржном центру „Плаза“ већ су имали прилику да виде у оперској предсезони биоскопа, у опери „Ана Болен“, где је играла насловну улогу.

„Љубавни напатак“ отвара и званичну сезону 2012/2013. у Мету, а на програму ће се наћи и познати наслови „Отело“, „Јулије Цезар“, „Аида“, „Бал под маскама“ и многи други.

Први балет који ће се уживо из Бољшоја преносити у биоскопима „Синелекс“ је „Фараонова кћи“, по кореографији чувеног Пјера Лакота, а на програму је 25. новембра. Неки од наслова које ће посетиоци овог биоскопа имати прилику да виде су и „Ромео и Јулија“, „Посећење пролећа“ и „Бајадера“.

Комплетан програм преноса ускоро ће бити постављен на сајту www.cineplex.rs. Улазнице ће бити пуштене у претпродају, а постојаће и могућност претплате на целу сезону са попустом.

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА

ПРЕМИЈЕРА ФИЛМА

Доктор Реј и ђаволи

Филм редитеља Динка Туцаковића „Доктор Реј и ђаволи“, након премијере на овогодишњем Фесту, од следеће недеље наћи ће се на редовном репертоару у српским биоскопима. Свечана пројекција одржаће се у крагујевачком биоскопу „Синелекс“, у среду, 26. септембра, у присуству редитеља Туцаковића и екипе филма, а од 27. септембра почиње редовна дистрибуција филмске приче о легендарном америчком редитељу Николасу Реју, познатом, поред осталог, по остварењу „Бунтовник без разлога“ са Џејмсом Дином у главној улози.

Постоји нека врста „црне рупе“ у биографији славног холивудског редитеља Николаса Реја у периоду између 1963. и 1967. године. Након два неуспела пројекта изненада је, услед позива Ратка Дражевића, директора „Авала филма“ из Београда, напустио своју младу супругу и ћерку и дошао у Југославију. Поред тога што је био талентован и генијалан редитељ, Реј је био и комуниста и зависник од дрога. У то

време је радио на пројекту „Доктор и његови ђаволи“ заснованом на роману Дилана Томаса. Док су у Америци његова породица, продуцент Семјуел Бронстон и глумач Карлтон Хестон, једна од највећих глумачких звезда тог времена, организовали потрагу за њим и за ту потребу чак унајмили приватног детектива, Реј је у Београду био хваљен и заштићен, под „благословом“ председника Тита.

Ипак, и ту је било проблема, Реј је желео да сними ауторски филм, док су Дражевић и другови имали другачије идеје. Они су желели костимирани спектакл који би промовисао „Авала филм“ као Холивуд на Балкану и СФРЈ као земљу слобода, негде између Запада и Гвоздене завесе.

Главне улоге у овом филму тумаче Пол Мареј, Драган Бјелогрлић, Бојан Димитријевић, Лена Богдановић, Светозар Цветковић, Ана Софреновић, Тихомир Станић и Јана Милић Илић.

Пројекција филма почиње у 20 часова.

Премијера комада „До голе коже“ је у петак, 21. септембра, у 20 сати, а прва реприза, сутрадан, у суботу, 22. септембра.

Мирослав ЧЕР

МАЛИ ОГЛАСИ У ДИГИТАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Солидне цене за цењено грађанство

У дигиталној збирци Народне библиотеке „Вук Караџић”, на адреси www.nbk.rs/novine, од недавно се могу пронаћи и стари огласи из крагујевачке штампе. У времену интернета, фејсбука, твитера и других модерних облика комуникације млађим генерацијама можда ће звучати нестварно да су главну реч у оглашавању пре 80 или 100 година у Крагујевцу водиле новине. Улогу рекламних банера на сајтовима тада су имале огласне

стране дневних и периодичних листова, обично смештене на крају новина, које су нудиле „најбољу робу”, „одличан избор”, „солидне цене” и „позивале цењено грађанство” да купи одређени производ или услугу.

Једна од честих форми огласа била је да одређена радња „обавештава” Крагујевчане да је пристигла одређена роба, што је праћено набрајањем врста робе и опаском да су цене „солидне”, „умерене” или „јефтине”. Тако у

„Новом листу” из 1920. године мануфактурна радња Алексе Ј. Обрадовића оглашава да је „добила сваковрсну мануфактурну робу, нарочито штофова за мушка и женска одела као и разноврсан цугер за кројаче и све продаје по умереној цени”.

Било је и у то време и занимљивијих облика оглашавања, рецимо „Смрт стеницама” којим је „Нова аптека код Анђела, М. Д. Стојановића” обавештавала становнике да је „добила смртоносни црни прах за стенице, бубе и осталу жадију” и то давне 1893. године у „Шумадијском листу”.

Да су Крагујевчани знали да користе предности дневних новина показују нам и јавни позиви на славе („Огласне новине” из 1920. године): „Славим Св. Архангела Михаила. Станујем улица Јованова број 16, преко пута кафана „Бошко Југовић”. Пријатеље и познанике молим за посету”, али и „На дан своје славе нећу примати због болести”. Сналажљивији Крагујевчани су чак и тада, у времену без фиксних и мобилних телефона, успевали да обавесте пријатеље о слављима и позивају у госте.

Да је град на Лепеници имао и добру понуду техничке робе казу-

ЗАШТИТА СТАРЕ И РЕТКЕ КЊИГЕ

Нове полице

У Библиотеци је за завршена друга фаза реализације пројекта заштите одељења старе и ретке књиге, или, једноставније речено, инсталирање специјалних полица које штите старе и ретке књиге. Пројекат укључује и обезбеђивање грађе путем замрчивања прозора и затварања полица, односно постизање специфичних услова што се тиче влаге, температуре, циркулације ваздуха и осветљености.

Овај пројекат подржало је Министарство културе, информисања и информационог друштва на конкурс 2011. године.

је следећи оглас: „Гвожђарско-Елетро-Тех. материјала Трговина „Бранка Јов. Ђорђевића – Крагујевац (Главна 54. – спрћу Крста) препоручује своје велико стовариште електричног материјала уопште за сваковрсну инсталацију осветлења, слабострујног материјала за звонца. Највеће и главно стовариште свих врста сијалица „Тунгсрам” ненадмашне каквоће издржљивости до данас” из „Огласних новина” 1922. године.

ПОКЛОН ФИРМЕ „ДОНСОН КОНТРОЛС”

Столице у амфитеатру

Захваљујући донацији компаније „Донсон Контролс”, амфитеатар крагујевачке Дечје библиотеке добио је ново рухо – постављено је преко стотину пластичних столица, а амфитеатар и позорница су неколико недеља раније обојени.

Дечје одељење Народне библиотеке „Вук Караџић”, која је генерацијама Крагујевчана позната као Дечја библиотека, годишње одржи више од 100 манифестација (радионице, представе, гостовања писаца, часови лектире), а малишани ће сада моћи да се радују и друже и на отвореном.

НАРОДНОМ МУЗЕЈУ

Велика поставка Несима Тахировића

У оквиру Октобарских свечаности у Народном музеју Крагујевчани ће бити у прилици да виде изложбу познатог уметника Несима Тахировића. Ова велика поставка, коју чини више од 200 радова, биће отворена у петак, 21. септембра, у 19 часова, а носи назив „Прастари симболи мира и толеранције”.

Ова изложба, чији је аутор један од најзначајнијих босанскохерцеговачких сликара, је ретроспективна и обухвата пресек четрдесетогодишњег рада овог уметника, од око 200 радова по избору кустоса поставке, историчара уметности Саше Јањића.

Уметник ће приказати радове у комбинацији лима и дрвета, високо стилизованих облика иза којих су видљиви универзални и локални симболи Босне и Балкана, као простора на којима су се одувек сусретале, сукобљавале и преплитале различите културе и религије.

Несим Тахировић је последњи пут излагао у Србији 2003. године. Рођен је у Тузли 1941. године, а после школовања на Ликовној академији у Београду, живео је у Италији, Пољској и Немачкој. Данас живи у Тузли и бави се сликарством, примењеном уметношћу и сценографијом. Тахировић је излагао на више од 60 самосталних и више од стотину заједничких изложби на просторима бивше Југославије и у иностранству.

У каталогу изложбе наводи се да је Тахировић од симбола разних религија – хришћанства, ислама, јудаизма, градио алегоријске представе. Он у својим делима читљиво исписује знаковно писмо без језичких или културолошких баријера.

Ова изложба говори о суживоту, култури и традицији свих народа у Босни и Херцеговини али и регији, што кроз симболику ауторових радова указује на уважавање различитости, поштовање и толеранцију земаља у региону.

Радови ће бити изложени у Галерији Народне музеја и у Спомен-парку „21.октобар”.

Иначе, пре ове изложбе у четвртак, 20. септембра, у Модерној галерији Народне музеја биће отворена изложба цртежа и скулптура аутора Душана Рајшића, академског уметника из Београда.

Рајшић је рођен 1970. године у Госпићу, у Хрватској. Студије вајарства започео је на Академији ликовних уметности у Загребу 1990. године, а дипломирао је на Факултету ликовних уметности у Београду 1996. године. Члан је УЛУС-а и уредник ликовног програма Центра за културу у Лазаревцу.

Цртеже и скулптуре излагао је на више самосталних изложби, а аутор је и неколико спомен обележја. Бави се и позоришном сценографијом и костимом. Рајшићеве скулптуре и цртежи налазе се у многим приватним колекцијама.

„АЛНАРИ” НАГРАЂУЈЕ

Репови прошлости

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари”. Потребно је да у петак, 21. септембра, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Волим Лондон”, ауторке Линдзи Келк. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан” у Рода центру.

Понекад је повратак кући најлепша ствар на свету – или није? Анђела Кларк заљубила се у Америку, а Америка полако почиње да јој узвраћа ту љубав. Међутим, када јој истекла виза, направи велики проблем, читав ће јој се живот изненада обрнути наглавачке. Можда ужива у томе да буде Британка у Њујорку, али сада неће имати избора него да се врати у Лондон. Не само што ће морати да се одвоји од свог најбог дечка Алекса, него ће код куће морати да се суочи и с неким реповима прошлости.

У Лондону је њен бивши дечко од ког је побегла у Њујорк, најбоља другарица која се тек породила и, наравно, њена мама. И док је на помолу ново венчање, сви ће се нерадо сетити колико је добро прошло оно претходно.

Линдзи Крик је ново, велико име у женској књижевности. Пише од своје шесте године, од тренутка када је прочитала све књиге које су се налазиле у њеној соби једино јој је преостало да напише нове. Њен огромни таленат уочен је 2009. године, када се појавила њена прва књига „Волим Њујорк”, која је одмах проглашена књижевним дебијем године. Након тога су уследили и наставци „Волим Лондон”, „Волим Париз”, „Волим Холивуд”.

ИЗЛОЖБА У СКЦ-У

Беле рупе

Након прве самосталне изложбе у простору београдског „Пароброда”, почетком године, млада крагујевачка уметница Стефанија Михајловић представила се и овдашњој публици у галерији СКЦ-а, серијом цртежа под називом „White holes” (беле рупе).

Радови, односно портрети Стефаније Михајловић заснивају се на европској цртачкој традицији и поезици великих уметника „Јунгенд” стила, који је заживео почетком двадесетог века, а наставио се и у овом времену. Класичан цртеж који је кроз искуство поменуте школе, настале у време заснивања психоанализе, осветљен психолошким аспектима портретисаних, у Стефанијиним платнима бива осечен сумњама и страховима модерног доба које са вишком комуникације истовремено осећа и њен ненадокнадиви и погубан дефицит. На њеним сликама најчешће се појављују портрети, али и аутопортрети, где се у суптилним знацима читава доживљена тескобност простора која у портрету мушкарца, писца, прераста у узнемирујући крик.

„Мада изложено спада у такозване ране радове уметнице, искусном оку посматрача не може измаћи снага њеног артистичког рукописа. Када се томе дода и сублимираност, заправо једноставност њеног израза, већ сада можемо говорити о уметничкој зрелости ове младе ауторке чија ће будућност, на срећу, првенствено зависити од ње саме”, написао је у каталогу изложбе сликар Горан Ракић

Стефанија Илић Михајловић рођена је у Крагујевцу, а дипломирао је на Факултету примењених уметности у Београду 2011. године. Захваљујући изузетним резултатима током школовања била је стипендиста Фондације за развој научног и уметничког подмлатка и стипендиста Фонда „Драгослав Срејовић”. Учествовала је на бројним изложбама и у неколико колонија и пројеката, међу којима посебно истиче рад на филму као костимографкиња у кратком остварењу „Дашак”.

НОВА ГОШЋА У „КУЋИ ЗА ПИСЦЕ”
Стигла и Британка

У оквиру пројекта „Кућа писаца” у Крагујевцу је већ боравила румунска списатељица Вероника Никулеску, а ове недеље стигла је нова гошћа, британска књижевница Тери Армстронг.

Након одрастања у малој сеоској заједници у западној Аустралији током шездесетих и седамдесетих година прошлог века, Тери Армстронг је у Велику Британију дошла пре више од двадесет година. Преживљавала је прекуцавајући текстове, перући судове, а радила је и у фабрикама. Такође је повремено држала часове енглеског странцима у Лондону и Каиру.

Дипломирао је на Женским студијама на Универзитету северног Лондона (сада је то лондонски Метрополитен уни-

верзитет), а након тога политику и социологију на Универзитету источне Англије 1998. По стицању дипломе поново је открила своју тинејџерску љубав – писање прозе, те је касније и дипломирао на одсеку за креативно писање, такође на Универзитету источне Англије. Њен први роман „Стандинг њатер” (Стајаћа вода), добио је награду „Yeovil Literary Prize” 2010. године, а ове године издат је од стране „Pewter Rose Press”. Тренутно тражи издавача за свој други роман и ради на трећем. Живи у Норичу са мужем и сином тинејџером и ради у сектору за социјално становање.

Као и Вероника Дијамареску Никулеску нова гошћа је одсела у селу Мала Врбица, у „Кући Чоловића”.

ВИТЕЗОВИ РЕДА ЗМАЈА
ДЕСЕТ МИЛЕНИЈУМА СКРИВЕНЕ ТРАДИЦИЈЕ ЕВРОАЗИЈЕ (17)

Драго - Драгон Драгонбус

Пише Живојин Андрејић

Котор је 1185-1371. године био најважнији српски, краљевски град у Приморју. Стефан Немања „Котор остави, утврди га и пренесе свој двор у њ, који је и до данас“. Наклоност српских владара према Котору огледа се и у односу према његовој бискупији, тако да је она обухватала све разбацане католичке парохије и опатије у читавој српској држави изван граница барске архиепископије. Котор је имао велике повластице, а многе његове породице биле су на српском двору са великим утицајем и положајима: Буће, Драго, Болице, Бисанти, Катена, Дабро...

У хералдици властеле града Котора с почетка 14. века посебно се истиче грб рода Драго који је сачуван на више места и на зградама које су биле у поседу његових чланова. На сребрном пољу штита стоји зелени змај скупчаног тела, репа управљеног у доњи део, раширених крила и разјапљених чељусти из којих палача црвени језик. Овај далеко најбројнији род овога града носи народно име Драго, иако се појављује и са именом или презименом у складу са својим змајевитим грбом: Dragonis, Drago de Dragonibus, Dragon de Dragonibus. Питање постанка грба овог рода као и порекла имена је нетачно тумачено због недовољне истражености овог витешког реда.

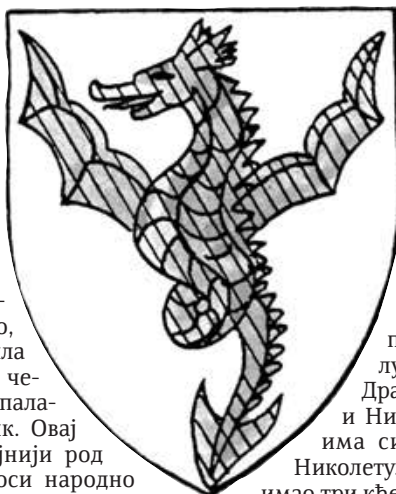
Претком целог овог рода сматра се градски кнез (приор) Базилије чије име се појављује на натпису о градњи цркве Св. Луке у Котору у време великог српског жупана Стефана Немање 1195. године. Ктитори цркве су Мавро Кацафранги и његова супруга Буоне – Добра, ћерка кнеза Базилија. Мавро је 1197. године био градски судија, а 1200. српски градски жупан. Приликом склапања уговора између хумског кнеза Мирослава и Дубровника, 17. јуна 1190. године, као први од преговарача помиње се жупан Мавро. За презиме Кацафранги сматра се да је настало после неког окршаја Которана са Францима. Базилије Драгонис је имао синове Паскала Драга, Лауренција и Дабрачу.

■ **Катедрале очуване до данас**
Лауренције Драгон је имао сина Марка (помен 1266.), чији је син Марин Драго де Маре био ожењен Драгославом, ћерком Андрије, српског великог кнеза Хума (пре 1283). Они су имали сина Палма Јована Драгона, који је био ожењен Белом Календе Бодаца (1281.), али нема подата о њиховом потомцима. Исти је случај и са Базилијевим сином Дабрачом.

Базилијев директни наследник је

ЗМАЈ НА ПАЛАТИ ДРАГО

ГРБ КОТОРСКИХ ДРАГОНА

Паскал Драгон, судија у Котору, који има синове Базилија, Тому, Балвина и Пашка. Базилије је био ожењен Маријом Герваца, а умро је 1326. године. Тома је посланик краља Милутина, а има синове Драга, Медоша, Павла и Николу. Драго Томин има сина Груба и кћер Николету. Медош Томин је имао три кћери, Јелену, Белце и Деју, Павле Томин је имао сина Тому (жена Маргарита) и четири кћери.

Балдвин је био ожењен Розом са којом је имао синове Трифуна и Драга (Брсково). Трифун је имао синове Германа и Маљшата Драга. Маљшат Драгон је имао четири сина: Ивана (жена Бела, умро 1324.), Марка, Балвина (жена Роза), Николу (жена Бела Калић) и Владислава. Сви Маркови потомци су били клирици цркве Св. Луке у Котору.

Наследник Паскала Драга Базилијевог је Трифун Балдвин Драго који се појављује у исправи цркве Св. Николе од Вртова 1289. године. Трифун је имао синове Германа и Драга. Род Драго(н) био је врло бројан и богат, тако да су сачувани помени грађевина у њиховом власништву од којих су многе сачуване до данас. О кући Беле, удовице Ивана Драгона Базилијева Драго, говори њена жалба из 1330. у којој тврди да Франо Марков (Базилио Драго) гради своју кућу тако да се наслања на њену. Континуитет рода Драго остварен је преко наследника которског судије Базилија Паскала Базилија Драгониса и његове супруге Марије Герваца. Они су имали синове Марка, Ивана, Марина, Луку, Сергија, Матеја и Јакобицу. Марко је ожењен сестром Николе и Петра Буће са којом је имао синове Базилија, Франциска, Драга (клерик), Никшу и кћер Јелену. Интересантно је поменути да је Базилијев син Матеј имао потомка Николу Драгова, који је

властелин босанског краља Твртка првог Котроманића (1379.). Базилије Марка Базилија са супругом Славом Клементе живео је у Дубровнику и имао синове Матеја и Марина и кћери Каталену и Велику. Матеја Базилија Марка Базилија са супругом Белце Серђо имао синове Мете (Ново Брдо), Бахо (Средац) и Франко (Приштина), кнез Котора, Франко је рођен 1353. а умро 1416. године.

На зиду данашње палате Пима, која се налази на месту цркве Св. Агате, налази се узидан грб породице Драго, тако да би то била палата Беле Ивана Драгона Балдовин. Кућа Палма Луке Базилија била је у кварту око цркве Св. Луке. Деја, сестра Јелене Медоше Драго, беше удата за Јунија Гундулића из Дубровника. Кућа Јелене Медоше Драго била је код катедрале Св. Трипуна, а то је и данас позната палата Драго на којој се на више места, на порталима, прозорима и капителима, који носе улични свод над пролазом ка тргу, налазе уклесани породични грбови са змајем.

ПАЛАТА ДРАГО У КОТОРУ

Северни део плате има све одлике зреле готике 15. века, а јужни ренесансе с краја 17. века. Ове измене су последице доградњи после бројних земљотреса који су рушили Котор у 16. и 17. веку. Најтежи је био онај из 1667. године када су срушене куле катедрале од којих је северна у паду разорила део палате Драго. Данашња зграда бискупије уз катедралу је она коју је Јелена Медош Драго поклонила у 14. веку. Палата Драго је била узор породици Бућа, а само је мали број истакнутих грађана имао куће око трга катедрале Св. Трипуна.

Везе с Котором и Дубровником

У Котору су основане религиозне братовштине али су оне окупљале све слојеве грађана. Најстарија је Св. Крста, основана 1298. године, али је најзначајнија Св. Духа из 1350. Ван зидина града саградили су цркву Св. Духа. На челу братовштине био је форум „мајстора“ и тројица декана. У прво време мајстори су били из редова занатлија, а касније су то племићи и свештеници. Братовштина се бавила и банкарским пословима, али они нису припадали витештву.

Златар Блаж је у руднику Брсково покрао Драга де Балвина 1302. године. Которанин Базилије де Базилије

био је посланик краља Стефана Милутина у Венецији 1318. У исправи из 1331. помиње се сер Драго покојног Сергија Базилија Драго, опат и ректор цркве Св. Луке. У повељи о уступању Стоне Дубровнику појављује се као српски казнац – финанс Балдовин Которанин из породице Драго 1333. године. Најзначајнији српски велики казнац – протовистијар беше Никола Петров Бућа (1323-1353).

У српском запису из 1334-1335. године у манастиру Дечани

каже се да је протомажстор фра Вита из Котора руководио његовом градњом пуних осам година: „Фрад Вита, мали брат, протомажстор из Котора, града краљева“. Назив фрад – фратар, односно „мали брат“, говори да био је члан „трећег реда“ који је придодат фрањевцима. Задужбинска повеља краља Стефана Немање петог Дечанског помиње и српског протомажстора Ђурђа и његову браћу Доброслава и Николу. О фра Виту се не зна много.

Интересантно је да се као ректор цркве Св. Марије од моста у Котору 1332. године појављује дон Вито. Сматра се да је неимар Вито, заправо, презвитер Вита Трифунов Чуча, опат цркве Св. Марије на Гурдићу и старатељ манастира Св. Фрање, задужбине краљице Јелене, супруге српског краља Уроша првог. Први помен о Виту је од 10. августа 1326. године, а

ГРБ БУЋА – ЗАГРЉЕНИ ЗМАЈ И ЛАВ

последњи од 20. марта 1337. Кобијанић сматра да Вито није био монах фрањевац „трећег реда“, већ првог, јер су се у њега уписивали људи из духовне сфере: владари, државници, научници, писци, уметници и други. Они су „придружени религиозном реду, али не носе фратарско одело“ и били су ожењени.

У тестаменту Томе Павла Томе Драга, високог чиновника краља Стефана Дечанског, писаног на двору у Штимљу, на Косову, 9. децембра 1329. године, набрајају се његови поседи и имања у Котору и Дубровнику, куће у Брсково и Призрену. Тома је одредио за извршиоце свог тестаменту фра Виту из Рава (Рањину), своју супругу, зета Мартинуша и Ивана Лукаревића, који су се потписали ћирилицом и на српском. Завештао је да се његово тело пренесе из Србије у Дубровник и сахрани у манастиру Мале браће и подигне гробница за њега и његову жену.

Властелин Тома Драго беше которски и дубровачки грађанин, један од најбогатијих и најутицајнијих у овим градовима и Србији. Живео је у Дубровнику, где је саградио кућу 1326. године, при чему је набавао оружје за краља Стефана Дечанског. Томин деда био је Тома Драгонис, који се налазио на челу которске властеле која је дошла у Дубровник 1279. године ради закључивања уговора о миру и пријатељству. И његов син Медош је долазио у Дубровник као члан которске делегације 1281. године, која је захтевала да се врати депозит умрлог жупана Десе, сина српског краља Владислава првог и његове мајке Белославе.

Павла Тома (1295-1301), брат Медошев, био је врло утицајан на српском двору. Павле је боравио у Дубровнику као посланик краља Милутина 1301. и 1313. године и при томе је добио дубровачко грађанство. У исто време његов брат Драго Тома добио је дозволу да уда једну кћер у Дубровник за Марину Симона де Бинкола. Павле Тома и његов брат Медош били су ожењени Дубровчанкама. Медошева жена Тамара била је из утицајне породице Серсио, а Павлова је Филипа, ћерка Андреа Волке. Томин синовац, Марко Базили Драгонис, отац је оних Базилија који су се населили почетком 14. века у Дубровнику.

После Котора змајеви

■ **Пераста**
Породица Базилио, дакле, потиче од Базилија Драгониса (1266-1270) који је био ожењен неком Дубровчанком. Чланови рода Базилио постали су чланови дубровачког већа. Заправо, дубровачку грану рода Базилио представљају потомци Базилија Марка Базилија (1314-1335) који се почетком века пресељено у Дубровник са братом Франциском. Они су били синови Марка Базилије Драгониса који је преминуо у Котору, пре 1327. године. И дубровачка породица Базилије одржавала добре односе са Србијом. Марко и Мате Базилија су 1349. године узели под закуп царине у

Новом Брду и Призрену. У Новом Брду 1379. године налазио се Матин син Махо, а други син Бахо у Средцу - Софија. Франко се бавио трговинином сољу, а 1396. године помиње се у Приштини. Франко Базили је 1403. године од стране Већа именован за посланика код угарског краља Жигмунда. Уздигао се до највећег звања у Дубровачкој републици и 1414-1415. године је кнез. И грб дубровачке породице Базили је са змајем.

У которским списима се не помиње учешће Которана на страни Срба, на челу са Николом Бућом, у бици код Велбужда 1331. године. Чак, она се ни где и не помиње. Нема помена ни о одласку и бављењу у Србији Трифуна, Николе и Михајла Буће и њихових синова, као ни протовистијара Балдуина Драга, Томе Павла Томина Драга је, као што је речено, умро на краљевом двору за време подизања Дечана. Нема података ни о одласку и бављењу фра Вита у Србији! Примећује се да се у годинама градње Дечана, 1328-1330, од тридесетак которских ка-

ЦРКВА Св. ТРИФУНА

менорезаца не помиње ни један у которским списима, што би значило да су били одсутни из града. Исти је случај и са Витом, опатом Св. Марије. Тек када су завршени Дечани појављује се у Котору Вита који даје новац на зајам већем броју грађана.

Которски архијакон Владислав Драгонис склопио је 1. јула 1396. године уговор са каноникима цркве Св. Трипуна и дубровачким презвитером Марином за израду једног мисала галским словима. Нешто касније, 1400. године, појављује се Марин Драгонис као кнез Котора. Породице Драго, Бућа и Загуровићи су у 15. веку преко женидбених веза били у сродству са зетским Црнојевићима. Исламизирани Станиша - Скендер Црнојевић је имао две сестре удате у Котору за једног Бућу и једног Драгона. Капелани цркве Св. Луке 1514. године били су Бернард Драго и Баптист Бућа. Црква Св. Луке предаста је православцима Котора 1657. године. Которски бискуп Марин Драго је обавио посету овој цркви 17. маја 1689. године, којом приликом је била у рукама грбљаских православних, поунијађених свештеника. Потом се бискуп Марко Драго огласио у писму кардиналу Леонарду Колоређу у вези неуспешног покушаја католичке Срба у Херцег Новом и Будви, 15. јула 1697. године. Ту као да престаје појава Змајева Котора, али у исто ово време појављују се Змајеви Пераста.

Према сачуваним которским документима може се поуздано успоставити родослов рода Драгон, како у Котору, тако и у Дубровнику све до краја 14. века. Касније се појављују представници овога рода, али се не могу повезати, да би у 18. веку нестали.

ПРВИ дан на првом радном месту: није шала. Нога не корача, просто лети. Још пре седам дана, кад сам добио допис највишег Органа о запошљању, полетео сам према небу и још, чини се, летим. Спопао ме искрени занос. То је и иначе карактеристично за нашу фамилију. Кад отац прими плату, три или четири дана србује, али већ петог дана, кад понестане пара, спушта нос на земљу, укошује поглед, почиње да се свађа са телевизором и креће с побуњеним колегама на јавни трг да протестују, или да блокирају ауто-пут, псујући на пасја кола актуелну власт. А кад изнуде следећу плату, опет малко србују, док дотраје да купимо кавурму и пилећа леђа, а онда јово-наново...

Не, ово са мном је друкчије. Решио сам свој проблем, родна земља ми је помогла! Мој занос је растао и растао, сетио сам се не само Немањића, него и оних пређашњих династија које су Немањићи истисли, сетио сам се Милоша Обилића и Марка Краљевића.

Долазећи на посао, већ сам ковао план о ослобођењу Косова и освети због свега онога што су Агарјани учинили нашој напаћеној браћи. Помишљао сам да се јавим као добровољац, да потпалим Бондстил. Јер, није да сам се запослио баш било где: запослио ме сам највиши Орган. Радим у највишем Органу! Није, дакле, моја мајка, узалуд говорила мом оцу, док је овај киселио лице и правио се невешт:

- Миломире, не заборави: мој брат од тетке ради у највишем Органу! Запослиће овог нашег слепца.

То ми мама из милоште тепа. Моје име је Борко.

БРКАТИ портир ме, на уласку у Орган, осмотрио и рекао:

- Који си, бре, ти?

Рекох да се зовем Борко и да су ме позвали на посао. Притом му показах папир. Он рече, значајно:

- Хм!

Дуго је разгледао папир, а онда ме урокљиво погледа:

- Дакле, ти си тај! Поранио си. Мораћеш да причекаш.

Нисам много чекао. Било је, уосталом, тог јутра забавно. Портир је неке људе заустављао, а неке није. Ти које не зауставља су, очито, запослени срећници. Од данас - и ја сам један од њих. Ни мене од сутра неће заустављати. Тако сам, из доколице, почео да погађам кога ће од долазећих зауставити, а кога не. И увек бих погодио, јер они које портир не зауставља корачају сигурним кораком, помало тешким и спорим, док они које ће зауставити ситно гегуцкају, носе са собом папириће и обазире се око себе као да ће их неко управо клепити. Погађао сам у длаку - али тамо где треба - нисам погодио. Кад је поред портирнице пролазио један времешни, проћелави румени цвикераш са актен-ташном, портир га заустави. Дођавола, помислих. Зар и такве заустављају? Мислио сам да је он један од главних у Органу.

И нисам погрешно.

Портир устаде и скиде капу, чак се малко и наклони:

- Господине управниче!

А онда рече, као да је за нешто крив, показујући на мене:

- Ево, овога овде, послали...

И уручи папир који сам донео са собом. Док је господин управник читао моје папире, портир ме муну лактом и пригушено рече:

- Устани, идиоте! То је управник Стојко Неспадић.

ДОК САМ чекао пред управниковом канцеларијом у ходнику, придружише ми се још двојица. Мало су се врзмали око мене, а онда ми један од њих, онај нижи, дежмекасти, рече:

- Ти си, дакле, нови?

Други се исклибери и залепи ми чвргу. Чврга је била пријатељска, није много болела.

- Куца и Маца - представи себе и оног високог, онај дежмекасти. - Радићемо заједно. То јест, нећемо радити заједно.

- Не разумем - рекох.

- Шта ту има да се разуме - рече високи, Маца, који ми је залепио чвргу. - Нема шта да се разуме, подразумева се. Видећеш и сам.

ПРЕД управником Стојком, који је седео за масивним столом с црним компјутером и мноштвом белих папира, најпре смо, сва тројица стајали, а онда, пошто он макну кажипрст, Куца и Маца седоше за онај дужи сто. Очито, тај сто је за странке. Остадох да стојим.

- Млади човече - рече управник, отуривши онај мој папир. - Ви сте већ вероватно упознати да је моје име Стојко Неспадић. Ја ћу бити шеф ваше службе, мада она има и своја посебна одељења. Ви сте у једном од најважнијих. Набавном. Наш највиши Орган непосредно и скоро апсолутно зависи од ваше ревности.

Ја се прознојих. Осећао сам да ми жмарци миле око кичме. Тако, дакле, Нисам ни слутио да ће ми

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Слачак

Пише Владимир Јагличић

Илустрација Горан МИЛЕНКОВИЋ

се већ првог дана службе саопштити да од мене зависи сам највиши Орган!

- Штавише, репутација читавог Органа, може се рећи, искључиво почива на вама, поготово на вашој дискрецији. У послу који ћете оба-вљати потребна је најстрожија тајност.

Истог тренутка, кроз главу ми се-внуше сцене из шпијунских филмова. Џејмс Бонд. Хари Калахан. Џејсон Борн. Прле и Тихи. И, наравно, „Валтер брани Сарајево“.

- Сви смо ми Валтер - рекох, махинално.

- Молим? - учкиљи оком Неспадић. - Чујте: ви сте изабрани за овај посао, не само као члан наше странке, већ и због тога што сте у најужем породичном кругу нашег највишег Органа. Сам највиши Орган гарантовао је за вас.

- Можете бити сигурни - рекох, али ме он није слушао. - Главу ћу, ако треба, заложити...

Неспадић откључа велики орман иза себе. Орман се одизао од пода до таванице и уливао страхопоштовање. Отворише се двокрилна врата и Неспадић широким замахом руке показа на стотине кутијица које су стајале на преградним пресецима. Иако су биле сложене потрбушке и биле видљиве само ивицом, на многима од њих се могло прочитати, црним масним словима: VI-AGRA.

- Добро погледајте - рече Неспадић - јер ово више никада нећете бити у прилици да видите. Све ове кутије набавиле су ваше колеге. Неки више нису на том послу, јер су, одговорно га радећи, напредовали у Органу. Нећу вам рећи њихово име, јер бисте се запрепали, то су данас познати и угледни људи, али ћу вам открити да један од њих управо стоји - пред вама. Да, то сам ја. Дакле, почео сам као добављач, а сада сам већ и управник службе.

Ја зинух.

- Ваш нови посао - рече Неспадић - јесте набавка ових специјалних, лековитих пилула. Да ли сте у стању да обављате тај посао и да ли га прихватате? У случају да одбијете - никада се са мном нисте састали, нисмо се никада видели. У том случају на посао у Органу више никада нећете моћи да рачунате, а ви знате шта то значи: можете да се селите одавде.

- Служићу народу - рекох и, чак, не знам зашто, салутирах.

- Ви сте млади и можда не памтите она времена кад су код нас почели у биоскопима да приказују слободне филмове за опуштање радничке класе - рече Неспадић и за тренутак његово црвено-закрвљено лице доби људску боју, боју разнежености. - Цео град је тада одлазио у биоскопске дворане. Баш као што данас јатимице одлазе у цркву. Сад се, ево, жале да нема биоскопске публице... Па наравно да нема! Зато што не приказују класике. *Хойа цуца у кревету, Исфинише ириче, Љубав на вршеци, Шампањцац за доручак*. На извор по воду, проста ствар. Али, ни један филмофил није желео да га опазу комшија, разумете? Кажем комшија, а не опозиција, јер тада није било опозиције. Једина опозиција су била комшијска и чаршијска оговарања. Дакле, одеш да се разонодиш, да се културно уздигнеш, али нико не сме да зна где си био и шта си радио. Ето, у томе је полазна тачка ваше садашње одговорности. Нико и никада не сме да сазна шта набављате, или, не дај Боже, за кога. Ни под каквим мукама не сме одати своју нову делатност - то је најмање што за добру плату и социјално осигурање дугујете највишем Органу! Је ли јасно?

- Јасно - рекох и опет салутирах.

- Ви, млади човече, можда и не сањате какву одговорност преузимате. Може се рећи да у својим рукама држите и цео највиши Орган! Од вашег уредног снабдевања зависи расположење највишег Органа! Мислите ли да је набавка таквих трепштина прецењена? Да је довољан један извршилац? Једна пилула недељно? Ни случајно!

Наш Орган има све више и више корисника. А они не могу да раде за добро народа, ако нису задовољни и задовољени! Погледајте овамо - он показа руком на отшкринито крило ормана. - Шта видите? Видите да су залихе готово приведенне крају, ма колико ми наменски издвајали средства. Потребне су све веће и веће. А то је увозни артикал, ми још нисмо освојили програм, морамо се ослонити на увоз. Не иде да такве ствари тражимо преко дописа. Још горе би било да организујемо конкурс за јавне набавке! С друге стране, затр-павају нас народним потребама. Не можете ни замислити колика је потрага за оваквим стварчицама. Колико нама треба - ни Немачка не може да произведе! Жебљив народ - неизбежљиво жебљива елита. Ми смо из народа потекли! Уз то, ви добро знате да смо - нација пензионера. Морамо тога бити свесни и морамо дати све од себе да им осладимо старост. Знате ли шта значи стара српска национална реч слачак?

- Не знам - рекох.

- Сазнаћете. Без слачка, ноћ је дугачка! Без слачка, ставља се тачка! Са слачком гађаш ко праћком! Ви највишем Органу обезбеђујете слачак Али, не само њему! Корисници наших услуга су све сами изузетни људи. Ето, онај кешко са сандучетом од стомака, оставио жену и децу и спанђао се с младом куварicom. Куварица уварица! Куварница пиле пече, из пилета вода тече. Пиле ћемо да једемо, куварицу... знате већ. А стомак - сандуче. Кад погледа изобрдо не види јаја, чак ни онако отегнута, до колена. Али, ми набављамо шта треба да куварница буде задовољна и да он настави своју службу народу. Па онда онај новопечени власник приватизоване фабрике, филистаркин резервни муж. Онај због кога су радници попречно залегали на шине... Стално је под стресом, а филистарка, ко зна какве она прохтеве има, положај је то, углед је то, њу можда ни два највиша Органа не могу задовољити... Па академик са сабраним делима. Знате ли шта значи кад таква једна величина добије сабрана дела?

- Не знам - рекох.

- Виси висе висуљак! Ето шта - рече зналачки управник. - Али, ми не дозвољавамо да се работа опусте. То јест, упусти... Да извиси, разумете. А о разним председницима, шефовима, члановима управних одбора и другим заслужним људима који имају проблема с простатом - да и не говорим. Због тога, ваља радити брзо и ефикасно. Ви морате бити у сталној потражи за таблетама, јер су несташнице честе. При куповини - пожељно је да продавачице не гледате у очи, јер је познато да оне намерно покушавају да одгонетну ко купује такве наменске производе. Због тога је потребно да што дуже останете анонимни: чим почну да вас препознају - мењајте апотеку! Нико не сме да зна за кога радите. Тим пре, јер ви радите, у извесном смислу - за читав наш народ: ви доприносите руковођењу највишег Органа!

- Али, ми не дозвољавамо да се работа опусте. То јест, упусти... Да извиси, разумете. А о разним председницима, шефовима, члановима управних одбора и другим заслужним људима који имају проблема с простатом - да и не говорим. Због тога, ваља радити брзо и ефикасно. Ви морате бити у сталној потражи за таблетама, јер су несташнице честе. При куповини - пожељно је да продавачице не гледате у очи, јер је познато да оне намерно покушавају да одгонетну ко купује такве наменске производе. Због тога је потребно да што дуже останете анонимни: чим почну да вас препознају - мењајте апотеку! Нико не сме да зна за кога радите. Тим пре, јер ви радите, у извесном смислу - за читав наш народ: ви доприносите руковођењу највишег Органа!

ТЕК ТАДА он седе, заморен и ознојен. Показује руком и мени да могу сести. Погледах Куцу и Мацу: били су усхићени говором. Одједном се читава канцеларија испуни вишим смислом.

- Једном ће се ово наше занимање развити - рече управник Стојко Неспадић. - Једном ће доћи и тај дан...

- ...да ослободимо Косово! - бубнух, ко зна зашто.

Али, он као да ме није чуо.

- ...доћи ће тај дан кад ће спикерке на телевизији водити информативне емисије голе, кад ће наградне игре водитељке завршавати речима: „Главна награда сам - ја!“ Кад човек добије главну награду, лепо се спреми, окупа, очешља, седне у ауто, оде за Београд, опали водитељку и врати се кући као светац - невин, смирен, чист и блажен. И не само то. Доћи ће тај дан, он није далеко, кад ће читава наша служба да набавља - не само таблете, већ и живо месо. Тако би све потребе биле задовољене и наша служба добила на још већем значају!

Али он се опет прену, очито, враћајући се из света сна у реалност:

- Дотле, морамо да се ослонимо на приправнице, секретарице и протокол.

Он из фиоке стола извади скупочено пиће, нали нам свима по чашицу - и заједно исписмо на душак:

- За Орган! - цикну он.

- За Орган! - у хору цикнусмо ми.

Док смо излазили, он поче чудно да се понаша. Да се трза, да њише куковима. Очито, попио је таблету.

Куца уочи његово чудновато понашање и ступи се у одељење протокола:

- Брже! - позва некога изнутра: - Једна, код шефа, на слачак!

- Која - упита мрзовољни женски глас.

- Која било! - рече Куца.

САТИРА

Не будите народ. Тражиће одмах да једе!

Раде ЂЕРГОВИЋ

Брзина

Кад су нам телефоном из централе јавили да је човек у изузетно тешком стању и да је у смртној опасности, колега и ја смо потрчали ка возилу. Срђан је у колима записао болесникове сипотоме и адресу.

За овакве хитне случајеве, одређени смо нас двојица, јер најбрже возимо и најбоље познајемо градске улице. Стартовао сам аутомобил и одмах сам дао гас до даске. Возио сам махнито као да сам пилот млазнака.

Јурили смо као без душе, јер смо знали да у овим ситуацијама одлучују секунде. Прошли пут смо замало закаснили, због чега смо осећали грижу савести.

- Сада морамо да дођемо на време - рекао је колега, који је нервозно гризао усну.

- Брже од овога не могу - ставио сам прст на брзинометар, који је показивао да кроз град идемо преко сто двадесет километара на сат.

Циљ нам је био да што пре стигнемо на означену адресу која

ВИЦ НЕДЕЉЕ
КОНОБАРА
ЈАНКА

Сибир, Сибир!

- Одакле сте? Србија? Сибир?

- Не, не. Србија! Знате оно: Ђоковић, Ана Ивановић, Тесла, Ракија, Гуча...

- Аааа, Србија! Знам, Тадић, Николић, Чеда, Динкић, Дачић...

- Не, не! Сибир, Сибир!

Мајка Србија је дом за забринуту децу!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

није била нимало близу. Зато смо на раскрсницама пролазили кроз црвена светла, возили смо аутопутем преко сто шездесет на сат, претицали смо на пуној линији, на пешачким прелазима нисмо пропустили пешаке, нисмо поштовали ни правило десне стране, ни првенство пролаза...

- Вози брже! - говорио ми је колега Срђан, који је стално гледао на сат. - Пошли смо пре једанаест минута. Ако не стигнемо за четири, може да буде касно, јер је човек у критичној ситуацији.

То преостало време ми је изгледао необично дуго. Руке су ми се ознојиле од нервозе, а срце ми је лупало брже од радилице мотора.

Када смо стигли пред болесникову кућу, истрчали смо из возила и појурили степеницама на једанаести спрат, јер нисмо могли да чекамо лифт. Задихани смо стигли пред врата. Отворила нам је старија жена.

- Како је? - питао је колега.

- Преминуо је пре пет минута - одговорила је кроз плач.

- Ко је био уз њега у најтежим тренуцима? - питао сам.

- Само ја - пројецала је жена.

- Одлич... - замало Срђан није изговорио реч до краја. - Знате, ми смо из погребног предузећа и можемо да вам понудимо најбољу и најјефтинију услугу. - Ево, погледајте наш каталог! Нудимо најбоље сандуке, обезбеђујемо превоз до гробља, уговарамо термин сахране, располажемо погребном опремом, вадимо комплетну документацију, доносимо умрлицу и објављујемо читљу у дневним новинама...

- Битно је да се покојник није дуго мучио. Само ви на миру погледајте у каталогу - рекао сам жени, пружајући јој папирну марамицу.

Крајичком ока спазио сам задовољство на колегином лицу, које ми је говорило:

- Добро је. Овог пута смо стигли пре конкуренције.

Александар ЧОТРИЋ

Покер

Нису само клинци заражени игрицама на рачунару. Кад мало боље погледам по фејсу, тешко да има неког а да није макар једном одиграо неку игрицу. Број оних који само због тога користе ову друштвену мрежу је огроман. У оптицају су турнири, размена "поклона" у виду непостојећих пара и поена, ранг листе са најбољима, обарање рекорда. Чак и оне безазлене дечије варијанте када "хране" кућне љубимце на рачунару, имају ту опцију да једни другима деле "'злато" и "храну". У суштини је и то нека врста игрице.

Признајем да нисам никада одиграла ништа од овога на фејсу. Једном сам само лупала неке лоптице. И то зато што су у боји, па нисам морала ништа да размишљам. Ваљда зато што сам плавуша, па ми је све друго тешко да укапирам. Али, ту и тамо, ван фејса, одиграм коју партију виртуелног ремија. Их, како се обрадујем када зарадим који долар. Као да је стварно. Мислим, супротни играчи јесу стварни. Само им не видим лица. Једино по именима распознајем да ли су у питању Турци, Румуни или Италијани, којих је највише. Како се нервирају када их победи једна Српкиња, не можете ни да претпоставите.

У реалном животу понеку руку карата бацим још једино кад сам на годишњем одмору. О мојој упућености у неке компликованије карташке дисциплине, типа бриц или преферанс, сулудо је и говорити. Рецимо, преферанс сам годинама упорно покушавала да научим кибицујући по васцелу ноћ уиграну мушку екипу. Није ишло. Била ми компликована терминологија. И вада је нешто морало да се пише. Највећа корист од мог упорног кибицовања огледала се у редовном кувању кафе играчима. И у томе што сам једног од њих, иако карташки исцрпљеног, успевала да намамам да се посвети мало и мени.

Дакле, давно сам одлучила да останем верна једино таблићу, понекад ајнцу и виртуелном ремију. Табличу сам посвећена на мору. Истина, играју га сељаки код мене, у селу, сваке зимске вечер, али се ја са њима не картама. Зато што са њима никада не бих добила партију. Нити ће то икоме поћи за руком, зими колико и лети. Ајнц углавном играм на планини, након скијашког дана. То је чиста коцка: мож'да бане десетка на кец, ал мож'да буде и кец на једанаест! Нема лажи, нема преваре!

Ипак, правом краљицом карташких игара сматра се - покер. Одмах да признам, ни њега нисам никада баш најбоље увежбала. Мада има неколико врста покера, у основи је то једноставна игра. Распар, пар, два пара, трилинг... краљевски флеш. Лако се учи, али одвикавање траје једно петнаестак година. Углавном безуспешно.

Код покера се правила не мењају. Није то кошарка! Прича се да је навихе пасионираних покераша управо међу најватренијим фудбалским навијачима. Ваљда зато што је покер сличан фудбалу. Време партије је стриктно ограничено. Обично траје четири сата. Уз могућност продужетака. Који су скоро па неминуовни. И смртоносни.

Покер је, зна се, игра у новац. То је његова основна карактеристика. Има и оних који то занемаре, па играју "ситан покер". То је будалаштина. Ако је чип нешто безвезно, типа ситни динари, кикирики или жваке, сви иду на све и лицитирају до бесвести са паром седмице у руци. Онда то личи на скупштинско заседање. Истина, када се се игра у велику лову онда је битна она, а не карте, па се тиме губи његов смисао као центлменске игре.

Поред новца, битно је и блефирање. Такозвани зихераши, они који увек иду на сигурно, нису ни мало омиљени међу покерашима. Такви обожавају да вичу: пот (све што је на столу пута три)!

Наравно, искусни покераши са четири кеца никада не иду до самог краја. По правилу, почетници ту изгину. Зато што нема лепшег призора од четири кеца у руци! Искусни играчи кажу да је покер бољи од психијатријског прегледа и да би требало политичаре подвргнути том искушењу. Партији покера! Маске би тада дефинитивно спале.

Неко би помислио да сам ја покерашки прилично едукована. У ствари нисам. Од покера сам најбоље савладала једино онај суштински део: свлачење!

ЛЕПА ЈЕЛА

Не зна се расплет наше драме.
Глумци се не држе текста!

Милан Р. СИМИЋ

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Лекари траже мито и тако шире болести прљавих руку! Ишчупали смо му језик из контекста. Није био за зубима!

Раша ПАПЕШ

Радомило МИЋКОВИЋ

Горан Миленковић

Разнода

ОДВАЛЕ

ИВИЦА ДАЧИЋ, председник Владе и министар полиције:
- Ја могу да приводем одређене особе на 48 сати, јер имам овлашћења и опрему као други полицајци. Имам палицу, пиштољ и лисице.

СЕКА АЛЕКСИЋ, певачица, о односу са супругом Вељком:
- Наша љубав је хармонична, а све не сугласице решавамо у спаваћој соби.

МИЛАН БАЧЕВИЋ, министар природних ресурса и рударства, раније саветник Томислава Николића:
- Томина ракија је бренд. Мислим да је лозовача најбоља, јер ја учествујем у њеном прављењу.

КАТАРИНА ОСТОЈИЋ КАЈА, певачица:
- Никада нисам слушала родитеље. Као тинејџерка била сам ван сваке контроле и сада ми је због тога жао.

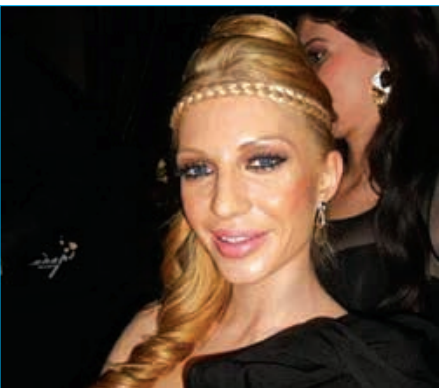
АНАСТАСИЈА БУБИЋ, старлета и фото модел, о свом политичком активирању:
- За сада сам само симпатизер СНС-а, а шта ће бити сутра показаће време... Завршила сам један приватни факултет, имам звање дипломираног менаџера. А које факултете имају наши политичари? Уосталом, зар један Тито није био обичан машинбравар.

БОШКО ЈАКОВЉЕВИЋ, водитељ:
- Када би људи радили из љубави, а не због задовољења форме, било би више срећних веза и бракова. Да ли ће се и када то мени десити, зависи од тога да ли ће дечак у мојој глави икада схватити да више није дечак.

ЈЕЛИСАВЕТА КАРАЂОРЂЕВИЋ, принцеза:
- Добра сам са неким даљим члановима породице, на пример са принцом Чарлсом волим да оговарам фамилију.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, приликом захваљивања председнику грчке општине Хрисопули која је Јагодини поклонила плац од два хектара:
- Ово је велики дан за Јагодину и Србију, јер је Србија овим чином званично изашла на море.

САША КАПОР, некадашња „млада звезда Гранда“, о вези са Хрватицом Николином Ковач:
- Николина је последњи бисер архипелага који нестаје. С њом се не бојим да будем оно што јесам - емотиван и заљубљен.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Овога што је ижврљао стари пешачки мост треба обесити

Како је носила свих пет котарица кад су биле пуне

Сад је право време за спавање у парку

У стари папир - навијачке траке на „Чика Дачи“ Мики ЈЕВТОВИЋ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦГрадска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ****О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта "ВИП Мобиле" д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – Радио – базне станице "КГ3333 01/КГ7358 03 Крагујевац Жежељ", реализованог на катастарској парцели 51/4 КО Доња Сабанта, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 20.09.2012. до 01.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦГрадска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ****О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта "ВИП Мобиле" д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – Радио – базне станице "КГ3020 03 КГ Ердоглијски поток", реализованог на катастарској парцели 2736 КО Крагујевац 3-Насеље Центар 5, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 20.09.2012. до 01.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ****О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта "ВИП Мобиле" д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – Радио – базне станице "КГ3241 01 КГ Клинички центар", реализованог на катастарској парцели 10486/1 КО Крагујевац 4-Насеље Бубањ, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 20.09.2012. до 01.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ****О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта "ВИП Мобиле" д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – Радио – базне станице "КГ3018 05 Крагујевац Бресница", реализованог на катастарској парцели 8692/1 КО Крагујевац, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 20.09.2012. до 01.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH
LED EKLAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOJASNIJE OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852
i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу и
заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ****О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта ЈЕЗЕРО д.о.о., ПЈ Крагујевац, спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – СКЛАДИШТЕЊЕ И ТРЕТМАН НЕОПАСНОГ ОТПАДА (папирна, картонска, дрвена, пластична и металана амбалажа и др.), чија се реализација планира на катастарској парцели број 840 и 841 КО Корман, на територији града Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат **није потребна израда студије** о процени утицаја на животну средину, будући да се за планирани пројекат, применом одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи ИИ Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009).

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ стан на Вашаришту, улица Јосипа Панчића 1/13, трећи спрат, 50 квадрата, двособан. Укњижен. Тел: 064-11-87-371.

ПРОДАЈЕМ парцелу земље, поред ауто пута 1,34 ха. За озбиљног купца, могућност проширења парцеле. Телефон: 319 015, од 10–13 часова.

МЕЊАМ кућу од 300 квм повише болнице за сличну у Херцег Новом или Будви, близу мора. Јавите се на e-mail saskicen@gmail.com.

ИЗДАЈЕМ намештен двособан стан на Бубњу, централно грејање. За ђаке и студенте. Телефон 062-576088.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанства В, ВИ, ВИИ, ВИИИ разреда ОШ Доситеј Обрадовић Ердеч, на име Станојевић Јелена.

ОГЛАШАВАМ неважећим чекове Раијфазн банке од бр. 3707944 до 3707945, на име Гајић Нада.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти свих виших и високих школа и факултета (септембар, октобар). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

СЕЋАЊЕ
2010 – 2012.

Матијевић

Мирослава

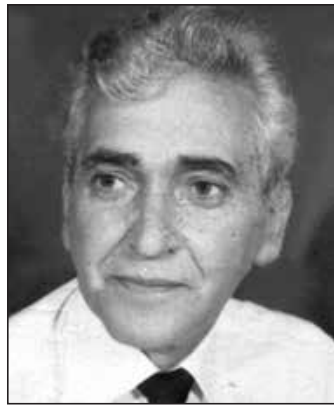

Љубомир

Хвала Вам за све што сте учинили за нас.

Вера и Цара

Дана 18. септембра 2012, у 83 години живота, преминуо је наш драги

**Миодраг Мића
Брадић**

Данас, 20. септембра 2012. године биће обављена сахрана на Варошком гробљу у 12 сати.

Љубав према Теби остаће заувек у нама.

Супруга Нађа и ћерка Бранка са породицом

У суботу, 22. септембра 2012. године у 12 сати на гробљу у Малим Пчелицама, даваћемо шестомесечни помен нашем драгом и вољеном супругу, сину и брату

**Радошу
Мојсиловићу**

(рођ. 1945.)

25. 3. 2012 – 22. 9. 2012.

Радоше, шест месеци је рана у нашим срцима. Вечно ће болети и никада неће зацелити. У срцима туга, на гробљу тишина а у нашим душама велика туга и празнина.

Твоји: супруга Андријана, мајка Богдана, браћа, сестре и многобројна родбина и пријатељи

СЕЋАЊЕ

Александар
Марковић
2010 – 2012.

Љубав и срећа за нас си био ти. Аца Рус се не може заборавити.

Заувек твој: Слоки, Неца, Пеца и Пеки

Дана 24. септембра 2012. године навршава се дванаест година од погибије нашег вољеног

**Милоша
Миће
Радуловића**

Време пролази али бол и туга остају. Истина је тешка, туга бескрајна, а бола превише. Сузе које данима и ноћима теку не могу те вратити. Почивај покрај сестре Заге и оца Слоба, нека вас анђели чувају.

Никада вас неће заборавити: мајка Беба, син Марко, кћи Јелена, супруга Мира, брат Бато и сестра Тања са породицама, сестрине Драгана и Ивана

ПОМЕН

У суботу, 22. септембра 2012. године, у 12 сати на Варошком гробљу, даваћемо шестомесечни помен нашем драгом

Свети Николић

С љубављу и поштовањем чувамо успомену на њега.

Породица Николић

**Маја
Варјачић**

19.09.1983.год. – 19.09.2012.год.

**НЕБЕСКА МАЈО,
ДВАДЕСЕТ ДЕВЕТ ГОДИНА
ТЕ НЕМА**

*Нема Те од исконских Маја до Маје из Дулана,
Тражена си речју и делом!*

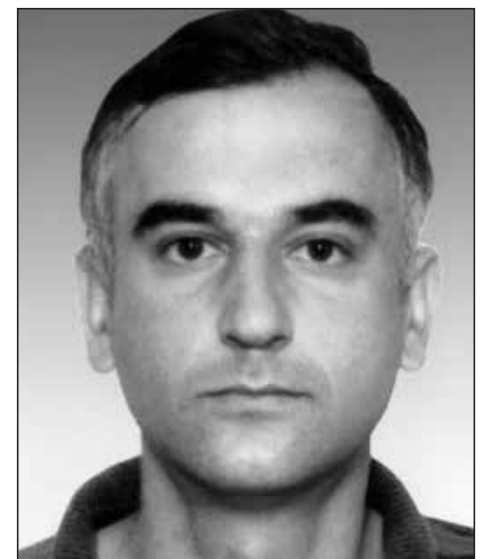
*Нема Те – лејши са белим облацима,
Где ти је њисанишише?!
Међ јавом и сном, ко њесма над њесмама
Па не може да усагне душе сна.
Ко Маја Плисеца илешеш нам око љаве,
Ко ореол злајни око љаве свејцаца.*

*Па шша?! Не знамо, слушајмо . . . јер њесма је
Заводљива варка чари, хуке, беса, јага
А у ствари торка неба зајонешка*

Мајина породица

21. 2. 1971 - 19. 9. 2010.

Ђурђевић Милан

Прошле су две тужне године без тебе, сине. Време не лечи тугу, али твој осмех, ведро лице, испуњава успомену на време које смо провели са тобом.

Памтићемо те по доброту и поштовању и љубави коју си нам пружао.

Још увек си у нашим мислима и срцу.

Ћерка Александра, отац Слободан, мајка Душица, брат Никола

СКАНДИНАВКА

147	РАНИЈИ СКАКАЧ У ДАЉИ И ЦВЕТСКИ РЕКОРДЕР	ПРЕВРНУТА КОЖА	ЖЕНИН ОТАЦ	
ШАХОВСКИ НОКАУТ				
ИМЕ ТЕНИСЕРКЕ ИВАНОВИЋ				
ЈЕДИНСТВЕНИ ТАРИФНИ СИСТЕМ (СКР.)				
НАЈВЕЋА ВОДЕНА ЖИВОТИЊА				
ПЛУРАЛ		ВРСТА БИЉКЕ, КОПРИВИЦА		
АМАТЕРСКИ ОДБОЈКАШКИ КЛУБ (СКР.)		ВРСТА БИЉКЕ, ХАЈДУЧКА ТРАВА	АМПЕР	
ДАТИ КОМЕ ПОСАО			ТВ ЛИЦЕ СА СЛИКЕ	
ЕНЕРГИЈА	ИМЕ РЕДИТЕЉА СПИЛБЕРГА		ДАВАЛАЦ АТЕСТА	
МЛАДИЦА БИЉКЕ	ЕМИРОВ ПОСЕД		УНУТРАШЊОСТ КУЋЕ (МН.)	
	БИВ. АТЛЕТИЧАРКА ДОЈНА СПАЈАЊЕ			
МАЛОГРАЂАНИН, БИФТА				
РАСТИ У НЕШТО				
ЗАЈЕЧАР	ТЕМПО	ВРСТА, РАСА		
И ТАКО ДАЉЕ	ИМЕ БИВ. ФУДБАЛЕРА ШУКЕРА	ИМЕ БИВ. ТЕНИСЕРКЕ СЕЛЕШ		
ОБИМ	ЈАДРАНСКО ИЛИ ЖУТО... ФИЛОЗОФ КИНИК			
ЖУРНАЛИСТИ	СТ. МЕРА ЗА ТЕЧНОСТИ МИНЕРАЛ ИЗ ГРУПЕ ПИРОСМАЛ		РИЗМА	
МАЛА ИКОНА			ПОСАО, РАД	
ГРАД У ТУРСКОЈ			БОРА ТОДОРОВИЋ	
АКАДЕМИЈА НАУКА	НОМАДСКИ ШАТОР		РОДНА КУЋА	
ОРАНИЦА	ВЕНЕЦИЈА			
УЖИВАЛАЦ ЕТЕРА		ОТОКАР КРАЂЕ		
		ОКРУТЛО СЛОВО		

КОМБИНОВАНЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3			■		■		
4				■			
5		■					■
6							
7							
8							
9							■
10							
11							
12	■						■
13				■	■		
14		■					
15			■				
16							
17							
18							

ВОДОРАВНО: 1. Наша рок група, 2. Стручњаци за вино, 3. Ауто-ознака за Панчево - Алт (скр.) - Упишите: ЈС, 4. Општи кривични законик (скр.) - Исход шаховске партије, 5. Тона (озн.) - Чешки сликар, Микулаш, 6. Збрка, 7. Замисао, 8. Школска предавања, 9. Опанци од оглавине, 10. Балавити, 11. Симбол бродолома, 12. Славица одмила - Обим (озн.), 13. Саксонац - Велика награда (скр.), 14. Келвин (озн.) - Емилио краће, 15. Европска унија (скр.) - Публициста, Шарл, 16. Причешћивање, 17. Име певачице Фокс, 18. Страно женско име.

УСПРАВНО: АЈА, АЛА, ВИСТ, ВЛАСТИ, ГО, ЕНАК, ЗАМИСЛИТИ СЕ, ИВЕНС, ИКОНОСТАС, ИЗЈАШЊАВАТИ, ИМЕ, ЛЕШТАНАЦ, МАЧАК, НЕПОТПУНОСТ, ПЕТЉАВИНА, ОМАГЛИЦА, СКЕПСА, ТО, УРАЛ.

ОСМОСМЕРКА

Л	Е	М	Р	О	Ф	Н	Е
Б	Е	В	С	Е	Н	К	А
Е	У	Т	Б	У	В	А	У
Л	П	О	С	О	Л	Р	К
Е	Ш	П	Л	А	Н	У	Ц
П	А	О	И	Б	П	З	И
О	В	П	К	Л	У	А	Ј
К	Г	Л	А	В	И	Л	А
А	Р	К	Ч	Н	В	Н	К
Р	А	О	А	Е	О	П	В
Т	В	Ј	Ц	К	Т	И	А
О	Е	Е	И	А	К	К	Р
Н	Р	С	Ч	П	А	О	Е
О	С	Т	И	Л	О	Р	Л
Ј	Д	О	К	Р	Р	К	А
Е	А	Н	Е	Ц	С	М	Р
Р	Т	П	О	Т	Е	З	У
К	Ж	А	Р	Т	И	В	М

Попис садржи појмове везане за сликарство. Шест слова која преостану дају коначно решење осмосмерке.

АКВАРЕЛ	ЛАЗУРА
АКТОВИ	ЛУВР
АУКЦИЈА	МУРАЛ
БЕЛ ЕПОК	ОЛОВКЕ
ВИТРАЖ	ПАНО
ГВАШ	ПАСТЕЛ
ГРАВЕР	ПЕРО
ЕБОШ	ПЛАКАТ
ЕНФОРМЕЛ	ПЛАН
ЕСТОНПА	ПОТЕЗ
ИКОНА	СЕНКА
КАНО	СЛИКА
КАРТОН	СТИЛ
КИЧИЦА	СЦЕНА
КЛУБ	ТЕМА
КОПИЈА	ТОНДО
КРЕЈОН	УЛУС
КРОКИ	ЧЕТКЕ
ЛАВИ	

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: дон, ола, лир, ом, рпе, е, у, свратити, иликан, м, бадалона, адитив, т, рокирати, угасити, ре, т, отс, ион, ирит, ритмика, угори, ан, пиретика, ле, палар, аветне, и, т, сатурн, есејиста.

АНАГРАМ: електрична струја. **УКРШТЕНЕ РЕЧИ:** биоскоп, истрани, скрадин, ривалке, ита, аор, инок, ш, ос, пр, тестере, антарес, фв, тиса, некакав, аракача. **САЂЕ:** џемпер, пучина, гитара, епикур, паника, тигана, макаки, размак, тастер, жискар, тарзан, етанол, брижно, магнат, лакомо, сомбор, органи, колено, сврдло, икакво, келвин, распад, канада, никсон.

3	5	1	6	8	7	9	4	2
2	6	8	4	9	1	3	7	5
9	4	7	3	2	5	6	1	8
5	7	3	1	4	9	2	8	6
8	1	2	7	3	6	5	9	4
6	9	4	8	5	2	1	3	7
4	2	6	9	1	8	7	5	3
7	8	9	5	6	3	4	2	1
1	3	5	2	7	4	8	6	9

5	4	1	2	9	8	6	3	7
8	9	2	6	3	7	4	1	5
7	6	3	4	1	5	2	8	9
2	3	5	8	7	6	9	4	1
4	1	7	9	2	3	8	5	6
9	8	6	5	4	1	3	7	2
3	5	8	1	6	2	7	9	4
6	7	4	3	5	9	1	2	8
1	2	9	7	8	4	5	6	3

9	5	6	4	8	3	7	1	2
2	3	7	6	1	5	9	8	4
8	1	4	2	7	9	3	6	5
7	4	5	9	6	8	2	3	1
6	2	8	3	5	1	4	7	9
1	9	3	7	2	4	8	5	6
4	7	9	5	3	6	1	2	8
5	8	2	1	4	7	6	9	3
3	6	1	8	9	2	5	4	7

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

		2		6	9	1		7
	3	7	1		5			2
4				9	2			
	7							3
	1					7		
	4					9		
		8				5		
			5	1			8	

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

1	8	7	2					4
	4		9	6			7	8
3								9
		2	7		5			
	5							2
8								1
7								8
	3		4	9				

www.erstebank.rs Erste telefon: 0800 201 201, 060 79 79 000

Kamata po Vašoj meri

ERSTE BANK
Kod nas ste uvek prvi.

Erste keš krediti
Može više, uz kamate niže.

saznajte više, pozovite
ERSTE
3 7 7 8 3

Dinarski keš kredit Erste Banke je odlično rešenje za Vaše trenutne finansijske potrebe. Ispunite svoje želje i iskoristite dodatnu pogodnost - kreirajte kamatnu stopu po svojoj meri!
Niže kamate na veće iznose kredita ili uz korišćenje nekog od dodatnih proizvoda banke i to uz period otplate do 72 meseca.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 20. до 26. септембра

Четвртак 20. септембар	Петак 21. септембар	Субота 22. септембар	Недеља 23. септембар	Понедељак 24. септембар	Уторак 25. септембар	Среда 26. септембар
СТАЊЕ СТВАРИ		БРАЋА ГРИМ	Шумадијски праг	СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД	ХРОНИКА 1	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
20.00 Стање ствари	09.05 Сед. Скупштине града	23.00 Браћа Грим	12.05 Шумадијски праг	19.30 Спортски преглед	19.00 Хроника 1	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Музички програм	09.05 Седница Скупштине града	09.05 Цртани филм	09.05 Цртани филм	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.
10.00 Кухињца р.	12.00 Вести	09.35 Тарзан р.	09.35 Најсмешније животиње р.	10.00 Кухињца р.	10.00 Кухињца р.	10.00 Кухињца р.
10.30 Путопис р.	12.05 Кухињца АБС шоу	10.00 Биографије познатих	10.00 Биографије познатих	10.30 Кућица у цвећу р.	10.30 Све о животињама р.	10.30 Ноге на путу р.
11.00 Документарна серија: 100 Великих открића р.	12.35 Музички програм	11.00 Нокаут р.	11.00 Кућица у цвећу	11.00 Документарна серија: 100 Великих открића р.	11.00 Документарна серија: 100 Великих открића р.	11.00 Документарна серија: 100 Великих открића р.
12.00 Вести	13.00 Музички програм	11.30 Улови трофеј р.	11.30 Лек из природе	11.55 Хит дана	12.00 Вести	11.55 Хит дана
12.05 Кухињца	14.00 Стање ствари р.	12.05 Шумадијски праг р.	12.00 Вести	12.00 Вести	12.05 Кухињца	12.00 Вести
12.35 Кућица у цвећу р.	15.00 Цртани филм	13.00 Кућица у цвећу	12.05 Шумадијски праг	12.05 Кухињца	12.35 Агро дневник р	12.05 Кухињца
13.00 Музички програм	15.30 Атлас р.	13.30 Fashion files	13.00 Агро дневник	12.35 Стаклено звоно р.	13.00 Музички програм	12.35 Мој пут р.
14.00 Комунални сервис р.	16.00 Вести	14.00 Shopping avantura	14.00 Колубара-Раднички (снимак рукомет, утакм.)	13.00 Музички програм	14.00 Смедеро-Раднички (снимак фудб. утакм.)	13.00 Музички програм
15.00 Цртани филм	16.05 <i>Скарлетна Видовчица</i> р.	15.00 Документарни програм	16.00 Вести	14.00 Шолинг авантура р.	16.00 Вести	14.00 Саманта Браун-Путописи р.
15.30 Раскриша р.	17.00 Моја Шумадија	16.00 Вести	16.05 10,5 (1.део)	15.00 Цртани филм р.	16.05 G.E.T. Report	14.30 Суграђани р.
16.00 Вести	18.00 Fashion Files р.	16.05 <i>Цоци</i>	18.00 Нокаут	15.30 G.E.T. Report	17.00 Мозаик	15.00 Цртани филм р.
16.05 <i>Скарлетна Видовчица</i> р.	18.30 Мобил Е	18.00 <i>Људи од 100 петљи</i> р.	18.30 Улови трофеј	16.00 Вести	18.00 Ноге на путу	15.30 Супертехнолгија р.
17.00 Мозаик	18.40 Хит дана	19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	16.05 <i>Скарлетна Видовчица</i> р.	18.30 Мобил Е	16.00 Вести
18.00 Књижевни магазин	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	19.30 Цртани филм	17.00 Мозаик	19.00 Хроника 1	16.05 <i>Скарлетна Видовчица</i> р.
18.30 Мобил Е	19.30 Цртани филм	20.00 Лек из природе	20.00 Лек из природе	18.00 Све о животињама	19.30 Цртани филм	17.00 Мозаик
18.40 Хит дана	20.00 <i>Људи од 100 петљи</i>	20.30 Илузиониста	20.30 Најсмешније животиње	18.30 Мобил Е	20.00 Саманта Браун-Путописи	18.00 Путописи РТК
19.00 Хроника 1	21.00 <i>Скарлетна Видовчица</i>	21.00 Концерт	21.00 Концерт	18.45 Хит дана	20.30 Суграђани	18.30 Мобил Е
19.30 Цртани филм	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	19.00 Хроника 1	21.00 <i>Скарлетна Видовчица</i>	18.45 Хит дана
20.00 Стање ствари	22.30 Документарна серија: 100 великих открића	22.30 Мој пут	22.30 Мој пут	19.30 Цртани филм	21.00 <i>Скарлетна Видовчица</i>	19.00 Хроника 1
21.00 <i>Скарлетна Видовчица</i>	23.30 Илузиониста р.	23.00 <i>Браћа Грим</i>	23.00 10,5 (2.део)	20.00 Смедеро-Раднички (снимак фудб. утакм.)	21.00 Хроника 2	19.30 Цртани филм
22.00 Хроника 2	00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести	20.00 Смедеро-Раднички (снимак фудб. утакм.)	22.00 Хроника 2	20.00 Комунални сервис
22.30 Megaфон	00.05 Хит дана	01.00 Хит дана	01.00 Хит дана	22.30 Документарна серија: 100 Великих открића	22.30 Документарна серија: 100 Великих открића	21.00 <i>Скарлетна Видовчица</i>
23.30 Атлас				23.30 Нокаут р.	23.30 Документарни програм Биографије познатих р.	22.00 Хроника 2
00.00 Вести				00.00 Вести	00.00 Вести	22.30 Документарна серија: 100 Великих открића
00.05 Хит дана				00.05 Хит дана	00.30 Хит дана	23.00 Скривена камера
наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

АТЛЕТИКА

Финале црвенима

ПИОНИРИ Радничког победници су финала Купа Атлетског савеза централне Србије, који се прошлог петка одржао на стадиону „Чика Дача“.

Како је ово такмичење имало карактер и појединачног првенства овог дела државе, двоструке златне медаље припале су Стефану Милуновићу, најбољем у тркама на 100 и 300 метара, те Ивану Миливојевићу, слављенику у скоку удаљ, иначе трећем на 100 метара. И Михаило Младеновић, поред екипног злата, освојио је још једно одличје, и то бронзано, такође у скоку удаљ.

Њихове клупске другарице, тимски су заузеле четврто место, а до медаља стигле су другопласиране Анђела Алексић у трци на 300 метара и скакачица удаљ Ивана Поскурица, док је штафета 4x100 метара кроз циљ прошла као трећа.

Завршница Купа Србије, на државном нивоу, биће 29. септембра у Сремској Митровици.

Основци крећу из Крагујевца

ВЕЋ традиционална Нестле атлетска лига Атлетског савеза Србије, у којој се међусобно надмећу ђаци основних школа, своју овогодишњу премијеру доживела је у Крагујевцу, где је прејуче одржан први круг квалификација. Наступили су ученици од петог до осмог разреда основних школа, који су се такмичили у дисциплинама: трчање на 60, 300 и 600 метара, скок удаљ, скок увис и бацање кугле.

Остаје да се квалификације одрже и у Зрењанину, Београду, Сремској Митровици, Чачку, Новом Саду и Нишу, па да се најбољи нађу на финалном окупу, 9. октобра, у Новом Саду.

В. У. К.

БОКС

Јесен стиже у Бањи

СТАРТ другог дела боксерског првенства региона Шумадије у овогодишњој лиги, после одлагања, сада је планиран за суботу, 22. септембар. Мечеви петог кола одржаће се у Врњачкој Бањи, а у досадашњем такмичењу, у свеукупном пласману по старосним категоријама води прошлогodiшњи шампион - Радници из Крагујевца.

Озбиљне претензије и у овој сезони потврђује чињеница да у нашем клубу имају намеру да на ринг у предстојећем колу изведу десетак такмичара.

М. М.

СЕДМА узастопна победа од почетка овогодишњих припрема за „Јадранско“ првенство донела је крагујевачком Радничком и први пехар у овој сезони, наравно турнирски. Екипа Мирослава Николића била је најбоља на међународном сусрету у Куманову у мешовитој, македонско-српској конкуренцији.

У полуфиналу ривал је био Работнички, а резултат 83:77, по де-

САМО ПРВИ, НАДАМО СЕ, У НИЗУ ПЕХАРА

оницама 23:20, 22:18, 23:19, 15:20. Победник је контролисао резултат целим током, осим у половини последње четвртине, када су Скопљанци чак и повели са пола коша разлике, но две тројке Синовеца и једна Борисова решиле су питање победника. Дуел за пехар одигран је у суботу против Војводине. Финалистима је ово био други предсезонски сусрет, а резултат је овога пута био далеко убедљивији - 87:72, кроз четвртине 21:23, 28:16, 14:11, 24:22. Само на старту најбољи тим прошлогodiшње Кошаркашке лиге Србије парирао је Крагујевчанима, а касније су наши кошаркаши показали да су далеко најквалитетнија еки-

КОШАРКА

РАДНИЧКИ СЛАВИО НА ТУРНИРУ У КУМАНОВУ

Пао први пехар

ФАЛИ ЈОШ ЈЕДАН

Чека се центар

ТРЕНЕРСКИ штаб Кошаркашког клуба Раднички, после досадашњих припремних утакмица, проценио је да екипи „шкрипи“ у игри под кошом, на позицији тешког центра. Подсетимо, на том месту за сада је ангажован Владислав Драгојловић, док је играју још Данило Мијатовић и новајлија Метју Брајан - Еменинг.

Тако се у клубу на проби налази Рашид Махалбашић, који је као играч Фенербахчеа протекли период провео на позајмицама у Тофашу, Сплиту и Златоругу. Поред

њега, Николић бира између још неколицине играча, па ће се ускоро знати за кога се на крају одлучио.

М. М.

СЕЗОНА НА ПРАГУ

Спремају се претплатне карте

КОШАРКАШКИ клуб Раднички и ове године припремиће за своје најверније навијаче комплете претплатних карата за сезону 2012/13. године. Заинтересовани ће моћи да их набаве од суботе, 22. септембра, од 12 до 17 сати искључиво на билетарницама хале „Језеро“, по цени од три хиљаде динара за источну и западну трибину и 15 хиљада за ложу и партер. Комплетне ће важити за све утакмице АБА и Супер лиге Србије.

Поред ове, из клуба и вест да ће се прва утакмица овогодишњег јадранског каравана са љубљанском Олимпијом играти у петак, 28. септембра, највероватније од 20 сати.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА УСПЕШНА

Орлови у Б групи

СРПСКА сениорска репрезентација победник је Првенства Европе у „Ц“ групи одржаног за викенд у швајцарском Сен Галену. Наш тим савладао је у финалу изабрани тим домаћина са 20:14, по деоницама 13:0, 7:7, 0:0, 7:7 и тако остварио историјски успех. Пре тога, „орлови“ су у полуфиналу били бољи од Холандије са 21:14 (0:0, 14:6, 7:8, 0:0).

Боје Србије бранило је и 15 играча Дивљих Вепрова. То су били: Страхинија Мрвић, Милорад и Михаило Новаковић, Владимир Рађеновић, Саша Јовановић, Дарко Цветковић, Иван Радојичић, Александар Ристић, Филип Недељковић, Милан Лунић, Предраг Шћекић, Драгољуб Живадиновић, Ђорђе Тимотијевић, Милан Павловић и Срђан Ружић.

Наредне године, на Првенству Европе „Б“ групе, наша селекција такмичиће се са Великом Британијом, Шпанијом, Чешком, Данском и Италијом.

ЈУНИОРСКА ЛИГА

Старт у Краљеву

ОВОГОДИШЊИ шампионат Србије у јуниорској конкуренцији Дивљи Вепрови отвориће за викенд у Краљеву, сусретом са Краљевским Крунама.

Крагујевачки састав такмичиће се у групи „Југ“, која има четири тима, по једноструком бод систему у три кола. Други меч одиграће 6. или 7. октобра, овога пута са Златним Медведима у Бору, док ће једини пут наши играчи бити домаћини две недеље касније чачанским Анђеоским Ра-

тницима. Две најбоље екипе, 3. новембра, „укрстиће“ копча са ривалима из групе „Север“, где се у конкуренцији налазе Пантери из Панчева, београдски Букови и Легионари из Сремске Митровице. Финале је заказано за 10. новембар.

М. М.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА

Из Словеније победнички

ЕКИПА Радничког Креди банке вратила се у понедељак са десетодневних припрема у Словенији, где је у последњих седам дана одиграла је шест утакмица. Најпре је тим Дејана Матића савладао репрезентацију Омана максималним резултатом, затим са 3:1 Мурску Сobotу, а бољи од Крагујевчана био је тим Марибора у тајбреку. За викенд наш састав учествовао је на међународном турни-

ру у Марибору, и после све три победе освојио слављенички пехар. Пали су редом Оманци са 3:1, аустријски АЦХ Доп 3:2 и Мариборчани, такође 3:2.

Већ у петак наставља се са утакмицама, а први ривал у „Језеру“, од 19 сати, биће Спартак из Љига. У среду 26. септембра, у Крагује-

КУП СРБИЈЕ

Девојке успешне

СВЕ три женске одбојкашке екипе из Крагујевца прошле су за викенд у треће коло Купа Србије на нивоу региона. Смеч 5 је

као домаћин максималним резултатом савладао Ваљево, Крагуј био бољи од Спартака у Љигу истоветним скором, док је Раднички у Лазаревцу славио над истоименим тимом са 3:1. Јуче су се у полуфиналу састали Крагуј и „црвене“, а Смеч 5 би

у суботу, у подне, требало у „Артему“ да дочека београдски Поштар. Одбојкаши друге екипе Радничког Креди банке завршили су такмичење у другом колу максималним поразом од Обилића у Београду.

М. М.

БИЧ ВОЛЕЈ

Сећање на Гигу

НАРЕДНОГ викенда, другу годину за редом, крагујевачки одбојкашки посленици организују такмичење у одбојци на песку под називом Меморијални турнир „Александар Гиговић - играјмо за Гигу“, у знак сећања на преминулог одбојкаша Радничког.

Тродневно такмичење у четири категорије одржаће се на терену у Великом Парку. За петак су предвиђене квалификације код жена и мушкараца у игри два на два и за децу до 16 година у игри три на три. Сутрадан је главни турнир за обе конкуренције, а у недељу се играју завршнице за децу и рекреативце са трочланим саставима.

Као гост турнира најављује се звезда српске одбојке и промотер Одбојкашког савеза за одбојку на песку Вања Грбић.

М. М.

FITNESS SHOP OLYMPIA
SPORTSKA HRANA № 1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

БИЦИКЛИЗАМ**Сребрни
Ђука**

КРАГУЈЕВАЧКИ шампион у планинском бициклизму и репрезентативац Србије, освојио је прошле недеље на првенству Балкана друго место.

Овим успехом, као и квалитетним вожњама током претходних 13 трка, колико је до сада одржано, а у оквиру Салкано купа, Ђурђић је допринео да се Србија нађе на високом другом месту, на корак иза водеће репрезентације Турске.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ**СТАРТ ПР-
ВОЛИГАШКОГ КАР-
АВАНА****До елите
с' два адута**

ЗА викенд је стартовало и куглашко првенство Прве лиге - Центар, другорангирано по квалитету у Србији. После лањског испадања Водовода из елите, Крагујевац сада у овом такмичењу има два представника, и тим Пак промета.

Као гости, у првом колу куглаши Водовода савладали су другу екипу Металца у Горњем Милановцу са 7:1 и 41 чуњем разлике - 3.074:3.033.

Најбољи у редовима нашег тима били су Влада Ђорђевић и Милован Пантић, чији је учинак 532, односно 525 оборених чуњева. Пак Промет је на премијери поражен у Београду, од Рудара - 2:6, а резултат је био поприлично тесан, свега девет чуњева разлике (3.191:3.182), те је на тај начин пропустио да дође бар до бода. Најбољи код Крагујевчана био је Петар Милановић са 566 уписаних „дрва“.

Овог викенда Водовод гостује београдског Технохемија, док ће сад Пак Промет на мегдан Металцу 2.

С. М. С.

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 200. Судије: Рајић и Драгомировић (Београд). Седмерици: Раднички 2/1, Црвенка 2/1. Искључења: Раднички 10, Црвенка 6 минути.

РАДНИЧКИ: Пејтровић, Раденовић, Јанићијевић 1, Манџић 3, Лекић, Стевановић, Миличић 2, Симић 4, Милошевић 3, Николић 1, Томић, Јовановић, Рајићевић 6, Костић 6.

ЦРВЕНКА: Н. Рачић, Ивић, Жетарац 1, Радоњић 5, Тунџуз, Славујица 2, В. Рачић, Перовић 4, Николић 2, Мирић, Пушица, Манојловић, Етић, Грујићић, Вишас, Гулешић 7.

ПРВА утакмица и прва победа рукометаша Радничког у сезони 2012/13. На старту Суперлиге савладана је екипа Црвенке убедљивијом игром него што то крајњи резултат говори - 26:21 (15:9).

Само у почетним минутима гости су успели да буду равноправни, држе скор у егалу

КРАГУЈЕВАЧКЕ ЗВЕЗДЕ ВРЕДНО РАДЕ
НА ЗАТВОРЕНОМ БАЗЕНУ

Фото: vkradnicki.com

ВАТЕРПОЛО**ШАМПИОНСКИ ТИМ
“ЦРВЕНИХ” КОМПЛЕТИРАН****На окупу
састав снова**

ЗАЈЕЧАР - Хала: СРЦ Краљевица. Гледалаца: 1.300. Судије: Василијић (Ниш), Здравковић (Лесковац). Седмерици: Зајечар 5/4, Раднички Лепеница КГ 4/3. Искључења: Зајечар 10, Раднички Лепеница КГ 10 минути.

ЗАЈЕЧАР: Сијанојевић, Мајић 1, Перица 8, Вучковић 2, Нишавић 1, Пислару, Алонсо 1, Рајковић, Фернандез 4, Зебић 5, Георгијевић, Драгољубовић, Сојроњи 1, Бензал 3, Мате 4.

РАДНИЧКИ ЛЕПЕНИЦА КГ: Ђосић, Јовановић, Кеврешан, Танић 4, Стейановић 7, Радосављевић 2, Чапоровић 1, Кнежевић, Милић, Дабовић, Балаћ 4, Кукић 3, Филиповић, Обућина, Шошковић 3.

ДОБАР рукомет на суперлигашкој премијери приказале су играчице Радничког. Нико није ни очекивао да савладају неприкосновени Зајечар на његовом терену, чији је скор 60 првенствених победа у низу, али су зато Крагујевчанке пружиле отпор достојан

Остали резултати 1. кола: Раднички (Б) - Књаз Милош 28:30, Миленијум - Нојал 40:21, Железничар - Раднички (С) 28:27, Наиса - Црвена звезда 32:28, Макс сјорџи - Јагодина 24:26.

У другом колу састају се: Раднички (К) - Макс сјорџи, Јагодина - Наиса, Књаз Милош - Црвена звезда, Раднички (С) - Зајечар, Нојал - Железничар, Раднички (Б) - Миленијум.

**РАДНИЧКИ - ЦРВЕНКА
26:21****Лепа
увертира**

(5:5), да би серијом од нових пет голова, “црвени” у следећих неколико напада направили двоструку разлику у односу на противника (10:5). Посебно се у тим тренуцима истакао голман домаћих, који је крај сусрета дочекао са чак 19 успешних интервенција.

Такав расплет дозволио је Крагујевчанкама

ТОКОМ прошле недеље у ватерполо тим Радничког пристигла су сва предвиђена појачања, репрезентативци Србије Вања Удовичић и Филип Филиповић, Хрватске Дамир Бурић и Црне Горе Борис Злоковић, те амерички голман Енди Стивенс и досадашњи капитен Београда Ведран Ђирковић. Уз њих, на затвореном базену СЦ “Парк” појавио се селектор наше селекције Дејан Удовичић, сада и тренер “црвених”, па је већ од среде могло да се почне са тренинзима.

У настојању да се што даље стигне у Купу Европе, али и, ако је икако могуће, помрсе конци Партизану и Црвеној звезди при борби за титулу шампиона Србије, остало је још само да се сачека долазак искусног Александра Ђирића.

В. У. К.

РУКОМЕТ**(Ж) ЗАЈЕЧАР - РАДНИЧКИ ЛЕПЕНИЦА КГ
30:24****Жилаве
Крагујевчанке**

тиму који ове сезоне пуца на вицешампионску позицију.

Нешто теже по “тигрице” било је у првом полуремену, када су домаће нападале са свих страна покушавајући да створе што већу предност. И стигле су на одмору до шест голова вишка (16:10), али у наставку нису даље одмакле. Расположене гошће упустиле су

се у надигравање, без икаквог резултатског притиска, и држале се потпуно егалу у наредних 30 минута.

Ипак, реално, прве бодове наше рукометашице могу да очекују овог викенда, када дочекују, додуше неугодни, тим Макс спорта из Нове Пазове.

В. У. К.

И Медвед у тиму

КАКО су најавили челници Женског рукометног клуба Раднички Лепеница КГ, суперлигашки тим “тигрица” ускоро би требало да буде појачан нашом прослављеном репрезентативком, 38-годишњом Татјаном Медвед, која је, после двогодишње паузе, одлучила да се реактивира.

Њено ангажовање само појачава амбиције Крагујевчанки у такмичењу на три фронта, првенству, Купу и Европи.

да у игру уведу и резервне снаге, млађе играче, али се слика на терену није мењала. Напротив, предност је додатно увећана до 24:15, што је донекле ублажено тек у самом финалу суботњег дуела.

Ипак, прави тест вредности пред Радничким је за викенд, када гостује екипа Колубаре.

В. У. К.

Остали резултати 1. кола: Најредак - Војводина 21:29, Мејалојластичка - Рудар 25:22, Колубара - Партизан 29:32, Железничар - Зајечар 29:31, ПКБ - Врбас 23:21, Јутовић - Црвена звезда одложено. Парови другог кола су: Колубара - Раднички, Партизан - Рудар, Црвена звезда - Мејалојластичка, Врбас - Јутовић, Војводина - ПКБ, Зајечар - Најредак, Црвенка - Железничар.

ШАХ**У Ваљевоу
кренуло
екипно**

ОВОГОДИШЊИ екипни шампионат Србије одржава се од 17. до 27. септембра у Ваљевоу, а Крагујевац ће опет имати два представника, Водовод и Раднички.

Далеко снажнији тим поседује Водовод, коме је пред старт првенства приступио и Габријел Саргисјан, Јерменац, освајач Олимпијског злата са својом репрезентацијом. То би, у клубу се надају, уз већ расположиве снаге, све саме велемајсторе, Ивана Иванишевића, Милоша Перуновића, Мишу Папа, Дејана

ПОЈАЧАЊЕ
ИЗ ДАЛЕКЕ
ЈЕРМЕНИЈЕ

на Пикулу и Данила Милановића, могло да одведе овај састав до прве титуле.

Иначе, на такмичењу наступа 12 тимова, поред наша два и: Металац Таково (Горњи Милановац), Св. Николај Српски (Ваљево), Црвена звезда (Београд), Романтичари (Београд), Југовић (Каћ), Ниш, Спартак (Суботица), Омладинац (Нови Бановци), Ласта (Београд) и Новосадски шаховски клуб. Игра се 11 кола, без слободног дана.

**Златановић
експресно**

УБЕДЉИВ је био ФИДЕ мајстор Борољуб Златановић на недавно завршеном појединачном првенству Шумадије. У девет кола освојио је чак 8.5 поена, чиме и титулу првака региона.

У конкуренцији 56 такмичара, друго место заузео је још један Крагујевчанин, такође ФИДЕ мајстор Бранко Комненић, а трећи је био мајсторски кандидат из Аранђеловца Иван Ђираковић.

В. У. К.

ФЛОРБОЛ**Шумадија у
лиги**

ДО скоро промотивни спорт, макар у Крагујевцу - флорбол, озбиљнију димензију добиће укључивањем овдашњег клуба Шумадија у предстојеће првенство Србије. Тиме ће Крагујевчани постати први тим ван Београда, укупно шести у лиги, који ће се надметати за титулу.

Основана у фебруару ове године, Шумадија тренутно располаже са 16 играча, а састав ће бити допуњен и ангажовањем појачања из иностранства. Такође, у плану је оснивање јуниорског и женског тима, као и набавка неопходне опреме, те популаризација овог спорта у свим овдашњим школама.

В. У. К.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 0:3

Опште разочарање

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: „Чика Дача“. Гледалаца: 10.000. Судија: Данило Грујић (Ниш). Сирелци: Милијаши у 42, Касалица у 83. и Миливојевић у 90. минути. Жути картони: Панџић, Бајковић (Црвена звезда), Чанчаревић, Пејчић, Тинџор, Силевић (Раднички 1923). Црвени картон: Стефан Недовић у 44. минути и Миљан Мушавић у 74. минути (Раднички 1923).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић (ог 62. Косорић), Радосављевић, Тинџор, Ошашевић, Мушавић, Недовић, Пејчић (ог 78. Сикимић), Милошковић, Симоновић (ог 54. Пећронијевић), Силевић.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Бајковић, Панџић, Мијаиловић (ог 56. Миливојевић), Лазовић, Милијаши (ог 81. Асамоа), Микић, Јовановић, Милуновић, Касалица, Младеновић, Мудрински (ог 68. Вешовић).

"ЦРВЕНИ" НЕМАЈУ ЧЕГА ДА СЕ СТИДЕ

АКО наново дође до територијалног смањивања наше државе, то вероватно неће стићи да буде на верској или националној основи, јер на спортској, а посебно фудбалској убрзано се гомилају разлози за такав расцеп. Шта рећи? Оно што се деценијама одвија на српској фудбалској сцени, где у сваком смислу доминанти Звезда и Партизан кроје судбину другима, последњих година достиже кулминацију. Вечити су, евидентно, играчки све слабији, па им тиме помоћ у остваривању тријумфа пропорционално расте, што дуеле са њима све чешће чини трагикомичним. Баш као што је био овај последњи, недељни, у коме је од неправде страдао наш Раднички - 0:3.

У све то „комплет“ се уклопио и судија Данило Грујић, који је најдиректније утицао на крајњи исход. Најпре је досудно непостојећи прекршај после којег је Звезда стигла у вођство, а потом искључио чак два играча Радничког, чи-

ме је госте практично сам довео до убедљиве победе и нова три бода. Београђани преизадовољни, без трунке стида због начина на који су дошли до тријумфа.

А реално, Раднички није био ни најмање инфериоран ривал. Играо је барабар за вишеструким шампионом и некадашњим прваком Европе и света, тимом који најављује борбу за титулу. Превисе шанси није ни створено до тог 42. минута и поготка Милијаша, тек понека на обе стране, при чему су се истакли голмани оба тима, али су гости деловали зрелије за „одстрел“.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ						
5. КОЛО: Раднички 1923 - Црвена звезда 0:3, Партизан - Хајдук 5:2, Слобода - ОФК Београд 4:3, Војводина - Јагодина 1:1, Јавор - Доњи Срем 0:1, Рад - БСК 3:0, Нови Пазар - Спартак 1:1, Раднички (Н) - Смедерево 1:0.						
Партизан	5	4	0	1	17:5	12
Рад	5	3	2	0	10:4	11
Војводина	5	3	2	0	4:1	11
Црвена звезда	4	3	1	0	10:5	10
Јагодина	5	3	1	1	5:2	10
Доњи Срем	5	3	1	1	6:4	10
Слобода	5	2	1	2	8:8	7
Раднички (Н)	5	2	1	2	6:8	7
Јавор	4	2	0	2	7:2	6
Нови Пазар	5	1	3	1	6:4	6
БСК	5	2	0	3	2:11	6
Раднички 1923	5	0	3	2	2:7	3
Смедерево	5	0	3	2	0:6	3
Хајдук	5	0	2	3	3:8	2
ОФК Београд	5	0	1	4	4:9	1
Спартак	5	0	1	4	3:9	1
6. КОЛО: Смедерево - Раднички 1923, Хајдук - Црвена звезда, БСК - Нови Пазар, Спартак - Раднички (Н), Доњи Срем - Рад, Јагодина - Јавор, ОФК Београд - Војводина, Партизан - Слобода.						

ЕКОНОМЦУ ПРОТИВНИЦИ ПО МЕРИ

Шанса за фајнал-фор

ЕКОНОМАЦ је добро прошао на жребу у Ниону за Елитну рунду лиге шампиона. Може се, уствари, тако рећи. Ривали „студентима“, у Крагујевцу, од 10. до 13. октобра, дакле, биће Каират из Казахстана, словачки Сломатик и Ера Пак из Чешке.

Иако су у српском шампиону задовољни жребом, јер им је ово, како кажу, прилика да коначно остваре свој циљ и нађу се међу четири најбоље екипе Европе, председник Економца професор Верољуб Дугалић, ипак, позива на опрезност и озбиљност, јер ни једна екипа која је дошла до овог ранга такмичења, није наивна.

Слични су и коментари из табора Казахстана, можда највећег ривала „студена-

та“, чији је тренер Жоао Барбозо упутио низ похвала на рачун нашег тима. На официјелном сајту клуба изјавио је да је Економца веома добра и организована екипа, чврста у одбрани и опасна у нападу. Такође, подсетио је на утакмицу коју су ова два ривала одиграла прошле године, када су Казахстанци били бољи - 2:0, али и да резултат тада није био прави одраз снага ове две екипе.

Економцу, свакако, иде у прилог то што ће играти пред својом, крагујевачком публиком, те се надају да ће коначно успети да остваре сан и тиме уђу у фудбалску историју.

С. М. С.

МИЛИЈАШ НАЧЕО МРЕЖУ РАДНИЧКОГ

ДЕКОР "БАВОЛА" ЗА ПАМЋЕЊЕ

Иако се у други део ушло и без Недовића, чије је такође сумњиво искључење у финалу првог полувремена отворило пут ка тријумфу Звезде, Крагујевчани су играли као да они имају бројчану предност. Нападали су, стискали противника, али нису успели да створе праву прилику. Исто се наставило и када су домаћи остали са свега деветорицом играча на терену, од 74. минута, пошто је судија показао црвени картон и Мутавићу, и тек је један контранапад, готово аутогол, Београђанима осигурао оно за чим су бесрамно стремили. Коначан резултат стигао је у последњој секунди, као потврда васколике „надмоћи“ чувеног ривала.

Тако је остало да се сачека до прве овосезонске победе Радничког. Можда радосна вест стигне већ из Смедерева, где наш тим гостује следећег викенда, али најважна опоравка српског клупског фудбала дефинитивно није ни на помолу. Напротив, све виђено, само је доказ да се стање увелико погоршава.

В. У. К.

БИЛО И ПЕСНИЧЕЊА

Није ујалило изазивање Делија

Пред сам дуел Радничког и Звезде, испред, али и на самом стадиону „Чика Дача“, дошло је до обрачуна ривалских навијачких група, „Црвених ђавола“ и „Делија“.

Срећом, интервенција бројне полиције била је благовремена, па је после краћег обостраног песничења мањег броја фанова два тима, сусрет могао да почне.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайпа“, 5. коло: Шумадија (А) - Бане 3:0, Вујић - Јасеница 1911 0:1, Полећ (Љ) - Крушик 4:1, Рудар - Слоја (ПМ) 0:1, Раднички (Кл) - Млади радник 0:1, Слобода (Ч) - Партизан (ББ) 2:1, Победа Белошевац - Мачва 1:1, Железничар - Селјак (М) 2:2.

Табела: Јасеница 1911 10, Слоја (ПМ) 10, Мачва 9, Полећ (Љ) 8, Шумадија (А) 8, Селјак (М) 8, Слобода (Ч) 8, Млади радник 8, Крушик 7, Рудар 7, Железничар 5, Победа Белошевац 4, Партизан (ББ) 4, Бане 4, Вујић 3, Раднички (Кл) 3 бода.

6. коло: Партизан (ББ) - Победа Белошевац (недеља, 16.00), Бане - Селјак (М), Мачва - Железничар, Млади радник - Слобода (Ч), Слоја (ПМ) - Раднички (Кл), Крушик - Рудар, Јасеница 1911 - Полећ (Љ), Шумадија (А) - Вујић.

Зона „Морава“, 5. коло: Јошаница - Славија 1:1, Пријевој - Омлагинац (З) 3:1, Мейсалац - Шумадија 1903 одложено, Трејча - Омлагинац (НС) није играно, Тушин - Слобода (Г) 0:1, Водојажа - Мокра Гора 0:1, Карађорђе - Полећ (Т) 2:1, Орловац - Таково 0:0.

6. коло: Славија - Таково 2:3, Полећ (Т) - Орловац 2:2, Мокра Гора - Карађорђе 1:0, Слобода (Г) - Водојажа 1:0, Омлагинац (НС) - Тушин 1:1, Шумадија 1903 - Трејча 0:0, Омлагинац (З) - Мейсалац 0:3, Јошаница - Пријевој 3:0.

Табела: Мокра Гора 14, Таково 12, Омлагинац 11, Карађорђе 11, Слобода (Г) 10, Полећ (Т) 8, Јошаница 8, Тушин 8, Омлагинац (З) 8, Пријевој 7, Шумадија 1903 6, Водојажа 5, Орловац 5, Мейсалац 4, Трејча 2, Славија 1 бод.

7. коло: Пријевој - Славија, Тушин - Шумадија 1903, Водојажа - Омлагинац (НС), Карађорђе - Слобода (Г) (недеља, 16.00), Мейсалац - Јошаница, Трејча - Омлагинац (З), Орловац - Мокра Гора, Таково - Полећ (Т).

Прва градска лига, 6. коло: Маршић - Колонија 1:0, Селјак (МП) - Корићани 1:2, Шумадија - Слоја (Д) 2:1, Виногради ДБ - Сушица 0:1, Арсенал - Ердољича 1931 4:1, Јединство - Шумадија (Ч) 3:1, Бава - Партизан (Ц) 2:5, Будућност - Јагран 2:0.

Табела: Колонија 15, Јединство 13, Арсенал 12, Корићани 12, Маршић 12, Сушица 11, Јагран 10, Шумадија 10, Будућност 9, Партизан (Ц) 7, Селјак (МП) 7, Виногради ДБ 5, Шумадија (Ч) 4, Ердољича 1931 3, Бава 3, Слоја (Д) 0 бодова.

7. коло: Партизан (Ц) - Будућност, Ердољича 1931 - Маршић (субота, 16.00), Јагран - Шумадија, Шумадија (Ч) - Бава, Колонија - Јединство, Корићани - Арсенал, Сушица - Селјак (МП), Слоја (Д) - Виногради (недеља, 16.00).

Друга градска лига, 5. коло: Слоја (Л) - Бајремар 2:2, Кременац - Бошунје 1:1, Хајдук - Борац 0:0, Кошунџак - Младост 3:1, Шумарице 2008 - Добрача 1:2, 21. октобар - Селјак (Ц) 6:1, Младост Теферич - Азбест 3:1, Кушлого - Србија 0:2.

6. коло: Младост - Шумарице 2008 2:1, Бајремар - Србија 5:0, Азбест - Кушлого 3:1, Селјак (Ц) - Младост Теферич 0:1, Добрача - 21. октобар 3:2, Борац - Кошунџак 0:0, Бошунје - Хајдук 3:1, Слоја (Л) - Кременац 8:0.

Табела: Бајремар 16, Кошунџак 13, 21. октобар 12, Србија 12, Слоја (Л) 11, Бошунје 11, Хајдук 10, Младост 8, Кушлого 7, Младост Теферич 7, Добрача 7, Азбест 4, Селјак (Ц) 4, Кременац 3, Шумарице 2008 1, Борац 0 бодова.

7. коло: Шумарице 2008 - Борац (субота, 16.00), Кременац - Бајремар, Хајдук - Слоја (Л), Кошунџак - Бошунје, 21. октобар - Младост Теферич - Добрача, Кушлого - Селјак (Ц), Србија - Азбест (недеља, 16.00).

Трећа градска лига, 3. коло: Шумадија 1934 - Стери момци 5:1, Застава - Ситуденац 2:2, Ђурић - Дивосић 2:0, Трмбас - Велика Суџубина 2:3. Слободан је био Жежељ.

Табела: Шумадија 1934 9, Велика Суџубина 5, Ситуденац 4, Ђурић 3, Застава 2, Жежељ 1, Дивосић 1, Стери момци 1, Трмбас 0 бодова.

4. коло (недеља, 16.00): Стери момци - Велика Суџубина, Дивосић - Жежељ, Ситуденац - Ђурић, Шумадија 1934 - Застава. Слободан је Трмбас.

КУП СРБИЈЕ

Канаринци први ривал

Жреб за Куп Србије, као ривала у шеснаестини финала, фудбалерима Радничког 1923 донео је прволигашку екипу Новог Сада.

„Црвени“ на ово јосиновање иду следеће среде, 26. септембра, када ће се одиграјти и све остале утакмице првог кола.

„ЦРВЕНИ“ КАЖЊЕНИ

Оде стотка

Због неспорског понашања навијача Радничког 1923 на утакмици са Радничким из Ниша у Јагодини, наш клуб кажњен је са од старане ФСС-а са 100 хиљада динара.

Слична одлука, са сада још вишом сумом, може да се очекује и након последњих инцидената фанова „црвених“ у дуелу са Црвеном звездом.